विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना, २०८३

दोलखा

अद्यावधिक-२०८३ साल श्रावण

Disaster Preparedness and Response Plan (DPRP) 2083, Dolakha

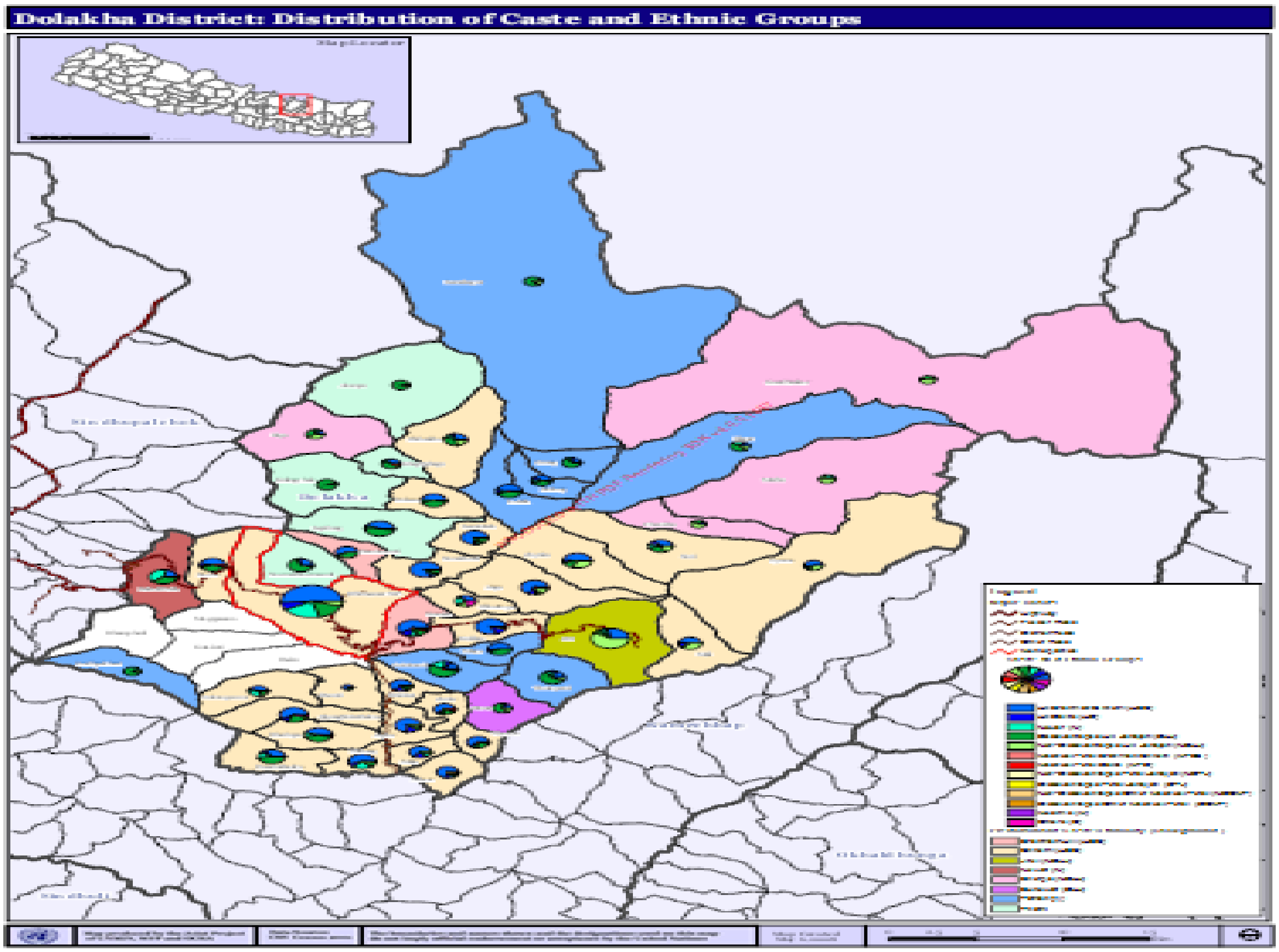

प्रकाशक

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दोलखा

दस्तावेज : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना–२०८२, दोलखा

Disaster preparedness and Response Plan (DPRP) 2082, Dolakha

सम्पादनः- प्रमुख जिल्ला अधिकारी हरि प्रसाद घिमिरे, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,दोलखा

प्रकाशक: जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दोलखा

प्रकाशन मिति : १ असार, २०८३

सर्वाधिकार : © प्रकाशकमा

लेआउटः- ना.सु.हरिराम न्यौपाने, जिल्ला प्रशासन कार्यालय,दोलखा

संयोजन: जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दोलखा

विषयसूची

खण्ड १ परिचय	
१.१ पृष्ठभूमि	६
१.२ दोलखा जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	७
१.२.३. प्रमुख नदी तथा जलभण्डार	७
१.२.४. प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु	७
१.२.५. जलवायु	७
१.२.६. जनसंख्या	८
खण्ड २ विपदपूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिचय	
२.१. योजनाको पृष्ठभूमि	९
२.२. योजनाका उद्देश्यहरु	१०
२.३. योजनाको आवश्यकता तथा महत्व	१०-११
२.४. योजनाको अपेक्षित नतिजा	११
२.५. योजनामा समावेश भएका विषयवस्तुहरु	११-१२
२.६. योजना तर्जुमा प्रकृया	१२-१३
२.७. योजनाको सीमा	१३-१४
२.८. लक्षित समूह	१४
२.९. पूर्वतयारीका लागि सामान्य मान्यताहरु	१४-१५
खण्ड ३ विपद्को प्रभाव र क्षति न्यूनीकरणका लागि भएका संस्थागत प्रयासहरु	
३.१. विपद्का घटनाहरुको अवस्था	१६
३.१.१ विपदबाट भएको क्षति	१६
३.१.२ विपद्का घटनाहरुबाट विगत १० वर्षयता भएको क्षतिको संक्षिप्त विवरण	१७
३.१.३ प्रमुख खोला तथा नदीहरु र तिनले क्षति पुर्याउन सक्ने संभावित स्थानहरु	१८-१९
३.१.४ पालिकामा रहेका पहिरोहरु र प्रभावित हुने मुख्य स्थानहरु	१९-२२
३.२. विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था	२२
३.२.१ नेपालको संविधान	२२
३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४	२२
३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४	२३
३.२.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति २०७५	२३
३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन,२०७५	२३

३.३. सम्भाब्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कन २४
३.४. विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण २५
३.५. प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण २५
३.६. सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको बिवरण लेखाजोखा २६
३.७ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरुको लेखाजोखा २६
३.७.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचय २६
३.७.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य २६
३.७.३ विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू २७-२८
खण्ड ४ सामान्य पूर्वतयारी योजना
४.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन २९-३०
४.२ खोज तथा उद्दार ३०-३१
४.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री ३१
४.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन ३२
४.५ आपत्कालीन स्वास्थ्य र पोषण ३२
४.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन ३२-३३
४.७ आपत्कालीन संरक्षण ३३
४.८ आपत्कालिन शिक्षा ३३
४.९ बन्दोवस्ती ३३-३४
४.१० शीघ्र पुनर्लाभ ३४
खण्ड-५ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना
५.१ सूचना तथा समन्वयव्यवस्थापन ३४-३५
५.१.१ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचय ३५
५.१.२ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य ३५-३६
५.१.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ३६-३९
५.१.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ३९-४१
५.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue) ४१
५.२.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचय ४२
५.२.२ सम्भावित परिदृष्य ४२
५.२.३ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य ४२
५.२.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ४३-४५
५.२.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ४५-४६
५.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन ४७
५.३.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य ४७
५.३.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ४८
५.३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ४८-५०

५.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ५०-५१
५.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र ५१
५.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य ५१-५२
५.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ५२
५.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ५२-५३
५.४.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ५३-५४
५.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition) ५४-५५
५.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य ५५
५.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ५५-५६
५.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ५६-५७
५.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ५८
५.५.५ महामारी ५९
५.५.६ हालको विश्वव्यापी परिदृश्य ५९
५.५.७ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप ५९
५.५.८ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ६०
५.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन ६०
५.६.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य ६१
५.६.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ६१
५.६.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ६१-६३
५.६.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ६३-६४
५.७ आपत्कालीन संरक्षण ६४-६५
५.७.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य ६५
५.७.२ क्षेत्रगत उद्देश्य ६५
५.७.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ६५-६७
५.७.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ६७-६८
५.८ आपत्कालिन शिक्षा ६८
५.८.१ विपद् पछिको परिदृश्य ६९
५.८.२ आपत्कालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्य ६९
५.८.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना ६९-७०
५.८.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ७०-७१
५.९ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र ७१
५.९.१ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप ७१-७३
५.९.२ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी ७३-७४
खण्ड ६ आवश्यकताको लेखाजोखा
६.१ विषयगत स्रोत साधनको आँकलन ७५

६.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	७५
६.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्र	७५-७६
६.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र	७६-७७
६.१.४ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्र	७७-७८
६.२ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र	७८-७९
६.३ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य	७९
खण्ड ७ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना	
७.१. लक्ष्य र सूचकहरू	८०
७.२ जिल्ला तहमा विपद् र सुचक न्युनिकरणको बर्तमान अबस्था	८०-८१
७.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई	८२
अनुसूची १ दोलखा जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरण	८३-८५
अनुसूची २ जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु	८६
अनुसूची ३ दोलखा जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु	८७-१०७
अनुसूची ४ दोलखा जिल्लाको बिभिन्न स्थानमा रही कार्यरत नेपाल प्रहरीका कार्यालयका प्रमुखहरु	१०८-१०९
अनुसूचीः ५ दोलखा जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरीका बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरण	११०
अनुसूची ६ नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरण	११०
अनुसूची ७ दोलखा जिल्लाका स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरु	११०
अनुसूची ८ स्थानीय तहमा कार्यरत संयोजक र सह-संयोजकहरुको विवरण	१११
अनुसूची ९ निजी अस्पतालहरुको नाम र सम्पर्क नम्बर	११२
अनुसूची १० नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा र उपशाखाहरुको सम्पर्क विवरण	११३
अनुसूची ११ दोलखा जिल्लामा सक्रिय सञ्चारकर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर	११४-११७
अनुसूची १२ दोलखा जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण	११८-११९
अनुसूची १३ दोलखा जिल्लामा रहेका बारुणयन्त्र सम्बन्धी विवरण	११९
अनुसूची १४ हेलीप्याड हेभ्भी उपकरण तथा सुरक्षित स्थानको विवरण	११९-१२०
अनुसूची १५ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखाका पदाधिकारीहरु	१२१
अनुसूची १६ नेपाली सेनाका विभिन्न युनिटमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु	१२२-१२३
अनुसूची १७ सशस्त्र प्रहरी बल नेपालमा रहेका विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरुको विवरण	१२३
अनुसूची १८ जिल्ला प्रहरी कार्यालय र मातहतका चौकी, पोष्ट र ईलाकाहरुमा उपलब्ध सामग्रीहरु	१२४-१२७
अनुसूची १९ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी अन्तरगत रहेका साधन स्रोतहरुको विवरण	१२८
अनुसूची २० विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्त	१२९
अनुसूची २१ अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त	१३०
अनुसूची २२ विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम	१३१-१३५
सन्दर्भ सामग्रीहरु	१३५

खण्ड- १

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपाल विभिन्न प्रकारका प्राकृतिक एवं गैर प्राकृतिक प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको मुलुक हो । कमजोर भौगर्भिक अवस्था, भूबनावट, धरातलीय स्वरुप, जलवायु परिवर्तन, अव्यवस्थित बसोबास र सहरीकरण, वातावरणीय प्रभावलाई नजर अन्दाज गरी गरिने विकास निर्माण लगायतका विभिन्न कारणले निम्त्याउने प्रकोप र यसबाट सिर्जना हुने विपद्का घटनाहरु नेपालमा बारम्बार हुने गरेका छन्, जसबाट वर्षेनी ठूलो जनधनको क्षति हुने गरेको छ । जलवायु परिवर्तनका कारण उत्पन्न प्रकोपको प्रवृत्ति, मात्रा एवं प्रकृति प्रतिकूल बन्दै जाँदा विपद् व्यवस्थापनमा थप चुनौतिहरुको सामना गर्नुपर्ने देखिएको छ ।

विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकास केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्मको आवश्यकता हो । राष्ट्रिय तहमा विपद्को सामना गर्ने क्षमताको विकासमा भएका प्रयासलाई स्थानीय तहसम्म विस्तार गर्नु र विकास प्रक्रियामा सबै सरोकारवालासँग सहकार्य गर्नु आजको आवश्यकता हो । यसै क्रममा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दोलखाले जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग बृहत् अन्तरक्रिया गरी विपद्को सामना गर्ने प्रणालीको विकास स्वरूप भूकम्प, पहिरो, आगलागी, बाढी, महामारी, सुख्खा खडेरीको सन्दर्भलाई लिएर यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ ।

विगतमा घटेका विपदका घटननाहरुको मूल्यांकन एवं विश्लेषण गरी यथासम्भव त्यस्ता घटनाहरु दोहोरिन नदिन र घटनाहरु भइहाले पनि त्यसबाट हुने संभावित मानवीय तथा भौतिक क्षति र हानी नोक्सानी कम गर्न, विपद्को समयमा प्रभावकारी ढङ्गले मानवीय सहायता परिचालन गर्न पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्नुका साथै विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धि गर्न मद्दत गर्दछ । विपद् जोखिमहरुको पूर्वानुमान गरी सोको व्यवस्थापनमा सरोकारवाला निकाय/कार्यालयको भूमिका तथा जिम्मेवारी स्पष्ट गर्न तथा उपलब्ध मानवीय, आर्थिक, भौतिक तथा अन्य साधन श्रोतहरुको समन्यात्मक रुपमा उच्चतम परिचालन गर्न प्रस्तुत योजनाले मार्गदर्शन गर्दछ ।

दोलखा जिल्लामा विपद्बाट उत्पन्न हुन सक्ने असहज अवस्थामा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी मानव जीवन र सम्पत्ति तथा भौतिक संरचनाहरुको संरक्षण गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य भएकोले यसको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । विपद्का विगतका अनुभवका आधारमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित बनाउन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना आवश्यक भएकोले नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट जारी विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संशोधन २०७६) बमोजिम तर्जुमा भएको प्रस्तुत योजनालाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दोलखाको मिति २०८३।०२।२९ गतेको बैठकबाट अनुमोदन गरी लागू गरिएको छ ।

१.२ दोलखा जिल्लाको संक्षिप्त परिचय :

पूर्व	रामेछाप र केही भाग सोलुखुम्बु जिल्ला
पश्चिम	सिन्धुपाल्चोक जिल्ला र केही भाग चिनको तिब्बत
उत्तर	चिनको तिब्बत

दक्षिण	रामेछाप जिल्ला
अक्षांश	२७°२८" देखि २८°०"उत्तरी अक्षांश
देशान्तर	८५°५०" देखि ८६°३२" पुर्वी देशान्तर
क्षेत्रफल	२२६९.५३ वर्ग कि.मी
उचाई	समुद्र सतहबाट ७३२ मिटरको मेलुङ देखि ७१३४ मिटरको गौरीशंकर हिमाल सम्म
भूगोल	उच्च पहाडी र हिमाली भूभाग
सदरमुकाम	चरिकोट
स्थानीय तह	९ (नगरपालिका २ र गाउँपालिका ७)
हावापानी	समशितोष्ण र ठण्डा प्रकारको हावापानी
वर्षा	वार्षिक औषत २०४४ मि.मि.
तापक्रम	अधिकतम २८ डिग्री सेल्सीयस र न्यूनतम माईनस ८ डिग्री सेल्सीयस

१.२.१ प्रमुख नदी तथा जलभण्डार

दोलखा जिल्ला भएर बग्ने प्रमुख नदी तथा खोलाहरुमा तामाकोशी पर्दछ । झण्डै साडे दुइ दर्जन भन्दा बढी अन्य साना खहरे खोला पनि प्रसस्त रहेका छन् । यी खोलाहरुले सिंचाइका अतिरिक्त बाढीकोत्रास समेत फैलाएका छन् भने जिल्लामा रहेका स-साना खोलाहरुमा निर्माणाधिन जलविद्युत आयोजनाहरुको सुरुङ्गका कारण थप जोखिम निम्त्याएको छ।

१.२.२ प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरु

दोलखा भीमेश्वर मन्दिर, त्रिपुरा सुन्दरी मन्दिर, कालिञ्चोक भगवती, चरिघ्याङ गुम्बा, मञ्जुश्री, टासी गुम्बा, देउलाङ्गेश्वर महादेव, चर्नावती (त्रिवेणी), दोलखा बजार, टक्सार घर, शैलुङ्ग डाँडा, गौरीशंकर हिमाल, बेदिङ्ग गाउँ, लामावगर, चछो-रोल्पा हिमताल, जिरी, तामाकोशी नदी, खरीढुङ्गा क्षेत्र, गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र, महांकाल मन्दिर आदि यहाँका मुख्य ऐतिहासिक, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरु हुन्।

१.२.३ जलवायु

दोलखा समशितोष्ण र ठण्डा हावापानी भएको र मनसुनको समयमा उच्च वर्षा हुने ठाउँ हो । यस क्षेत्रमा मनसुन प्रायः जुन महिनाको मध्यदेखि सुरु हुन्छ र सेप्टेम्बर महिनाको अन्त्यतिर वर्षामा कमी आउँछ । यस अवधिमा यहाँ वार्षिक सरदर २०४४ मिलिमिटर वर्षा हुने गरेको पाइन्छ ।

१.२.४ जनसंख्या

दोलखा जिल्ला विभिन्न जातजाति, भाषाभाषी, धर्म र संस्कृतिको विविधता भएको जिल्लाको रुपमा चिनिन्छ । वि.स. २०७८ सालको जनगणना अनुसार यस जिल्लाको कुल घरधुरी संख्या ४५,६५८ र कुल जनसंख्या १,७१,२७८ रहेको छ जस मध्ये पुरुष ८२,४२१ र महिला ८८,८५७ रहेको छ । स्थानीय तहगत जनसंख्या विवरण देहायअनुसार रहेको छ ।

स्थानीय तह	वडा संख्या	घरधुरी	महिला	पुरुष	जम्मा
भीमेश्वर नगरपालिका	९	१०,१६४	१८,०८२	१६,६३०	३४७१२

शैलुङ गाउँपालिका	८	५,१३४	९,३३९	८,५८४	१७९२३
मेलुङ गाउँपालिका	७	४,७९६	८,४३७	७,४५६	१५८९३
तामाकोशी गाउँपालिका	७	४,४८५	७,८४६	७,३१७	१५१६३
बैतेश्वर गाउँपालिका	८	५,३७३	९,३६३	८,५३३	१७८९६
जिरी नगरपालिका	९	४,२४४	८,३००	७,८०९	१६१०९
गौरीशंकर गाउँपालिका	९	४,३९९	८,१४२	७,८५३	१५९९५
कालिञ्चोक गाउँपालिका	९	६,१५१	१०,८२८	१०,२६९	२१०९७
विगु गाउँपालिका	८	४,७४७	८,५२०	७,९७०	१६४९०
जम्मा	७४	४९,४९३	८८,८५७	८२,४२१	१,७१,२७८

स्रोतः केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग

खण्ड - २

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिचय

२.१ योजनाको पृष्ठभूमि

नेपाल भूकम्प, बाढी, पहिरो, आगलागी, हावाहुरी, चटयाङ, खडेरी, अतिवृष्टी, शितलहर जस्ता प्रकोपबाट उच्च जोखिममा रहेको छ । यस्ता विपद्हरुबाट जोगाउन, प्रकोप सिर्जित विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न र सम्बन्धित निकायहरुको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गर्नका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । आपतकालमा गरिने प्रभावकारी मानवीय प्रतिकार्यमा संलग्न निकायहरूको पूर्वतयारीको स्तर र उनीहरुको क्षमता तथा सबै तहमा उपलब्ध स्रोत साधनले ठूलो प्रभाव पर्दछ । तसर्थ प्राकृतिक तथा मानव सिर्जित जुनसुकै खालका विपद्का घटनाबाट हुनसक्ने जीउधनको क्षतिलाई न्यून गर्नका लागि र विपद्को समयमा मानवको जीवन रक्षाकालागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण पक्ष हो । विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभुत सेवा सुविधाहरूको हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रुपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पूर्वतयारी महत्वपूर्ण हुन्छ । तसर्थ प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट हुन सक्ने विपद्का घटनाबाट मानिसको जीउधन, विकास पूर्वाधार तथा सेवाहरूको क्षतिलाई कम गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

पूर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्ने र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील गराउने कार्यमा मद्धत पुर्याउँदछ। यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारीलाई प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ । यसै सन्दर्भमा गृह मन्त्रालयले तयार गरेको **"विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७"**को आधारमा जिल्ला स्थित सरोकारवालासँग समेत छलफल अन्तरक्रिया गरी जोखिम न्यूनीकरण र सामना गर्ने क्षमताको विकास गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गर्दै आएको छ । सोही योजनालाई समयसापेक्ष पुनरावलोकन तथा अद्यावधीकरण गर्ने क्रममा **"विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६)"** ले निर्धारण गरेका विधि तथा प्रक्रिया पूरा गरी **"विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, दोलखा–२०८३"** तर्जुमा गरिएको छ ।

२.२ योजनाका उद्देश्यहरुः

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय साधन तथा स्रोतको अधिकतम् उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रवर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । योजनाका निर्दिष्ट उद्देश्य निम्न बमोजिम छन् ।

- विपद् प्रभावित व्यक्ति, परिवार र समुदायलाई तत्काल उद्धार गरी मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु ।
- विपद् प्रभावित मानिसलाई सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत सहयोग उपलब्ध गराउनु ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि स्थानीय तहसंगको समन्वय र सहकार्यलाइ थप मजबुत बनाउनु ।
- उपलब्ध न्यूनतम साधन-स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै साधन-स्रोतको खोजी गरी नेपाल सरकारबाट भएका निर्णयको कार्यान्वयन गर्न सरोकारवाला निकाय तथा संघ संस्थासँग प्रभावकारी समन्वय गर्नु ।
- विकास प्रक्रियामा जोखिम न्यूनीकरण विधिलाई मूलप्रवाहीकरण गरी विपद्जन्य जोखिम कम गर्न र विपद्पछिको पुनर्लाभ प्रक्रियालाई अघि बढाउने आधार तयार गर्नु ।

२.३ योजनाको आवश्यकता तथा महत्व

विपद् व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यहरु मध्ये प्रतिकार्य योजना विपद्का घटना घटे लगत्तै देखि स्थिति सामान्य नभएसम्म कार्यान्वयन हुन्छ । विपद्को यो समय ज्यादै संवेदनशील भएको र यस समयमा गरिने मानवीय सहयोगका कार्यले क्षति तथा नोक्सानी उल्लेख्य मात्रामा घटाउन सकिने भएकाले यस योजनाको निकै ठूलो महत्व रहेको हुन्छ । यस योजनाको आवश्यकता र महत्वलाई निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छः

- मानवीय सहायता, विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा संलग्न निकाय एवं उपलब्ध स्रोत साधन पहिचान गराउँछ ।
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि अपुग स्रोत पहिचान गरी त्यसको पूर्तिको व्यवस्था गर्न आवश्यक वातावरण मिलाउँछ ।
- विपद् जोखिम व्यवस्थापनमा विभिन्न विषय क्षेत्र अन्तर्गतका निकायहरुको भूमिका निर्धारण गरी विपद्का असरहरुको सामना गर्न एकीकृत प्रयासलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- विपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्ने सुनिश्चितता दिन्छ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न सरोकारवाला र समुदायलाई हातेमालो गर्ने प्रेरणा दिन्छ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रवर्द्धनका विषयलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।

२.४ योजनाको अपेक्षित नतिजाः

विपद् जोखिम व्यवस्थापन भित्र गरिने विभिन्न चरणका कार्यमध्ये विपद् पहिले जोखिम न्यूनीकरणका आधारभूत कार्य, विपद् परे लगत्तै स्थिति सामान्य नभएसम्म गरिने प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी र तत्कालीन पुनर्लाभका लागि कार्य गरिने भएकाले यस योजनाबाट विपद् प्रभावित मानिसको अधिकारको रक्षा, आपतकालीन जीविकोपार्जनमा सहयोगका साथै विपद् जोखिम व्यवस्थापनका क्षेत्रमा समेत सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरिएको छ । यस योजनाका केही अपेक्षित नतिजा देहायअनुसार हुने प्रक्षेपण गरिएको छः

- विपद् पहिले गर्नु पर्ने आधारभूत पूर्वतयारीका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।

- विपद्को समयमा मानवीय सहयोग कार्यलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
- विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सरोकारवाला र समुदायबीच समन्वय र सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ
- प्रभावितलाई आफ्नो अधिकार र दायित्वको बारेमा सचेत हुने अवसर प्राप्त हुनेछ ।
- उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।
- सामाजिक, सांस्कृतिक सद्भावमा अभिवृद्धि भएर विपद्को सामना गर्न सबै एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड भएकाले मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायक निकायमा जवाफदेहीता र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास हुनेछ ।

२.५ योजनामा समावेश भएका विषयवस्तुहरु

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा समावेश विषयवस्तुहरु मुख्यतया देहायअनुसार छन् ।

- जिल्लाको समग्र वस्तुस्थिति विवरण,
- विपद्बाट प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्र एवं समुदायको संख्या र अवस्थिति,
- उपलब्ध क्षमता (विपद्सँग जुध्ने र प्रतिकार्यमा उपलब्ध हुन सक्ने),
- विपद् जोखिम विश्लेषण,
- पूर्व चेतावनी प्रणाली,
- खोज तथा उद्धार व्यवस्था,
- आश्रय घर (सेल्टर) वा क्याम्प व्यवस्थापन प्रणाली,
- राहत व्यवस्था र वितरण,
- खाद्य सामग्री र गैर खाद्य सामग्रीको भण्डार अवस्था,
- प्रतिकार्यमा संलग्न साझेदारहरुको भूमिका र जिम्मेवारीको निर्धारण,
- हरेक निकायमा विपद् सम्पर्क व्यक्तिको पहिचान र विपद्को समयमा नियमित सञ्चार सम्पर्कको व्यवस्था,
- मानवीय सहायताकर्मीले गर्ने सहयोग (के, कसले, कहिले, कहाँ, कसरी उपलब्ध गराउने हो सोको पहिचान) उपलब्ध गराइएको हुनेछ,
- सरोकारवाला सरकारी तथा गैर सरकारी संघ/संस्थाको विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि हुने,

२.६ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृया केवल "योजना तर्जुमा"गर्ने मात्र नभई यो भैरहेको योजनालाई नियमित रुपमा पुनरावलोकन तथा अद्यावधिक गर्ने र चेतना अभिवृद्धि गर्ने महत्वपूर्ण कार्य हो ।

सम्बन्धित तहमा कार्यरत विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न निकायहरूसंगको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने मुख्य जिम्मेवारी सम्बन्धित विपद् व्यवस्थापन समितिको भए अनुरुप विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको अवधारणागत ढाँचा तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

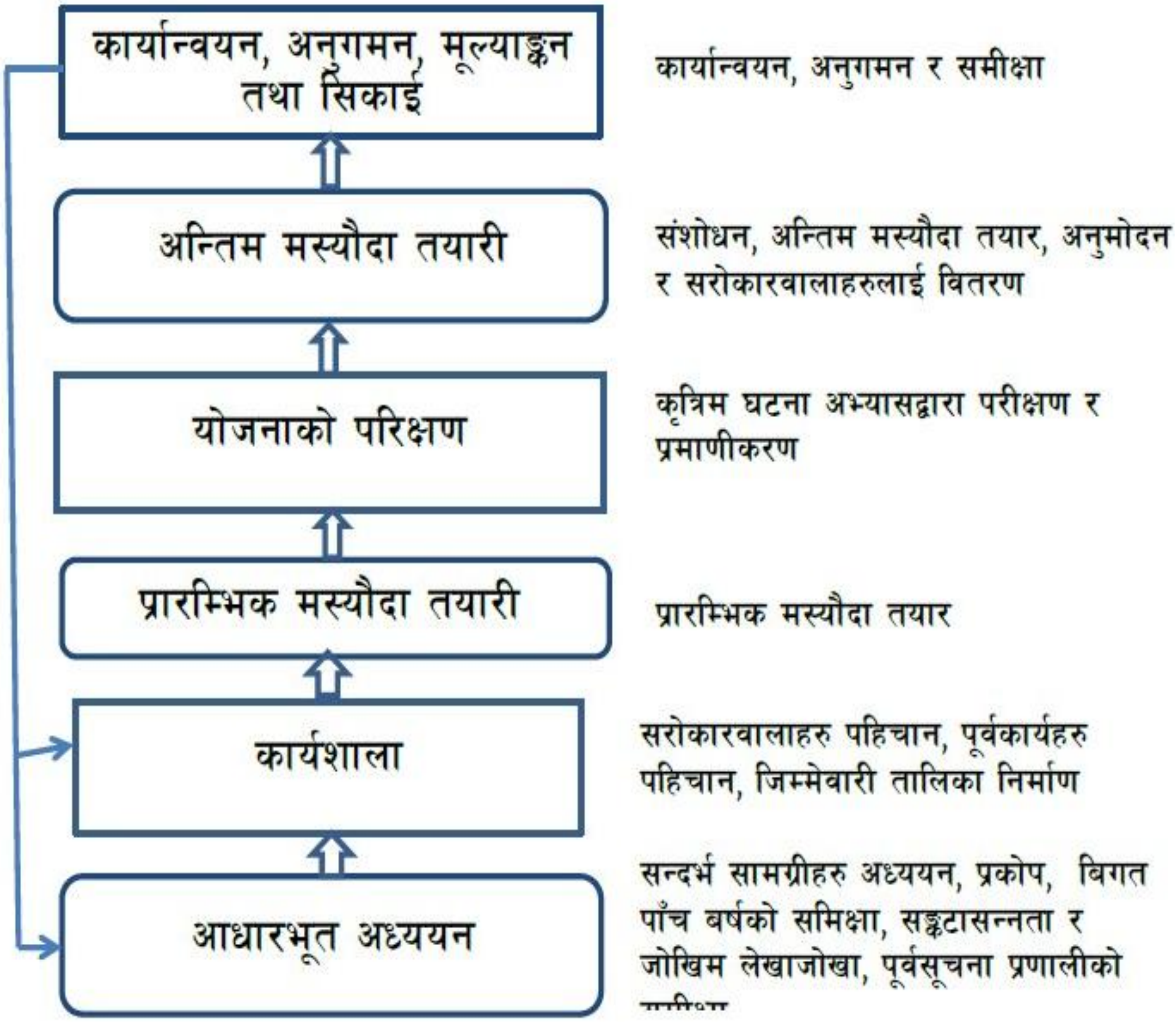
कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई
कार्यान्वयन, अनुगमन र समीक्षा
अन्तिम मस्यौदा तयारी
संशोधन, अन्तिम मस्यौदा तयार, अनुमोदन र सरोकारवालाहरुलाई वितरण
योजनाको परिक्षण
कृत्रिम घटना अभ्यासद्वारा परीक्षण र प्रमाणीकरण
प्रारम्भिक मस्यौदा तयारी
प्रारम्भिक मस्यौदा तयार
कार्यशाला
सरोकारवालाहरु पहिचान, पूर्वकार्यहरु पहिचान, जिम्मेवारी तालिका निर्माण
आधारभूत अध्ययन
सन्दर्भ सामग्रीहरु अध्ययन, प्रकोप, बिगत पाँच बर्षको समिक्षा, सङ्कटासन्नता र जोखिम लेखाजोखा, पूर्वसूचना प्रणालीको

उपरोक्त मार्गदर्शनको खाकालाई अनुसरण गर्ने जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको वैठकवाट DPRP अद्यावधिक गर्ने निर्णय भयो ।

क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार विभिन्न १० वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) को पहिचान गरिएको थियो । यसपछि सबै स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय तथा सरोकारवाला निकायहरुबाट जानकारी र तथ्याङ्कहरु माग गरियो । जिल्लास्तरीय सरोकारवालाहरुसंग छलफल र अन्तरक्रिया समेत गरी प्राप्त भएका सूचना, सुझाव र निर्णयहरु समेतको आधारमा विज्ञको सहयोगबाट **"विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (संसोधन २०७६)"** का आधारमा पुनरावलोकन गरी योजनाको मस्यौदा तयार भयो । प्रस्तुत मस्यौदा उपर मिति २०८२।०४।०५ गते जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठकमा छलफल एवं बिश्लेषण भई प्राप्त भएका राय सुझावहरुलाई समेत समावेश गरी **"जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, दोलखा-२०८३"** तयार गरिएको छ ।

२.७. योजनाका सीमाः

यस योजनाका निम्नानुसार सीमा रहेका छन् ।

१. यस योजनाले विगतको अनुभवको आधारमा भूकम्प, बाढी, डुबान, कटान आगलागी, चट्याङ जस्ता विपद्का घटनाबाट चालु वर्षमा बाढीबाट प्रभावित हुन सक्ने परिवार २,२७१ र जनसंख्या ६,९६० र पहिरोबाट प्रभावित हुनसक्ने परिवार २७४० र जनसङ्ख्या ८,५९० अनुमान गरिएको छ। पूर्वतयारी र प्रकोपको स्तर अनुसार वास्तविक क्षति तथा नोक्सानीको आकार घटबढ हुन सक्नेछ ।

२. कार्ययोजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरुप क्षेत्रगत (Cluster) अवधारणाका आधारमा तर्जुमा गरिएको छ । जिल्ला स्थित मानवीय सहायतामा संलग्न निकाय तथा संस्थाहरुले आफ्नो नेतृत्वलाई प्रभावकारी नबनाएको खण्डमा क्षेत्रगत अवधारणाको कार्यान्वयन कमजोर हुन सक्नेछ ।

३. विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् स्थल, बन्दोवस्ती व्यवस्थापन र आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा योजना महत्वपूर्ण हुन्छ । अतः यस योजनामा उल्लेख भए अनुरुप विभिन्न विषयगत समितिका बैठकहरु बसी यस सम्बन्धमा थप गृहकार्य गरी स्पष्टता कायम गर्न सकिएमा मात्र यो योजना प्रभावकारी हुन सक्नेछ ।

४. विपद् पर्दाको अवस्थामा योजना अनुरुप मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिसँग स्रोतको अभाव हुन सक्ने भएकोले योजना अनुरुप विपद् प्रतिकार्यका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय सरकार, प्रादेशिक सरकार र मानवीय सहायतामा संलग्न संघसंस्थाहरुको सहयोग लिनुपर्ने अवस्था छ ।

५. यस योजनामा समुदायस्तरमा गएर सूचना संकलन गरिएको छैन जसले कति घरधुरी प्रभावित हुन सक्छन् भनेर यकिन तथ्याङ्क लिन सकिएको छैन । विगतका वर्षहरुको उपलब्ध बिवरणहरु र बाढीको घटनामा प्रभावित जनसंख्यामध्ये शिविरमा आश्रीत हुनु परेको विवरणलाई आधार मानी प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी र जनसंख्या लिइएको छ ।

६. योजना कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित सरकारी कार्यालय, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय, नीजि क्षेत्र, गैर सरकारी तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी क्षेत्र, संयुक्त राष्ट्र संघका निकायहरुले वार्षिक योजना बनाउँदा यसमा रहेका पक्षहरुलाई समेत समेटी योजनामा राख्ने र बजेट छुट्याउनुपर्ने हुन्छ ।

२.८. लक्षित समूह

यस जिल्लामा भूकम्प, बाढी, चट्याङ्ग, हावाहुरी, पहिरो, जनावर आतङ्क आदि प्रकोपहरु समस्याहरुको रुपमा बढ्दो क्रममा छन्। यस वर्षको मौसम पूर्वानुमान र बिगतका वर्षहरुको प्रभाव तथा क्षतिलाई मध्यनजर एवम् बिश्लेषण गर्दा यस बर्ष पनि देहाय अनुसार घरधुरी र जनसंख्या प्रभावित हुने देखिन्छ ।

प्रकोप	भिमेश्वर		जिरी		तामाकोशी		मेलुङ		कालिन्चोक		बिगु		गौरीशंकर		वैतेश्वर		शैलुङ	
	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या	घरधुरी	जनसंख्या
बाढी कटान	३५०	१२००	३०५	६००	२८	१६०	३००	१०००	५०	२५०	४००	११००	३५०	७००	४००	१६००	९०	३५०
पहिरो	२५	२८०	१०५	३५०	१२०	६५०	२७५	६००	१७५	६००	४५०	११००	११००	३५००	१४०	५६०	३५०	९५०

२.९. पूर्वतयारीका सामान्य सिद्धान्तहरू

पूर्वतयारी कार्य गर्दा सबै साझेदारहरूले अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तहरू देहाय बमोजिम हुने छन् ।

- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्वार नीति अनुरुप समग्र समन्वयको काम हुनेछ । प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले समन्वयका लागि अन्य संघसंस्थाहरूको सहयोग लिन सकिने छ ।
- विषयगत ईकाइबाट समेत आवश्यक समन्वय गर्ने र समन्वय गर्दा मूख्य माग वा आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्ने विषयलाई बढी ध्यान दिनु पर्नेछ ।
- विपद् पूर्वतयारी एवं उद्धार कार्यका लागि दक्ष जनशक्ति,आर्थिक,भौतिक सुविधा तथा स्थानीय सञ्जालमा आधारित गैरसरकारी संस्थाहरू भएकाले त्यस्ता संस्थाहरूलाई क्षमता अनुसार प्रभावकारी रुपमा परिचालन गरिनेछ ।
- पूर्व निर्धारित रुपमा समन्वय, सहयोग, साझेदारी, सहकार्य, निर्देशन र नियन्त्रणको कार्यमा एकरुपता कायम गरिनेछ ।

खण्ड - ३

विपद्को प्रभाव र क्षति न्यूनीकरणका लागि भएका संस्थागत प्रयास

३.१. विपद्का घटनाहरुको अवस्था

दर्जनौं साना तथा ठूला नदीले खासगरी मनसुन सक्रिय भएको समयमा उत्पन्न गर्ने विपद्का कारण दोलखा जिल्लाका बिभिन्न क्षेत्रहरु बर्षेनी सङ्कट झेल्न बाध्य भएका छन् । विपद् पूर्वतयारीका बिषयमा पर्याप्त ज्ञानको अभाव, नदी कटान क्षेत्रहरुमा तटबन्ध नहुनु, प्राकृतिक श्रोत साधनको अत्यधिक दोहन, विकास निर्माणका कामहरु विपद् मैत्री नहुनु आदि यसका मुख्य कारण रहेका छन् । बर्षायाममा थोरै समयमा अति धेरै पानी पर्नु, लामो समयसम्म पानी पर्नु, खोला खोल्सामा अत्यधिक पानी बग्नु, कटानको परिणाम स्वरुप बाढी तथा पहिरोको कारण नदी किनारका बासिन्दा बिस्थापित हुनु कृषि बाली तथा पशु चौपायाको क्षति हुनु, भौतिक तथा मानवीय क्षतिजस्ता विपद्जन्य घटना आई पर्ने गरेका छन् । दोलखा जिल्लाको लागि विपद् जोखिमको अवस्था र मुख्य प्रकोपहरु निम्न अनुसार पहिचान तथा बिश्लेषण गरिएको छ ।

३.१.१ विपद्बाट भएको क्षति

विपद्	२०८०		२०८१		२०८२		कै.
	मानवीयक्षति	प्रभावित परिवार	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	मानवीय क्षति	प्रभावित परिवार	
बाढी/पहिरो	३	५९	७	७	०	०	
भूकम्प	०	०	०	०	०	०	
आगलागी	०	६९	०	१०	०	५	
चटयाङ	०	०	०	०	०	०	
हावाहुरी	०	०	०	०	०	०	
सडकदुर्घटना	५	५	४	४	६	६	
जनावर आक्रमण	०	०	०	४५	०	०	
कोभिड १९	०	०	०	०	०	०	
विद्युत दुर्घटना	२	२	०	०	०	०	
डुबेर	५	५	०	०	०	०	

स्रोतः जिल्ला प्रहरी कार्यालय दोलखा २०८३

३.१.२ विपद्का घटनाहरुबाट विगत १० वर्षयता भएको क्षतिको संक्षिप्त विवरणः

(२०७३-०१-०१ देखी २०८२-१२-३१ सम्म)

आर्थिक क्षति रु. हजारमा

बर्ष	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
बाढी										
घटना संख्या	०	०	०	५	१	०	०	०	०	०
मृत्यु	०	०	०	०	१	०	०	१	०	०
बेपत्ता	०	०	०	०	०	०	०	१	०	०
घाइते	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रभावित परिवार	०	०	०	१२	१२५	०	०	१	०	०
घरमा क्षति	०	०	०	११	०	०	०	०	०	०
आर्थिक क्षति	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
पहिरो										
घटना संख्या	३	५	१२	८	०	०	३	०	२	०
मृत्यु	४	०	०	२	२	२	२	०	७	०
बेपत्ता	०	०	२	०	०	०	२	०	०	०
घाइते	०	२	५	३	०	०	०	०	१	०
प्रभावित परिवार	७	२४	५०	१९	१५६	२३३	५	०	३	०
घरमा क्षति	५	२	४३	१४	०	०	५	०	१	०
आर्थिक क्षति	६०	०	६०२४२	०	०	०	०	०	०	०
भूकम्प										
घटना संख्या	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
मृत्यु	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
बेपत्ता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घाइते	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
प्रभावित परिवार	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
घरमा क्षति	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आर्थिक क्षति	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आगलागी										
घटना संख्या	१२	१३	१५	९	०	०	२५	२८	१३	५
मृत्यु	१	०	४	०	०	२	०	०	०	०
बेपत्ता	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

बर्ष	२०७३	२०७४	२०७५	२०७६	२०७७	२०७८	२०७९	२०८०	२०८१	२०८२
बाढी										
घाइते	१	५	२	१	०	०	०	०	०	०
प्रभावित परिवार	८	१९	१६	१३	२३	१५	६०	५३	२५	०
घरमा क्षति	५	१७	५	८	१३	१३	०	२८	१३	०

स्रोतः विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण (गृह मन्त्रालय) drr portal

३.१.३ प्रमुख खोला तथा नदीहरु र तिनले क्षतिपुर्याउन सक्ने संभावित स्थानहरुः

सिनं	खोला/नदी	विगतमा प्रभावित भएका र आगामी समयमा प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रहरु
१.	शैलुङ गाउँपालिका	चरङ्गे खोला वडा नं. ४, ५ र ७
२.	तामाकोशी गाउँपालिका	तामाकोशी नदी (वडा नं. १ कालीदह वडा नं. ४ मालु वडा नं. ५ किर्ने वडा नं. ३ डुँडे बजार) ढोलीखोला (वडा नं. २ झुले पाँचघरे खरिढुङ्गा वडा नं. ३ अर्चले) गोपी खोला (वडा नं. १ गोपीटार) भाते खोला (वडा नं. ३ बाहृबिसे) रातो खोला (वडा नं. ३ जफे) मालुखोला (वडा नं. ४ मालुखोला बजार) खिम्ती खोला (वडा नं. ७ तुस्पे वडा नं. ६ को किनारको वस्ती)
३.	भीमेश्वर नगरपालिका	सुन्द्रावती, कुथली, दोरती खोला, मरेङ खोला, चरङ्गे खोला, घट्टेखोला, तामाकोशी
४.	मेलुङ गाउँपालिका	तामाकोशी कोरिडोरः वडा नं. १को चैत्यघाट, वडा नं.२को टापु, वडा नं. ७ को मालुखोला ज्यामिरे र सित्तली मिल्तीखोलाः वडा नं. ६ को निगाली देउराली निगुरे र सानो मिल्ती वडा नं. ७ को नारायणटार फड्केखोलाः वडा नं. ४ को फड्के बगुवा वडा नं. ७ को मालुखोला घ्याङखोलाः वडा नं. १, २ र ३ को घ्याङ र वडा नं. २ को ठूलोबेंसी अँधेरीखोलाः वडा नं. १ को अँधेरी बोत्लेखोलाः वडा नं. ५ को बडरे
५.	विगु गाउँपालिका	भोटेकोशी नदीः वडा नं. १ लामाबगर, गोंगर, जगत, वडा नं. ४ सिंगटी बजार, वलीटार देउतासिङ खोलाः वडा नं. २ देउतासिङ तामाकोशीः वडा नं. ४ सिंगटी बजार घट्टेखोलाः वडा नं. ४ सोरुङ खोलाः वडा नं. ८ सोरुङ बजार झोरुङखोलाः वडा नं. ५ झोरुङ बजार साङ्वा खोलाः वडा नं. ५ र ८ साङ्वा बजार पगुखोलाः वडा नं. ६ पेगु टोल रुप्थाङ खोलाः वडा नं. ७ रुप्थाङ कोथेलीखोलाः वडा नं. ६ कोथेली गल्खु खोलाः वडा नं. ६ क्यार्थल
६.	कालिञ्चोक गाउँपालिका	कमेरेखोलाः खेतीयोग्य जमिन र सिंचाइ कुलोको मुहानमा क्षति गर्ने दम्बाखोला, घट्टेखोला, पाडेखोला, महावतीखोला
७.	बैतेश्वर गाउँपालिका	गोपी खोलाः वडा नं. १, २, ४ र ८ खानी खोलाः वडा नं. २, ३ र ८ पाडु खोलाः वडा नं. ५ र ६

८.	गौरीशंकर गाउँपालिका	झगडे खोलाः वडा नं. १ र २ केल्पाते खोलाः वडा नं. १ र ३ तिनेखु खोलाः वडा नं. ४ र ५ कासीखोलाः वडा नं. ५ सुरी खोलाः वडा नं. ५ र ६ खानी खोलाः वडा नं. ७ मार्वुखोलाः वडा नं. ७ खारे खोलाः वडा नं. ७ र ८ टुनीटार खोलाः वडा नं. ८
९.	जिरी नगरपालिका	खिम्ति खोला वडा नं. १,२,३,४,८ र ९ जिरी खोला वडा नं. ४,५ र ६ सिक्री खोला वडा नं. ६ र ७ होसिङ्गा खोला वडा नं. ८ र ९

स्रोतः सबै स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त जानकारी ।

३.१.४ पालिकामा रहेका पहिरोहरु र प्रभावित हुने मुख्य स्थानहरुः

सि. नं.	पालिकाको नाम	प्रभावित हुन सक्ने वडा र टोलहरु	कारण	प्रभावित हुने परिवार	जनसंख्या
१	शैलुङ गाउँपालिका	वडा नं. १ ओडार माथि, ठेला खोला, साबिकको वडा नं. ७, ६ र ८ कल्लाबरी मा.वि. कोलमखान प्रा.वि. वडानं. २ को पोर्सब, साबिकको ८ नं. वडा लगायत नबिन मा.वि.पुरानो गाउँ ४ नं. वडा कार्यालय क्षेत्र र बिर्ता भकारे, सेरा, मगाफेदी लगायतका ठाउँहरु । ८ नं. वडाको भैसे आसपासका ठाउँहरु, पैती, भितारेभन्ज्याङ लगायतका ठाउँहरु		३० २० १५० ५० २५० १००	११० ७० ३३० १५० ३०० २५०
		जम्मा		६००	१२१०
२	तामाकोशी गाउँपालिका	वडा नं. १ गोपी खोला, कालीदह पहिरो वडा नं. २ सिमबारी ढोलीखोला,रातो पहिरो र जोगिटार माझिगाउँ पहिरो		५० ७० २५ २२ २६	२५० २८० १२५ ११० १२०

		वडा नं. ३ कालापानी वडा नं.५ विरुवा ६ नं. वडा कार्यालय, ढाडस्वाँरा वडा नं. ७ तुस्पे,हावा			
		जम्मा		१८०	८२५
३	भिमेश्वर नगरपालिका	वडा नं. १, २, ५, ७, ८र९		२५०	१०००
४	मेलुङ गाउँपालिका	वडा नं. ६ र ७ कात्तिके वडा नं. ६ निकासी वडा नं. ५ जामुने दाँथेको पहिरो वडा नं. २ बाँसबोटे	भिरालो जमिन र विगत देखि पहिरो गइरहेको	५००	२०००
५	विगु गाउँपालिका	वडा नं. १स्यालु	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	१०	४०
		वडा नं. १ठाडी	सडक	५	२०
		वडा नं. १ घट्टेखोला	भुकम्प तथा सुरुङ मार्ग	१५	५०
		वडा नं. २ टाइवा		१५	६०
		वडा नं. २ बासपानी		२५	१००
		वडा नं. २देउलाङ		१५	६०
		वडा नं. ३ कालिखोरिया सर्सिखोला	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	६०	२४०
		वडा नं. ३, सिस्नेरी भिरमुनी	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	४०	१६०
		वडा नं. ३रुप्सेखोला	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	४०	१६०
		वडा नं. ३साउनेपानी	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	२५	१००
		वडा नं. ३सिमबारी	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	१५	६०
		वडा नं. ३मान्केदीङ	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	१७	७०
		वडा नं. ३ठडसिङ	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	१५	६०
		वडा नं. ३च्यानपारी	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	२०	८०
		वडा नं. ४ गुजिपा	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	२०	८०
		वडा नं. ४ खोलिखिम	विगत देखि नै पहिरो गइरहेको	४०	१६०
		वडा नं. ५ दोरुङखोला	नया सडक विस्तार		
		वडा नं. ५स्याखु	पुरानो पहिरो		
		वडा नं. ५ स्याल्जिङ	सडक स्तरोन्नती	२२	८८
		वडा नं. ५ च्यानडाँडा लोटिङ	सडक	१०	४०
		वडा नं. ५ देङवा	सडक	१२	५०
		वडा नं. ५थापागाउँ	सडक	२५	१००
		वडा नं. ५ भराङ	पुरानो पहिरो		
		वडा नं. ६मानेडाँडा प्रावि	पुरानो पहिरो,सडक परिसरमा पहिरो जान सक्ने	१५	६०
		वडा नं. ६पेवुखोला	सडक परिसरमा पहिरो जान सक्ने	१०	४०

		वडा नं. ५ दोरुङखोला	नया सडक विस्तार		
		वडा नं. ५स्याखु	पुरानो पहिरो		
		वडा नं. ५ स्याल्जिङ	सडक स्तरोन्नती	२२	८८
		वडा नं. ५ च्यानडाँडा लोटिङ	सडक	१०	४०
		वडा नं. ५ देङवा	सडक	१२	५०
		वडा नं. ५थापागाउँ	सडक	२५	१००
		वडा नं. ५ भराङ	पुरानो पहिरो		
		वडा नं. ६मानेडाँडा प्रा.वि.	पुरानो पहिरो,सडक परिसरमा पहिरो जान सक्ने	१५	६०
		वडा नं. ६पेवुखोला	सडक परिसरमा पहिरो जान सक्ने	१०	४०
		वडा नं. ५ दोरुङखोला	नया सडक विस्तार		
		वडा नं. ५स्याखु	पुरानो पहिरो		
		वडा नं. ५ स्याल्जिङ	सडक स्तरोन्नती	२२	८८
		वडा नं. ५ च्यानडाँडा लोटिङ	सडक	१०	४०
		वडा नं. ५ देङवा	सडक	१२	५०
		वडा नं. ५थापागाउँ	सडक	२५	१००
		वडा नं. ५ भराङ	पुरानो पहिरो		
		वडा नं. ६मानेडाँडा प्रावि	पुरानो पहिरो,सडक परिसरमा पहिरो	१५	६०
		वडा नं. ६पेवुखोला	सडक परिसरमा पहिरो जान सक्ने	१०	४०
		वडा नं. ५ दोरुङखोला	नया सडक विस्तार		
		वडा नं. ५स्याखु	पुरानो पहिरो		
६	कालिञ्चोक गाउँपालिका	वडा नं. १, २, ५, ८	पहिरो गएइरहने गरेको	२००	९००
७	वैतेश्वर गाउँपालिका	वडा नं. ६ र ७	खोला र कमेरे माटो	१८०	८००
८	गौरीशंकर गाउँपालिका	वडा नं. १ देखि ९ सम्म सबै वडाहरु	कमजोर भौगोलिक अवस्था	३०००	१००००
९	जिरी	वडा नं. ३ र ९	कमजोर धरातल	२००	८००

३.२. विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनी तथा संस्थागत व्यवस्था

३.२.१ नेपालको संविधान,

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा दिगो शान्ति, सुशासन, विकास र समृद्धिको आकांक्षा पूरा गर्न जारी भएको संविधानले नेपाल संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक राज्यका रुपमा परिभाषित गर्नुका साथै राज्य सञ्चालनका लागि तीन तहको संरचनाको व्यवस्था गरी प्रत्येक तहको कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ । संविधानको अनुसूची ७ मा प्राकृतिक तथा गैर प्राकृतिक विपद पूर्वतयारी, उद्धार तथा राहत र पुनर्लाभको अधिकार संघ र प्रदेशको साझा अधिकार सूचीको विषय बनाएको छ । साथै अनुसूची ८ मा विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई स्थानीय तहको

अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयका रुपमा समावेश गरेको छ भने धारा ५१ राज्यको नीतिहरुको खण्ड (ज) प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण सम्बर्द्धन र उपयोग सम्बन्धी नीति अन्तर्गत प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्यूनीकरण गर्न पूर्वसूचना, तयारी, उद्धार, राहत एवं पुनर्थापना गर्ने भनी विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको पाइन्छ ।

३.२.२ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४

विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपदबाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न दैवी प्रकोप (उद्धार) ऐन,२०३९ लाई प्रतिस्थापन गर्दै जारी भएको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४ ले विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विभिन्न तहगत संरचनाहरुको प्रबन्ध गरी विपद् पूर्व, विपद्को समयमा एवं विपद् पश्चातको अवस्थामा त्यस्ता संरचनाले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरेको छ ।

३.२.३ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

विगतमा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन,२०५५ ले योजना छनौट गर्दा प्राकृतिक प्रकोप न्यूनीकरण हुने खालका योजना छनौटमा प्राथमिकता दिनुपर्ने व्यहोरा उल्लेख गरिएको थियो । साथै साबिकमा स्थानीय योजना तर्जुमा गर्दा सहभागितामूलक योजना पद्धति अवलम्बन गरी विपद्लाई समेत मूलप्रवाहीकरण गर्दै विपद् अनुकुलनका योजना छनौट र सञ्चालन गर्ने नीति स्थानीय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि,२०६९ मा राखी सोही बमोजिम योजना अभ्यास गर्ने गरिएको पाइन्थ्यो । हाल नेपाल संघीय राष्ट्रको रुपमा रुपान्तरण भैसकेको अवस्थामा स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन,२०५५ ऐनको खारेजी गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ जारी भएको हो । उक्त ऐनको परिच्छेद ३ मा गाँउपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तरगत विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अधिकारको व्यवस्था गरिएको छ ।

३.२.४ विपद जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, २०७५

विपद जोखिमबाट सुरक्षित, जलवायु अनुकुलित तथा उत्थानशील राष्ट्रको निर्माण गर्दै दिगो विकासमा योगदान पुर्याउने दीर्घकालीन सोच राखी यो नीति अवलम्बन गरिएको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरुलाई सन्तुलित रुपमा कार्यान्वयन गरी विपद्बाट हुने जनधन, स्वास्थ्य तथा जीविकोपार्जनका श्रोतसाधनहरुका साथै व्यक्ति, समुदाय र राष्ट्रको आर्थिक सामाजिक तथा भौतिक पुर्वाधार र सांस्कृतिक एवं पर्यावरणीय सम्पदाको जोखिम तथा क्षतिमा उल्लेख्य रुपमा कमी गर्नु तथा तिनिहरुको उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने उद्देश्य रहको यस नीतिले विपद्बाट हुने मृत्युदर तथा प्रभावित व्यक्तिहरुको संख्या उल्लेख्य रुपले कम गर्नु, जीविकोपार्जनका स्रोतहरुका साथै कृषि, उद्योग, सडक, सञ्चार, खानेपानी तथा सरसफाइका संरचना, स्वास्थ्य र शैक्षिक सुविधाहरु जस्ता महत्वपूर्ण पूर्वाधार तथा आधारभूत सेवाहरुमा विपद्ले पुर्याउने क्षति एवं अवरोधलाई कम गर्दै उत्थानशीलतामा वृद्धि गर्नु र विपद्बाट हुने प्रत्यक्ष आर्थिक क्षति कम गर्ने लक्ष्य लिएको छ

३.२.५ प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५

बागमती प्रदेश भित्रका विपद् व्यवस्थापनका सबै क्रियाकलापको समन्वयात्मक र प्रभावकारी रुपमा व्यवस्थापन गरी प्राकृतिक तथा गैरप्राकृतिक विपद्बाट सर्वसाधारणको जीउज्यान र सार्वजनिक, निजी तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति, प्राकृतिक एवं

सांस्कृतिक सम्पदा र भौतिक संरचनाको संरक्षण गर्न नेपाल सरकारले जारी गरेको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन,२०७४ का आधारमा बागमती प्रदेशका सबै जिल्ला र स्थानीय तहमा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्रियाकलापहरुलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नका लागि विपद् पूर्व,विपद्को समयमा एवं विपद् पश्चातको अवस्थामा प्रदेश सरकारले निर्वाह गर्नुपर्ने भूमिका एवं जिम्मेवारी समेत निर्धारण गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन ऐन, २०७५ जारी गरेको छ।

३.३ सम्भाब्य प्रकोपको आँकलन तथा संभावित प्रभाव क्षेत्रको नक्साङ्कनः

स्थानीय तह अनुरुप प्रकोप स्तरीकरण तथा संभावित विपद् प्रभावित वडा वा क्षेत्रहरुको पहिचान गरी पठाउन स्थानीय तहसंग अनुरोध गरिएको थियो । स्थानीय तहहरुबाट प्राप्त जानकारी तालिकामा देहायबमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

स्तरीकरणः उच्च –* मध्यम –** न्यून –***

सि.नं.	स्थानीय तहहरु	भूकम्प	बाढी	आगलागी तथा करेन्ट सर्ट	पहिरो	हावाहुरी	खडेरी	असिना चट्याङ	जनावर आतङ्क
१	भिमेश्वर नगरपालिका	सबै वडा		वडा २ ३ ५ ६	वडा १,२,५,७,८,९	सबै वडा	सबै वडा	वडा १ ८ र ९	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	***	**	*	**	**	**	***
२	जिरी नगरपालिका	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	वडा नं ३ र ९	सबै वडा	वडा नं ३ र ९	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	**	**	**	**	**	**	**
३	तामाकोशी गा पा	सबै	वडा ४	सबै वडा	वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै	सबै वडा
३	स्तरीकरण	***	**	**	***	**	**	**	**
४	मेलुङ्ग गाँउपालिका	सबै	भलबाढी	सबै वडा	वडा १,२,४,८	सबै वडा	सबै वडा	सबै	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	*	**	**	**	**	**	**
५	कालिञ्चोक गा पा	सबै	भलबाढी	सबै वडा	वडानं	सबै वडा	सबै वडा	सबै	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	*	**	**	**	**	**	**
६	बिगु गाँउपालिका	सबै वडा	वडा नं १ देखि	सबै वडा	वडा नं १,२,३,४,६,७,८	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	***	***	***	**	**	**	***
७	गौरीशंकर गा पा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	*	***
७	बैतेश्वर गाँउपालिका	सबै वडा	वडा नं १,२,८	सबै वडा	वडा नं ७ र ८	वडा नं ४,५,६	वडा नं ६	वडा नं ४	वडा नं ३
	स्तरीकरण	***	**	***	**	**	**	**	***
७	शैलुङ गाँउपालिका	सबै वडा		सबै वडा	वडा नं १, २,४,८	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा	सबै वडा

सि.नं.	स्थानीय तहहरु	भूकम्प	बाढी	आगलागी तथा करेन्ट सर्ट	पहिरो	हावाहुरी	खडेरी	असिना चट्याङ	जनावर आतङ्क
	स्तरीकरण	***	**	**	***	**	**	**	**

३.४ विपद् सङ्कटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण

दोलखा जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहमा रहेका प्रकोपहरुका कारण संभावित जोखिम तथा संकटासन्नताको आँकलन तथा नक्साङ्कनलाई यसै परिच्छेदको ३.३ मा उल्लेख गरिएको छ । यद्यपी प्रकोपका कारण आईपर्नसक्ने मानवीय, आर्थिक तथा भौतिक क्षतिको पूर्व पहिचान गरी अल्पीकरण तथा न्यूनीकरण गतिबिधि संचालन गरी अधिक मात्रामा रोकथामका गर्न प्रत्येक स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण तथा पुनरावलोकन गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने देखिन्छ । जिल्लाका स्थानीय तहमा योजना लगायतका दस्तावेजहरुको अवस्था परिच्छेद ७.२.१ मा उल्लेख गरिएको छ । निकायगत भौतिक स्रोत साधनको अवस्था एम्बुलेन्स, दमकल लगायतका स्रोत साधनहरुको विवरण पनि अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

३.५ प्रकोप घटना पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचना प्रणाली विश्लेषण

दोलखा जिल्लामा मौसम अनुरुप विपद् हुन सक्ने आँकलन गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष तथा प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा बैठक बसी छलफल गर्ने, कार्ययोजना निर्माण तथा बिषयगत क्षेत्रहरुको पूर्वतयारी क्षमता अभिबृद्धिका लागि साझेदार गैह्रसरकारी संस्थासंगको सहकार्यमा विभिन्न गतिविधि संचालन हुदै आइरहेको छ । स्थानीय पालिकाहरुमा विपद् व्यवस्थापन ऐन नीति रणनीतिक कार्ययोजना कार्यविधि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाविपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण गर्न नीतिगत व्यवस्था गरीएको छ । विपद् प्रतिकार्यका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालयमा जिल्ला आपतकालीन कार्य संञ्चालन केन्द्र क्रियाशिल छ । तर बाढीजन्य प्रकोपका घटनाको पूर्वानुमान र पूर्वसूचना प्रणालीका लागि जिल्लाका कुनै पनि नदीमा पूर्वसूचना प्रणालीको स्थापना गरिएको छैन ।

उल्लेखित कार्यहरु भईरहेका भएता पनि सूचना व्यवस्थापनलाई अझ चुस्त दुरुस्त राख्न जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन श्रोत केन्द्रको आवश्यकता महशुस गरिएको छ । साथै तत्काल विपद्का घटनाको सूचना संकलनमा नेपाली सेना, जिल्ला प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, राष्ट्रिय अनुसन्धान, स्थानीय तह, गाउँपालिका, नगरपालिका र जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका शाखा/उपशाखाहरु, तालिम प्राप्त स्वयंसेवकहरु र यथार्थ/आधिकारिक सूचना अद्यावधिकका लागिसबै स्थानीय तहमा स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (LEOC) को स्थापना गरेर जिल्ला प्रशासन कार्यालय अन्तर्गत रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र (DEOC) संग जोड्नु आवश्यक देखिन्छ । कार्यान्वयनमा रहेको जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय तहमा रहेको आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई अझ ब्यवस्थित, सक्रिय र थप क्षमतावान बनाउनु पर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

३.६ सरोकारवाला निकाय, संस्थाहरूको बिवरण लेखाजोखा

जिल्लामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण पूर्वतयारी प्रतिकार्य र पुनर्लाभिका कार्यहरुमा संलग्न हुने विषयगत कार्यालयहरु सरोकारवाला निकाय तथा संघसंस्थाहरुको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

३.७ मानवीय विषयगत क्षेत्रहरुको

लेखाजोखाः

३.७.१ विषयगत क्षेत्र (Cluster) को परिचयः

विपद्बाट प्रभावितलाई आधारभूत मानवीय सेवा उपलब्ध गराउने सन्दर्भमा विशेषज्ञता तथा कार्यक्षेत्रका आधारमा जिम्मेवारीको बाँडफाड नै विषयगत क्षेत्रको रुप हो । उद्धार तथा राहत, सूचना व्यवस्थापन, खाद्यान्न, आवास, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन, सुरक्षा जस्ता विषयमा विशेषज्ञता हासिल गरेको समूहले आ-आफ्नो क्षेत्रको जिम्मेवारी लिँदा मानवीय सहयोगको कार्य व्यवस्थित र प्रभावकारी बन्छ । अतः क्षेत्रगत अवधारणालाई विपद्बाट प्रभावित समुदायलाई उपलब्ध गराइने मानवीय सहयोग विशेषज्ञता प्राप्त निकाय तथा संस्थाको नेतृत्वमा उपलब्ध गराउने गरी गरिएको कार्यविभाजन भनेर पनि बुझ्न सकिन्छ । क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख विशेषता देहायअनुसार रहेका छन् ।

- विपद्को समयमा प्रभावित र प्रभावित समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य (खोज, उद्धार र राहत व्यवस्थापन) प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग हुन्छ ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवारी र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई सुनिश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यस अनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमीकमजोरीमा सुधार गरी कार्ययोजनाको समिक्षा गर्दै आवश्यकता अनुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

३.७.२ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउन,
- आपत्कालीन पूर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु,
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि विशेषज्ञ परिचालन गर्नु,
- समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु,
- क्षेत्रगत ज्ञान,सीप,प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

३.७.३ विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय र सदस्यहरू

यस योजनामा निम्नअनुसार १० वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकायले अन्य सदस्यसँग समन्वय गरी काम गर्नेछन् ।

क्र.सं.	विषयगत क्षेत्र (Cluster)	अगुवा संस्था (Cluster Lead)	सदस्य संस्था (Cluster member)	सम्पर्क नम्बर
१	सूचना तथा समन्वय (Communication & Coordination)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ९८५४०१७७७७	जिल्ला समन्वय समिति	९८५४०५५२२२
			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			नेपाली सेना	९८५५०१५०५२
			जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५४०१५५५५
			सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	९८५१२७२५३६

			राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	९८५१०८७५२२
			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	९८५१०३९८९०
			गैरसरकारी संस्था महासंघ	९८५१०१९४६४
			नेपाल पत्रकार महासंघ	९८४४२३८०६७
			उद्योग बाणिज्य संघ	९८५४०२४४५१
			नेपाल टेलिकम दूरसञ्चार कार्यालय	९८५४०८८८८२
२	खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)	जिल्ला प्रशासन कार्यालय ९८५४०१७७७७	नेपाली सेना	९८५५०१५०५२
			जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५४०१५५५५
			सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	९८५१२७२५३६
			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			नेपाल स्काउट	
३	खाद्य सुरक्षा,कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood)	कृषि ज्ञान केन्द्र	उद्योग बाणिज्य संघ	
			जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	९८५४०५५२२२
			भेटेरिनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	
			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
			नेपाल खाद्य संस्थान	
			गैसस महासङ्घ	
४	आपतकालीन आवास तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन (Shelter/NFRI Management)	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा	सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			नेपाली सेना	९८५५०१५०५२
			जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५४०१५५५५
			सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	९८५१२७२५३६
			गैसस महासङ्घ	
			शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	
			पूर्वाधार विकास कार्यालय	
			सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ	
			निर्माण व्यवसायी सङ्घ	
			उद्योग बाणिज्य संघ	
५	खानेपानी तथा सरसफाई व्यवस्थापन (WASH Cluster)	जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	संघिय खानेपानी तथा ढल व्य.आयोजना	
			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			जिल्ला समन्वय समिति	९८५४०५५२२२
			स्वास्थ्य कार्यालय	९८५४०४५९०९
			जिल्ला पूर्वाधार विकास कार्यालय	
			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
			शिक्षण अस्पतालहरु	
			गैरसरकारी संस्था महासंघ	
६			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ

	स्वास्थ्य तथा पोषण व्यवस्थापन (Health and Nutrition Management)	स्वास्थ्य कार्यालय , दोलखा ९८५४०४५९०९	नीजि अस्पतालहरुको सञ्जाल	
			नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
			जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र	९८५४०४४४११
			नेपाल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेवी संघ	
७	आपतकालीन शिक्षा (Education)	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई ९८५४०४५२०५	स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			गै.स.स. महासंघ	
			नेपाल शिक्षक महासंघ	
			जिल्ला अभिभावक संघ	
			हिसान	
			प्याव्सन	
			एन प्याव्सन	
८	संरक्षण (Protection)	जिल्ला समन्वय समिति ९८५४०५५२२२	स्थानीय तहका महिला तथा बालबालिका शाखा	
			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			जिल्ला प्रहरी कार्यालय	९८५४०१५५५५
			अपाङ्ग संघ	
			एकल महिला जिल्ला सञ्जाल	
			जेष्ठ नागरिक जिल्ला मञ्च	
			नेपाल बार एसोसिएसन जिल्ला बार	
			गै.स.स. महासंघ	
९	शव व्यवस्थापन (Dead Body Management)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय दोलखा ९८५४०१५५५५	नेपाली सेना	९८५५०१५०५२
			सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	९८५१२७२५३६
			राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	९८५१०८७५२२
१०	शीघ्र पुनर्लाभ	पूर्वाधार विकास कार्यालय	जलस्रोत तथा सिंचाई विकास डि कार्यालय	९८५४०४५१३३
			डिभिजन सडक कार्यालय	९८५२०३७१२३
			सबै स्थानीय तहहरु	अनुसूचीमा छ
			नेपाल विद्युत प्राधिकरण शाखा कार्यालय	९८५४०४५७७३

खण्ड– ४

सामान्य पूर्वतयारी योजना

सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुका लागि

यस खण्डमा सम्पूर्ण बिषयगत क्षेत्रहरुले आधारभुत रुपमा आफ्नो मातहतमा पूर्वतयारी अवस्था चुस्त दुरुस्त कायम राख्न ध्यान दिन पर्ने तथा सुनिश्चित गर्नपर्ने कार्यहरुलाई समेटिएको छ ।

४.१ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन

- जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रुपमा समेत विकास गर्ने ।
- विपद् व्यवस्थापनका विविध उद्देश्यका लागि विषयगत क्षेत्रभित्र र बाहिर समन्वयात्मक संयन्त्र स्थापना गर्ने

- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरका प्रत्येक क्षेत्रगत समूहहरुमा पूर्व तयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरुमा संलग्न एक सक्रिय सूचना व्यवस्थापन सुविधा चयन गरिएको सुनिश्चित गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय स्तरमा सूचना व्यवस्थापन संयन्त्र स्थापना गर्ने ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको समन्वयमा स्थानीय तहले समुदाय स्तरको जोखिम नक्साङ्कन गर्ने र आवश्यक सूचना संकलन गर्ने (भैसकेको भए अद्यावधिक गर्ने) ।
- आधारभूत तथ्याङ्क प्रक्रिया तथा प्रामाणिक लैंगिक संवेदनशील शीघ्र आवश्यकता लेखाजोखा गर्ने प्रणालीको विकास तथा अनुसरण गर्ने ।
- संयुक्त परिस्थिति प्रतिवेदनका लागि सहज उपलब्ध एक स्तरीय नमुना तयार गर्ने, संयुक्त परिस्थिति बैठकको लागि आधारभूत संरचना र समयावधिमा सहमत हुने ।
- जिल्ला र स्थानीय तहमा तर्जुमा भएको प्रकोप पूर्वतयारी योजनाहरु, आपत्कालिन योजनाहरु तथा सबै सम्बन्धित मार्गदर्शनहरु र एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यविधिहरु अद्यावधिक गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय सरकार मातहतमा राहत तथा पुनर्लाभ विकल्पको रुपमा नगद वितरण संयन्त्र सहित कोष व्यवस्थापन निर्देशिका, पूर्वतयारी कोष र पूर्व कार्य रणनीति स्थापित गर्ने ।
- हरेक क्षेत्रगतसरकारी विभागहरु (क्लस्टर प्रमुखहरु) र सहायता संगठनहरूका मुख्य व्यक्तिहरुको अद्यावधिक सूची तयार गर्ने ।
- पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी र प्रतिकार्यको लागि स्वयंसेवकहरु र प्रशिक्षकहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- जिल्ला र स्थानीयस्तरमा सूचना संयोजन र क्लस्टर संयोजकसँग सूचना आदानप्रदान गर्ने ।
- पूर्वसूचना प्रणाली, ट्रिगर स्तर तथा मौसम पूर्वानुमानको बारेमा समुदायलाई सचेत गराउने ।
- पूर्वसूचना प्रणालीले राम्ररी काम गरिरहेको छ भन्ने सुनिश्चित गर्न बाढीको कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।
- जिल्ला पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, आकस्मिक योजना, एजेन्सी निर्दिष्ट कार्यसञ्चालन विधि र पूर्वानुमानमा आधारित लगानीको लागि कार्य सञ्चालन विधिको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ।
- प्रमुख केन्द्रीय एजेन्सीहरु र सम्बन्धित विभागका कर्मचारीहरुलाई पूर्वानुमान र पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित लगानी, कार्य सञ्चालन विधिका बारेमा मार्गदर्शन प्रदान गर्ने साथै प्रशिक्षणको प्रबन्ध गर्ने ।
- स्थानीय समुदायलाई विपद् पोर्टल र मौसन पूर्वानुमान सम्बन्धी सूचना प्रयोग गर्ने सीपका साथै पूर्वानुमानका साथै पूर्वसूचना प्रणाली, सुरक्षा तथा उद्धार सामग्री र उपकरणले सबल बनाउने ।
- प्रारम्भिक लेखाजोखा, मूल्यांकन र विस्तृत घरधुरी सर्वेक्षण फारम तथा प्रारूप तयार गर्ने ।
- मनसुन पूर्वतयारीको अवस्थामा नै तथ्यांक संकलनका लागि आवश्यक फर्म्याट तयार गरी राख्ने ।
- पूर्वानुमान सूचना तथा सतर्कता सन्देशहरूका लागि संचारको विविध च्यानलहरुको विस्तृत अभिलेख राख्ने ।
- जल तथा मौसम विज्ञान विभागको वेब इन्टरफेस र पूर्वानुमान सामग्री बारेमा एफ.एम. तथा रेडियो पत्रकारहरुलाई अवगत गराउने र वडा तथा स्थानीय तहले जानकारी लिई समुदायमा सूचना प्रवाह गर्ने ।
- विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी नमूना अभ्यास संचालन गर्ने ।
- स्थानीय तहमा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना निर्माण एवं कार्यान्वयन गर्न निर्देशन गर्ने।

४.२ खोज तथा उद्दार

- सुरक्षा निकाय, स्थानीय स्वयंसेवक तथा रेडक्रसका स्वयंसेवकहरुलाई खोज तथा उद्धारसम्बन्धी तालिम दिने ।
- जिल्ला र स्थानीय स्तरमा रहेका निकायहरुको संगठनात्मक विश्लेषण/क्षमता तथा आपसीसमन्वयमा रहेका कमी कमजोरीहरुको विश्लेषण गर्ने ।
- पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गतिविधिहरूका लागि आवश्यक मानव तथा वित्तीय स्रोतहरू पहिचान गर्ने ।
- आपत्कालमा आवश्यकता लेखाजोखाका लागि प्रशिक्षित गर्न र सजिलै तैनाथ गर्न सम्भावित स्वयं सेवकहरुका नामावली तयार गर्ने ।
- जनसंख्या, संकटासन्न समुदाय, सामाजिक सेवा, क्षमता प्रणाली, सुरक्षा स्थिति, जीविकोपार्जन, बसोबासको अवस्था, खुला खाली ठाउँहरू, यातायात र पूर्वाधार सम्बन्धी सूचना प्राप्त गर्ने ।
- स्रोत/सुविधाहरू (स्थानीय रूपमा उपलब्ध) को सूची तयार गर्ने र आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा खोज तथा उद्धारका लागि साधन एवम् उपकरणको भण्डारण गर्न सामरिक स्थलहरु पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय जोखिममा रहेका जनतालाई Improvise Rescue Material बारे जानकारी गराउने जस्तै बाँस, केराको थाम, ट्यूब आदि ।
- सुरक्षित मार्गहरु/खोज तथा उद्धार मार्गहरु, संकटासन्न समुदायमा हेलीप्याड, अवतरण र ड्रप जोन पहिचान गर्ने ।
- सामरिक स्थानमा संसाधनको पूर्व ब्यवस्थापन (जिल्ला र स्थानीय तह) गर्ने ।
- लाभार्थी प्रतिक्रिया र उजुरी ब्यवस्थापन विधि संचालन गरी व्यवस्थित गर्ने ।
- सङ्कटासन्न समुदायहरू पहिचान गर्ने र गम्भिर तथा मध्यम रूपमा प्रभावित हुने सम्भावनाका आधारमा ती समुदायहरूलाई वर्गीकरण गर्ने ।
- जिल्ला, स्थानीय तह र जोखिममा रहेका वडा तथा समुदायहरुमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य टोली निर्माण गर्ने र उनीहरुलाई तालिम प्रदान गर्ने ।

४.३ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री

- विषयगत क्षेत्रहरुको बैठक बसी पूर्वतयारी गर्ने ।
- अस्थायी आपत्कालिन आश्रयस्थल, खाद्य तथा गैरखाद्य वस्तुहरूका लागि भण्डारण गृह र भण्डारण स्थलको पहिचान गर्ने, श्रोत सामग्रीको आँकलन र नपुग सामग्रीको जोहो गर्ने ।
- सुत्केरी तथा गर्भवती महिला एवं बालबालिकाका लागि पोषण, स्यानेटरी प्याड, न्यानो कपडा, भित्री वस्त्र, काँइयो, अन्डरवेयर आदि भण्डारण गर्ने ।
- महिला, बालबालिका मैत्री स्थल निर्माण गर्ने ।
- विद्यमान अस्थायी आश्रयस्थलहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने, यदि आवश्यक परेमा मर्मत संभार सम्पन्न गर्ने ।
- आपत्कालिन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैर खाद्य बस्तुहरुको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- सम्बन्धित विषयका तालिम प्राप्त जनशक्ति नपुग भएमा तालिमको ब्यवस्था गर्ने ।
- आश्रय र भूमि निर्धारण सवालहरू सम्बोधन, बहिर्गमन रणनीति साथै मिडिया संलग्नताको लागि दृष्टिकोण/रणनीति बारे छलफल गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरु तयारी अवस्थामा भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- अस्थायी आश्रयस्थल तथा शिविर निर्माणको लागि आवश्यक हरेक कुराहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।

- अस्थायी आवास स्थलको सुनिश्चितता गर्दै तयारी राख्ने ।
- गैर खाद्य सामाग्री र खाद्य सामाग्री तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार, सूचना समन्वय तथा लेखाजोखाका लागि आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- महिलामैत्री शौचालय निर्माण गर्ने ।
- पानी, सोलार बत्ती जस्ता अति आवश्यकीय कुराहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।

४.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

- जिल्ला र स्थानीय स्तरमा खाद्यान्नको अवस्थाबारे अभिमुखीकरण गर्ने ।
- आपत्कालीन राहतको लागि आवश्यक पर्ने खाद्य तथा गैरखाद्य बस्तुहरुको बजार सर्वेक्षण गर्ने ।
- जीविकोपार्जनका साधनहरुको (गाईपालन, बाख्रापालन, सुँगुर र कुखुरा फारमहरु, माछा पोखरी, तरकारी खेती आदि) सुरक्षाका उपायहरुबारे योजना बनाउने ।
- सुख्खा र बलौटे माटो (बाढी प्रभावित कृषि योग्य भूमि) मा हुर्काउन सकिने बालीको बीउ र बिरुवाहरुको मौज्दात पर्याप्त भएको सुनिश्चित गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी वैकल्पिक बाली पहिचान गर्ने ।
- बाढीले कम असर पुर्याउने बालीको बारेमा जनसमुदायलाई अवगत गर्ने ।
- बाढी प्रतिरोधी बाली, उत्पादन क्षमता साथै प्रविधि आवश्यकताको सूची बनाउने ।
- आपत्कालीन अवस्थाको लागि चाहिने न्यूनतम खाद्यान्नको भण्डारण गर्ने । (जिल्ला र स्थानीय स्तरमा)
- रासन र नगद, राहत सामग्रीको बन्दोबस्त सहित न्यूनतम सहायता प्याकेजमा सहमत हुने ।

४.५ आपत्कालीन स्वास्थ्य र पोषण

- स्वास्थ्य सुरक्षा योजना तयार गर्ने, अस्थायी स्वास्थ्य केन्द्र पहिचान गर्ने ।
- स्थानीय तहमा प्राथमिक उपचार विषयगत क्षेत्र सहित आवश्यक स्वयंसेवकहरुको व्यवस्थापन गर्ने ।
- आवश्यक औषधीहरु तथा प्राथमिक उपचारका लागि चाहिने उपकरणहरुको जिल्ला र स्थानीय स्वास्थ्य केन्द्रमा भए नभएको जानकारी लिने र उचित जोहो गर्ने ।
- DRRT / LRRT गठन तथा परिचालन गर्ने ।
- वजेट र आपूर्ति निश्चित गर्ने (जिल्ला र स्थानीय तहमा) ।
- विपद् प्रभावित महिला, बालबालिका लगायतका लागि आवश्यक पर्ने पोषणको लागि सूची तयार पारी जोहो गर्ने ।
- पोषणका लागि महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई तालिम दिएर तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रसंग मापदण्ड अनुसारको खाद्य तथा पोषणका लागि निरन्तर समन्वय गर्ने ।

४.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन

- बाढी सम्भावित क्षेत्रहरुमा बाढीको कारण पानी दूषित हुनबाट जोगाउन सार्वजनिक ट्यूबवेल र धाराहरुको उचाई बढाउने ।
- उच्च स्थानहरु तथा सुरक्षित स्थानहरुमा शौचालय निर्माण गर्ने ।

- सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम ।
- पानी शुद्धिकरणको चक्की वा थोपा (प्रयोग गर्ने बिधि र मात्रामा ध्यान दिनेगरी) भए नभएको सुनिश्चित गर्ने
- खानेपानी निर्मलीकरण र दूषित हुनबाट रोकथामको बारेमा जनसमुदायलाई जागरुक बनाउने ।
- महिला सरसफाई, खानेपानी निर्मलीकरण गर्ने चक्की आदिको जिल्ला र स्थानीय तहमा जोहो र ब्यवस्थापन गर्ने (पियुष, एक्वाट्याव, व्लिचिङ्ग पाउडर, स्यानिटरी प्याड) ।
- सामाग्री ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने

४.७ आपत्कालीन संरक्षण

- प्रमुख संरक्षण सवालहरु तथा अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपांग र वृद्ध ब्यक्तिहरुको पहिचान गर्ने ।
- अति संकटासन्न समुदाय जस्तै महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु र वृद्ध ब्यक्तिहरुको सुरक्षा योजना बनाउने ।
- मनोबिमर्श सेवा सम्बन्धी तालिम आयोजना गर्ने ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा आपत्कालीन समयको प्रतिकार्य गर्दा तयार गरीने योजनाहरुमा लैङगिक तथा समविकासका सवालहरुको सम्बोधनका लागि पहल गर्ने ।
- संरक्षणका सवाल तथा आवश्यकताहरु लाई राहत तथा पुनर्स्थापनाको चरणमा प्राथमिकता दिने ।

४.८ आपत्कालिन शिक्षा

- विद्यालयहरुको जोखिमको आधारमा वर्गीकरण गर्दै सुरक्षा योजना तयार गर्ने, आकश्मिक योजना बनाउने
- अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्रहरु पहिचान गर्ने ।
- बालमैत्री तथा सुरक्षित स्थानकालागि आवश्यक सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- विपद्को समयमा मनोविमर्श सेवा सञ्चालनकालागि आवश्यक जनशक्ति प्रशिक्षण मार्फत तयार गर्ने।
- प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचार तालिम आयोजना गरी शिक्षक, अभिभावक तथा स्वयंसेवकको क्षमता विकास गर्ने

४.९ बन्दोवस्ती

- जिल्ला भित्र रहेका साथै पहिचान गरिएका सम्पूर्ण निकायहरुसँग मौज्दात रहेका सहायता सामाग्रीहरुको अध्यावधिक बिवरण तयार गरी राख्ने ।
- सम्भावित आपतकालीन अवस्थाको आँकलन गरी सवारी साधन, इन्धन र ड्राइभरको व्यवस्था अग्रिम मिलाउने ।
- संकटासन्न हुन सक्ने भौतिक संरचनाको पहिचान गर्ने र यसका लागि आवश्यक श्रोत साधनको नक्साङ्कन गरी पूर्वतयार भई बस्ने ।
- विपद्का विभिन्न सवालहरुमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person) तोक्ने ।

४.१० शीघ्र पुनर्लाभ

- सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरी समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीति तथा पूर्वतयारी गर्ने ।

- सम्बन्धित निकायहरुले भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा विपद् मैत्री गर्ने साथै आफू अन्तरगतका निकायहरुलाई सो गर्न अभिप्रेरित गर्ने ।
- आफु मातहतका कर्मचारीहरुलाई विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई विकासका क्रियाकलापहरुमा मूल प्रवाहीकरणका साथै आपतकालीन अवस्था व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।
- निर्माण व्यवसायी संघ लगायतका सरोकारवालाहरु संग निरन्तर समन्वय गर्ने ।
- आपतकालीन अवस्थाको बन्दोवस्ती ब्यवस्थापनको लागि सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुसँग छलफल गर्ने र सम्पर्क ब्यक्ति (Focal person)तोक्ने ।

खण्ड-५

आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना (सम्पूर्ण विषयगत क्षेत्रहरुका लागि)

५.१ सूचना तथा समन्वयव्यवस्थापन (Communication & CoordinationManagement)

बिषयगत क्षेत्र	:	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, कटान, आगलागी, भूकम्प
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	:	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

५.१.१ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको परिचयः

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । सम्बन्धित सबै क्षेत्रबाट सूचना प्राप्त गर्ने, सान्दर्भिक सबै सरोकारवालाहरुबीच समन्वय गर्ने, विभिन्न विषयगत क्षेत्रहरुको नेतृत्व गर्ने काममा यस क्षेत्रले नेतृत्व गर्ने र विपद् प्रभावितहरुलाई समयमा सही सूचना मार्फत् पूर्वचेतावनी जारी गरी नागरिकको जीउ धनको रक्षा गर्ने काममा यस क्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण रहन्छ । प्रभावित समुदायलाई एकीकृत रूपमा सबै प्रकारका सहयोग उपलब्ध गराउन समेत यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग अविच्छिन्न सम्बन्ध र समन्वय राखी कार्य गर्नेछ ।

५.१.२ सूचना तथा समन्वय व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको उद्देश्यः

यस विषयगत क्षेत्रको समग्र उद्देश्य भनेको सम्बन्धित निकायहरुबीच सम्पर्क, समन्वय गरी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी सान्दर्भिक सूचनाहरु सम्बन्धित प्रभावित समुदाय सम्म पुर्याउने कार्यको सुनिश्चितता गर्नु हो । यस क्षेत्रले सम्पर्क, समन्वय, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रवाहका वैकल्पिक उपायहरू पहिचान गरी सम्वन्धित क्षेत्र र सरोकारवालालाई सही सूचना उपलब्ध गराई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यलाई समन्वयात्मक तरिकाले सुनिश्चितता प्रदान गर्न योगदान गर्नेछ ।

यस क्षेत्रका उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- विपद्को समयमा सरकार, सरकारी कार्यालयहरु, सबै विषयगत क्षेत्र (Cluster), मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरु तथा नागरिक समाजबीच समन्वय गर्नु ।
- निर्धारित समयभित्र नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयले तयार गरको विपद् लेखाजोखा निर्देशिका अुनसार सूचना संकलन गरी आवश्यक समन्वय गर्नु र सूचना संकलन विषयगत क्षेत्रलाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु ।
- निर्धारित समयभित्र "प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA) र बहुक्षेत्रगत द्रूत लेखाजोखा विश्लेषण (Multy Cluster Initial Rapid Assessement- MIRA) गर्न आवश्यक समन्वय गर्नु र लेखाजोखा विषयगत क्षेत्रलाई सहयोगको व्यवस्था मिलाउनु ।

- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रहरूलाई पृष्ठपोषण दिनु ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यकता अनुसार क्षेत्र र केन्द्रमा सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

समग्रमा दोलखा जिल्लामा भूकम्प, बाढी, आगलागी, वन्यजन्तु आतङ्कजस्ता प्रकोपहरुको सबैभन्दा बढी समस्याहरु रहेका छन् तसर्थ त्यस्तो अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा समन्वय तथा सूचना क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्ने व्यवस्था गरिएको छः

५.१.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा सूचना, समन्वय र लेखाजोखा क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	सबै स्थानीय तहबाट विपद् सम्बन्धी प्रारम्भिक सूचना संकलन गरी सम्बन्धित निकायहरुमा तत्काल प्रारम्भिक सूचना प्रवाह गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
२.	खतराको संकेत पाएपछि समुदायमा सूचना जारी गर्ने, माइकिङ गर्ने, अनलाइन खवर, मोवाइल म्यासेजमा र भ्वाइस म्यासेजमा खवर गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु सञ्चार माध्यमहरु	विपद् पर्नु पूर्व र विपद् पर्नासाथ तत्काल
३.	सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई सामग्री तथा उपकरणहरु सहित तयारी रहन सूचना प्रवाह गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकायहरु रेडक्रस	विपद् पर्नासाथ तत्काल
४.	विपद् आउना साथ उपकरण सहित खोज तथा उद्धार कार्यकोलागि खोज तथा उद्धार टोली परिचालन गर्ने।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी जि.वि.व्य.स.	सुरक्षा निकायहरु	विपद् पर्नासाथ तत्काल
५.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपतकालीन बैठक बोलाउने • जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने • सबै विषयगत क्षेत्र र तिनका सदस्यलाई आपतकालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, • परिस्थिति अनुसार पहिले गरिएको कार्य विभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने ।	DEOC प्रमुख जिल्ला अधिकारी जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुखहरु	१) विपद् भएको २ घण्टा भित्र २) पहिलो सात दिन सम्म १ दिन बिराएर ३) त्यसपछि हप्तामा १ पटक
६.	अस्पताल तथा प्रतिकार्यमा संलग्न हुने व्यक्तिहरुलाई तम्तयार, सावधान र सजग रहन अनुरोध गर्ने ।	DEOC जि.वि.व्य.स.	सम्बन्धित निकाय	विपद् पछि तत्काल

७.	जिल्ला आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई मुख्य समन्वय केन्द्रको रुपमा परिचालन गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	समन्वय तथा सूचना क्षेत्र	नियमित रुपमा
८.	फेकन्यूजलाई निरुत्साहित गर्ने र सञ्चार माध्यमका लागि प्रत्येक दिन आधिकारिक सूचना तथा समाचार उपलब्ध गराउने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सबै क्षेत्र प्रमुखहरु	पहिलो साता हरेक दिन र पछि आवश्यकता अनुसार
९.	विपद् लेखाजोखा विधि सम्बन्धी औजार प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment (IRA) फारामको आधारमा मानवीय सहयोगको लागि सूचना संकलन गर्ने।	जिविव्यस सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	विपद् पछि भोलिपल्ट नै
१०.	सबै प्रकृयामा प्रशिक्षण प्राप्त स्वयंसेवकहरु परिचालन गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	रेडक्रस सुरक्षा निकाय स्थानीय तह	निरन्तर
११.	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपतकालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्ने क. तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने, ख. प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरू (Clusters) लाई सुझाव दिने । ग. सबै विषयगत क्षेत्रहरुसंग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने ।	DEOC सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. सबै क्षेत्र प्रमुख तथा सदस्य	विपद् आउनासाथ *० घण्टादेखि नै प्राथमिकता निर्धारण गर्ने*
१२.	विपद् प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने प्रभावितहरुलाई परिचयपत्र वितरण गर्ने र तथ्याङ्कको उचित व्यवस्था गर्ने ।	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह	३ दिन देखि
१३.	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (MIRA) सञ्चालन गर्नेः • लेखाजोखा विषयगत क्षेत्र परिचालन गरी क्षति तथा प्रभावको सूचना सङ्कलन गर्ने, • लेखाजोखाका लागि फाराम उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस	अवस्थाको अध्ययन गरी सकेसम्म छिटो
१४.	सङ्कलित सूचना तथा तथ्याङ्कको आधारमा प्रतिवेदन तयार पार्ने • प्रभावित परिवारको सङ्ख्या प्रक्षेपण गर्न प्रभावित समुदायसँग तथ्याङ्क प्राप्त गरी तुलनात्मक समीक्षा गर्ने, • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको अवस्था र स्रोतको समीक्षा गर्ने,	DEOC सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थानीय तह	• पहिलो प्रतिवेदन– ७ दिनभित्र • दोस्रो प्रतिवेदन– १५ दिनभित्र • आवश्यकता अनुसार

	• जिल्ला र स्थानीय तहमा उपलब्ध उद्धार तथा अन्य प्रतिकार्य सम्बन्धी सेवा, क्षमता र उद्धार सामग्रीको अवस्थाको समीक्षा गर्ने, • नपुग स्रोत तथा साधनको यकिन गर्न प्रतिवेदनमार्फत सबै क्षेत्रलाई उत्प्रेरित गर्ने,			
१५.	तयारी प्रतिवेदन प्रदेश सरकार, केन्द्र सरकार र सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित रुपमा
१६.	सहयोगको कार्यतालिका अध्यावधिक गर्न निम्न कार्य गर्नेः • मीरा (MIRA) बाट प्राप्त सूचना तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्ने • आवश्यकता अभाव क्षमता र उपलब्धताको अवस्था विश्लेषण गर्ने । • विषयगत क्षेत्रहरुको सहयोगको थप कार्यतालिका तयारी गर्ने । • विषयगत क्षेत्र, विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई अध्यावधिक कार्यतालिका उपलब्ध गराउने ।	DEOC सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्था.वि.व्य.स. क्षेत्र सदस्य	नियमित रुपमा
१७.	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने ।	जि.वि.व्य.स.	सबै क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा
१८.	मानवीय सहायता वितरणलाई निर्विवाद बनाउन एकद्वार प्रणालीलाई अवलम्बन गर्ने र सरोकारवाला सबैको सहभागिता अनिवार्य गराउने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. क्षेत्र प्रमुख/सदस्य	नियमितरुपमा
१९.	क्षेत्रगत कार्यसमूहका कार्य प्रगति विवरण संकलन र समिक्षा गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	स्थानीय तह	नियमित
२०.	सबै सूचनाहरु निरन्तर अद्यावधिक गर्दै जाने र सरोकारवाला निकाय एवं सञ्चारमाध्यमलाई उपलब्ध गराउने । संकलित क्षति तथा नोक्सानी विवरणमा आधारित रही राहत सहयोगको माग गर्ने ।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	(२४ घण्टा भित्र, पहिलो १ हप्तामा दैनिक, दोश्रो हप्तावाट हप्तामा १ पटक र आवश्यक्ता अनुसार)
२१.	विषयगत क्षेत्रका बैठकहरु आयोजना गर्ने ।	प्र.जि.अ.		आवश्यकतानुसार
२२.	राहत सहयोगको अवस्थाको अनुगमन गर्ने ।	प्र.जि.अ.		निरन्तर
२३.	अस्थायी शिविरहरुमा उजुरी सुन्ने संयन्त्र स्थापना गर्ने।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	शिविर स्थापना पछि
२४.	विपद् प्रतिकार्यका लागि गरिएका प्रयास र आगामी दिनमा गर्नुपर्ने पूर्वतयारीका विषयमा प्रतिवेदन तयार गर्ने।	सूचना तथा समन्वय क्षेत्र	सुरक्षा निकाय रेडक्रस	प्रतिकार्यको अन्त्यमा

५.१.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

समन्वय तथा सूचनाक्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहायबमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछः

क्र.सं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता विकास गर्ने र जिल्ला विपद् सूचना केन्द्रको रुपमा समेत विकास गर्ने ।	प्र.जि.अ. जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह गै.स.स.हरु	६ महिना भित्र
२.	सबै क्षेत्र प्रमुखको सहभागितामा पूर्वतयारी बैठक र कार्यशालाको आयोजनाः • मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने • क्षेत्रगत कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने • जिल्ला स्थित सरोकारवालाबीच समन्वय गरी कार्यशाला गर्ने • सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	DEOC प्र.जि.अ. जि.वि.व्य.स.	सबै विषयगत क्षेत्र प्रमुख, सरोकारवाला निकायहरु सुरक्षा निकाय गै.स.स.	पहिलो बैठक जेष्ठको पहिलो हप्ताभित्र । क्षेत्रगत समीक्षा र अन्तिम कार्यशाला जेठ मसान्तभित्र
३.	जिल्लाका सबै स्थानीय तहको प्रकोप नक्साङ्कन र क्षमता तथा जोखिम लेखाजोखा गर्ने ।	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिनामा
४.	आपत्कालीन समयको लागि हेलिप्याड खुल्ला क्षेत्र आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरु पहिचान गरी तयारी गरीराख्ने।	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिनामा
५.	सुरक्षा निकायहरुमा खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिना भित्रमा
६.	पूर्व चेतावनी वा सूचना प्रणालीलाई व्यवस्थित गर्ने र प्रभावकारी सूचना सञ्चार समन्वय र सम्पर्कलाई जोड दिने ।	DEOCसुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	
७.	सबै स्थानीय तहमा इन्टरनेट कनेक्टिभिटी व्यवस्थित गराउने। सबै स्थानीय तहबाट दैनिक विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यस्थापन सम्बन्धी गतिविधि र घटना तथा सूचनाहरु अद्यावधिक गरी जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा जानकारी गराउने पद्दतीको विकास गर्ने ।	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	गैरसरकारी संस्थाहरु	यथासम्भव छिटो
८.	उद्धारकर्मी र सङ्कटासन्न स्थानीय तहका समुदायमा क्षमता अभिवृद्धि तालिम गर्नेः • खोज तथा उद्धार • प्राथमिक उपचार • विपद् जोखिम व्यवस्थापन, • उद्धारका लागि आन्तरिक अभ्यास विषयगत क्षेत्रका सदस्यलाई भूकम्पको समयमा अपनाउनु पर्ने सुरक्षा उपाय र उद्धारसम्बन्धी अभ्यास गराउने	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख महिना अगावै
९.	स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापन समिति र विषयगत क्षेत्रहरुलाई क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जिविव्यस DEOC	नियमित

१०.	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरुको सूची तयार गर्ने ।	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
११.	द्रुत लेखाजोखा फर्मेट प्रिण्ट गरी सबै स्थानीय तहमा उपलब्ध गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
१२.	बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA)को तयारी स्वरुप सबै क्षेत्रका एक एक सदस्य रहेको मिरा कार्यदल गठन गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१३.	मिरा सम्बन्धी अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन गर्ने । मिराको लागि फाराम र निर्देशिका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.वि.व्य.स. रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१४.	सुरक्षानिकायहरु, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स तथा सरोकारवाला निकायहरुको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने।	क्षेत्र प्रमुखको निर्देशनमा	स्थानीय तह रेडक्रस	जेष्ठको पहिलो साता
१५.	प्राथमिक उपचार,आधारभूत खोज तथा उद्धार,अस्थायी आवास व्यवस्थापन,मनोसामाजिक परामर्श तथा शव व्यवस्थापनसम्बन्धी तालिमको व्यवस्था गर्ने वा तालिममा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरुलाई सहभागी गराई क्षमताविकास गर्ने ।	जि.वि.व्य.स. DEOC	स्थानीय तह रेडक्रस सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा
१६.	सबै स्थानीय तहमा आपत्कालिन कोषको स्थापना गरी कोष सञ्चालननिर्देशिका तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	स्थानीय तह वडा समिति	तत्काल र नियमित
१७.	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने • विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर,पर्चा तयार गरी विशेषगरी सङ्कटासन्न स्थानीय तहहरूमा वितरण गर्ने • एफ.ए.म रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह गैससहरु	नियमित रुपमा
१८.	विस्थापितहरुको पहिचानका लागि आवश्यक संख्यामा परिचयपत्र छपाइ गरी तयारी अवस्थामा राखे ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
१९.	विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी र जनप्रतिनिधिहरुलाई विपद् तथा आधारभूत मानवीय सहायता मापदण्ड सम्बन्धी तालिम दिने ।	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह गैससहरु	बैशाख भन्दा अगावै

५.२ खोज तथा उद्धार (Search and Rescue)

बिषयगत क्षेत्र : खोज तथा उद्धार

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

५.२.१ खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको परिचयः

विपद्को अवस्थामा जन,धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्त व्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु बाढीले बगाउने, हराउने, पानीमा डुब्न सक्ने अवस्था रहन्छ भने भूकम्पजन्य विपद्को समयमा हराउने,च्यापिने, पुरिने, जल्ने लगायतका विपद्पूर्ण अवस्थामा फसेका हुन सक्छन् । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिद्धारा खोजी गर्ने, प्राथमिक

उपचार गर्ने तथा उद्धार गरी सुरक्षित स्थलसम्म पुर्याउने र सकेसम्म थोरै समयमा धेरै जनाको जीउ, धनको रक्षा गर्न सञ्चालन गरिने समग्र कामहरुलाई यस योजनामा खोज तथा उद्धार भनिएको छ । जिल्लामा सम्भावित विपद्को परिदृष्य अनुरुप खोज तथा उद्धार क्षेत्रले निम्न अनुसारका कार्य गर्नेछ ।

५.२.२ सम्भावित परिदृष्यः

- विपद्को कारण मानिस प्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित हुनेछन् ।
- रातीको समयमा विपद् भएमा ठूलो मानवीय क्षति हुनेछ भने प्रभावितले उद्धार र राहतको याचना गरिरहेको देखिनेछ ।
- यातायातको असुविधाका कारण समयमै उद्धारकर्मी पुग्नसक्ने छैनन्।
- उद्धार र राहत वितरणमा कठिनाइ उत्पन्न हुनेछ ।
- सडक, बाटो, पुल, विद्युतआपूर्ति, सञ्चार आदि सार्वजनिक पूर्वाधारहरू क्षतिग्रस्त हुनेछ ।
- आवागमन अवरुद्ध भएर प्रभावित क्षेत्रमा पहुँचको कठिनाइ हुनेछ ।
- अग्ला सुरक्षित र खुल्ला स्थानहरु नजिकमा नभएका स्थानहरुमा स्थानान्तरणको समस्या हुने हुँदा सामाजिक जनजीवन अस्तव्यस्त हुने र मानवीय मृत्यु समेत हुनसक्ने ।
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति अस्थायी रूपमा क्षति, बालबालिका, महिला, वृद्ध–वृद्धा तथा फरक किसिमले सक्षम (अपाङ्ग) मुख्य रूपमा प्रभावित हुनसक्नेछ ।

५.२.३ विषयगत क्षेत्रको उद्देश्य

खोज तथा उद्धारका लागि लेखाजोखा गर्ने र विपद् पछिको असामान्य अवस्थामा मानिसको जीवन रक्षा धनसम्पत्तिको सुरक्षा गर्दै स्थितिलाई सामान्य अवस्थामा ल्याउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ । योजनाका समष्टिगत उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्

- आपतकालीन खोज तथा उद्धार गरी मानवीय क्षति न्यून गर्ने ।
- सूचना प्रवाहको वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी सूचना प्रवाहलाई सुनिश्चित गर्नु ।
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी मानव जीवनरक्षाको सुनिश्चितता गर्नु ।
- प्रतिकार्यका सन्दर्भमा आवश्यकता अनुसार सम्पर्क र समन्वय गर्नु ।

५.२.४ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको अवस्था र त्यसपछि स्थिति सामान्य नभएसम्मको लागि मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने प्रक्रियामा खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रले देहायअनुसार कार्य गर्नु पर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आपत्कालिन बैठक बस्ने, सूचना तथा समन्वय क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने प्राप्त सूचनाको आधारमा समन्वय गरी खोज तथा उद्धारका साथै प्राथमिक उपचार संयुक्त टोली परिचालन गर्ने । अन्य सबै विषयगत क्षेत्रलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।	DEOC जि.वि.व्य.स. प्र.जि.अ.	सबै विषयगत क्षेत्रका प्रमुखहरु	विपद्को सूचना प्राप्त गर्नासाथ

२.	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक बस्ने, जसमाः • जानकारी तथा सूचना सङ्कलन गरी परिस्थितिको विश्लेषण गर्ने, • सदस्यलाई आपत्कालीन मानवीय सहयोगको लागि सक्रिय पार्ने, परिस्थितिअनुसार पहिले गरिएको कार्यविभाजनको समीक्षा र विश्लेषण गरी पुनरावलोकन गर्ने,	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र	DEOC जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् शुरु हुना साथ २४ घण्टाभित्र, पहिलो ७ दिन सम्म १ दिन बिराएर, दोस्रो हप्तापछि हप्तामा १ पटक
३.	उपकरणसहित खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र परिचालन गर्ने र खोज तथा उद्धारको काम गर्ने । प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	खोज तथा उद्धार क्षेत्र	DEOC जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
४.	उद्धार र सुरक्षाको बिषयमा आवश्यक सूचना संकलन तथा अवस्थाको प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	
५.	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गर्ने तथा यातायातका साधन सम्बन्धमा आवश्यक समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	DEOC स्थानीय तह	
	सुरक्षा निकायहरूवीच आपसी समन्वय गर्ने । शान्ति सुरक्षालाई कायम राख्नको लागि आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	सुरक्षा निकायहरु	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	
	विपदमा परी घाइते भएका व्यक्तिहरुको प्राथमिक उपचार गर्ने र अस्पताल पुर्याउने प्रबन्ध मिलाउने ।	प्राथमिक उपचार क्षेत्र	अस्पतालहरु	आवश्यकतानुसार
६.	स्थानीय तहमा गठित सबै विषयगत क्षेत्र र सरोकारवाला लाई तत्काल खवर गर्ने र समन्वय गरी उद्धारमा संलग्न गराउने।	DEOC खोज उद्धार क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पछि निरन्तर
७.	घाइतेको उपचारका लागि स्वास्थ्य चौकीको नेतृत्वको प्राथमिक उपचार विषयगत क्षेत्रलाई परिचालन गर्ने	प्राथमिक उपचार विषयगत क्षेत्र	अस्पतालहरु स्वास्थ्य चौकी	आवश्यक्तानुसार
८.	बढी प्रभावित स्थलको स्तर पहिचान गरी उद्धारको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय वडा समिति	खोज उद्धारको समयमा
९.	उद्धार कार्यमा स्थानीय स्वयंसेवकहरु सहित परिचालन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य रेडक्रस	खोज उद्धारको समयमा
१०.	विशेषगरी महिला बालबालिका अशक्त जेष्ठनागरिक जस्ता सङ्कटासन्न वर्गलाई खोज तथा उद्धारमा प्राथमिकता दिने	खोज उद्धार क्षेत्र	वडा समिति रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
११.	प्रारम्भिक जानकारी तथा प्रतिवेदनका आधारमा आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन निम्न प्रक्रिया गर्नेः	DEOC जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति विषयगत क्षेत्रहरु	विपद् पछि तत्काल र निरन्तर

	क. तत्काल उपलब्ध गराउनु पर्ने मानवीय सहयोगको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने । ख. प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नको लागि सम्बन्धित क्षेत्रहरूलाई सल्लाह र सुझाव दिने । ग. सुरक्षा क्षेत्रसँग समन्वय गरी मानवीय सहयोगमा संलग्न संस्था तथा व्यक्तिलाई सुरक्षा उपलब्ध गराउने			
१२.	मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने र सुधारका लागि पृष्ठपोषण (Feedback) लिने तथा दिने ।	DEOC स्थानीय तह	वडा समिति अन्य क्षेत्र	नियमितरुपमा
१३.	डुवेका, बगेका, पुरिएका र भत्किएका घरहरु पहिचान गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१४.	प्रभावित नागरिकहरुका बहुमूल्य सम्पत्ति सुरक्षा गरी निकाल्ने। प्रभावित क्षेत्रका घरपालुवा पशुको उद्धार गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह रेडक्रस	प्रभावितको उद्धार नसकिएसम्म
१५.	राहत वितरण कार्यमा आवश्यकता अनुसार खाद्य क्षेत्रलाई सहयोग गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्वयंसेवक स्थानीय तह	नियमितरुपमा
१६.	• आवश्यकता रहेसम्म खोज तथा उद्धार जारी राख्ने • प्रभावित क्षेत्रमा, हिंसा, लुटपाट र मानव वेचविखनका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने । • मानव तथा पशुचौपायाहरुको शव व्यवस्थापन गर्ने	खोज उद्धार क्षेत्र	सुरक्षा निकाय नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	आवश्यक्तानुसार
१७.	निम्नअनुसार अभिलेख तयार गर्ने • उद्धार गरिएका व्यक्ति • बेपत्ता वा मृत्यु भएका व्यक्ति • नष्ट भएका घर, विद्यालय वा अन्य भौतिक सम्पत्ति • मरेका घरपालुवा पशुपंक्षी • क्षतिग्रस्त भौतिक सम्पत्ति • क्षतिग्रस्त बाली र खेतीयोग्य भूमि • क्षतिग्रस्त भैतिक संरचना र सार्वजनिक सम्पत्तिको विवरण	DEOC स्थानीय तह	जिविव्यस सुरक्षा निकायहरु, रेडक्रस स्वयंसेवकहरु	नियमित रुपमा
१८.	उद्धार कार्यको अनुगमन गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	जि.वि.व्य.स.	नियमितरुपमा

५.२.५ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खोज तथा उद्धार क्षेत्रले उल्लिखित प्रतिकार्यका लागि देहाय बमोजिम पूर्वतयारी गर्नेछ ।

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	खोज तथा उद्धार क्षेत्रको बैठक बस्नेः १. मनसुन प्रारम्भ हुनुअघि पूर्वतयारी बैठक गर्ने २. क्षेत्रको कार्ययोजनाको समीक्षा र पुनरावलोकन गर्ने ३. सङ्कटासन्नता तथा स्रोतको पुनरावलोकन गर्ने	खोज उद्धार क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र

२.	बाढीको समयका लागि हेलिप्याड, आश्रयस्थल, अग्लो स्थानहरु पहिचान गरी तयारी गरी राख्ने र नक्सामा समावेश गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	जि.वि.व्य.स.	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
३.	सुरक्षा निकायहरुमा आधारभूत खोज तथा उद्धार सामग्रीतथा विपद् व्यवस्थापन सामग्रीहरु भण्डारण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	प्रदेश सरकार स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेठको पहिलो हप्ताभित्र
४.	जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनका लागि अत्यावश्यक सेवाकेन्द्र स्थापना गरी वार्षिकरुपमा अद्यावधिक गरिराख्ने ।	जि.वि.व्य.स.	प्रदेश सरकार	
५.	साझेदार तथा सहयोगी निकायहरुको सूची तयार गर्ने ।	स्थानीय तह	जि.वि.व्य.स. जि.स.स.	बैशाख सम्ममा
६.	सुरक्षानिकायहरु, स्थानीय तह, रेडक्रस, एम्बुलेन्स आदिको सम्पर्क नम्बर संकलन गरी हरेक व्यक्तिको मोवाईलमा र घरघरमा रहने गरी व्यवस्था गर्ने ।	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह	जेष्ठ पहिलो हप्ता भित्रै
७.	सबै स्थानीय तहमा आधारभूत खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र गठन गरी सदस्यहरुलाई तालिममा सहभागी गराई क्षमता विकास गरेर क्रियाशिल बनाउने ।	स्थानीय तह	जि.वि.व्य.स. जि.स.स.	बैशाख सम्ममा
८.	उच्च संकटासन्न क्षेत्रहरुमा पूर्व चेतावनीका लागि माइक साइरन आदि तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तह	वडा समिति	बैशाख सम्ममा
९.	खोज तथा उद्धार क्षेत्रलाई कृत्रिम घटना अभ्यास तालिमको आयोजना गर्ने र समय समयमा विद्यालय र समुदायमा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने ।	सुरक्षा निकायहरु	स्थानीय तह जि.वि.व्य.स.	बैशाख सम्ममा
१०.	स्थानीय तहहरुमा उद्धारका लागि कार्यदलहरु गठन गर्ने । "**विपदमा युवा**" अवधारणा अनुसार सक्रिय युवाहरुको द्रुत प्रतिकार्य टोलीकोगठन गर्ने र तालिम दिएर सुरक्षा निकायहरुसंगको समन्वयमा तयारी अवस्थामा राख्ने ।	स्थानीय तह	सुरक्षा निकायहरु युवा क्लव	बैशाख सम्ममा
११.	तत्कालीन उद्धारको लागि स्थानीय तहबाट प्राप्त हुने जनशक्ति, उद्धारका लागि आवश्यक पर्ने साधनको पहिचान र नक्साङ्कन गर्ने।	DEOC	जि.वि.व्य.स.	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१२.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको मनसुन पूर्व बैठक गरी स्थानीय तहहरुलाई अध्यावश्यक निर्देशन र समन्वय गर्ने ।	जि.वि.व्य.स.	क्षेत्रका सदस्यहरु	जेष्ठ पहिलो हप्ता
१३.	एफ.एम. रेडियोहरूमार्फत पूर्वचेतावनी तथा पूर्वसूचना प्रसारण गर्ने	जि.वि.व्य.स.	सञ्चार माध्यम	नियमितरुपमा
१४.	वैकल्पिक बाटो नभएको क्षेत्रमा उद्धार गर्न अन्य वैकल्पिक उपाय पहिचान गरी व्यवस्थापन गर्ने ।	खोज उद्धार क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	बैशाख सम्ममा
१५.	उद्धारका लागि आवश्यक सवारी साधन, स्वयंसेवक, सुरक्षित स्थानको उपयोगका लागि सरोकारवालाहरुको पहिचान गरी सम्झौता गर्ने ।	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	जेष्ठ सम्ममा

५.३ अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन (Temporary Shelter and NFI management)

विषयगत क्षेत्र	:	अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, पहिरो, भुकम्प, आगलागी, महामारी
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	:	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

विपद्को अवस्थामा जन-धन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु बसोवासको अभाव तथा भाँडाकुँडा, लुगाफाटा, सरसफाईका सामान लगायत दैनिक आवश्यकताका वस्तुहरुको अभावमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्ति तथा समुदायहरुलाई स्थिति सामान्य भएर आफ्नो घर फर्किने अवस्था तयार नभएसम्म आपत्कालीन आश्रय स्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ । यसको लागि अस्थायी रूपमा विद्यालय, मदरसा, मन्दिर, वडा कार्यालयको भवनजस्ता सार्वजनिक स्थलमा राख्नु पर्ने हुन्छ भने केही लामो समयको लागि अस्थायी शिविर खडा गरी बसोवास गराउनु पर्ने हुन्छ । त्यसका साथै दैनिक जीवनयापनको लागि भाँडावर्तन, ओढ्ने ओछ्याउने लुगाफाटो वा खाना बनाउने, खाने वर्तन र इन्धनको व्यवस्था गर्नु पर्ने हुन्छ । आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले विस्थापित तथा प्रभावितहरुको लागि उल्लेखित मानवीय सेवा उपलब्ध गराउँछ ।

५.३.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपदबाट अधिकांश गाउँ ठाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि उद्धारकर्मीहरू पुगेको, उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति तथा परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको हुनसक्ने छ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलाहरु अरु बढी समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।
- बाढीबाट अधिकांश गाउँ प्रताडित भएर मानिस हताहत भई सहयोगको याचना गरिरहेका हुनेछन् ।
- घरबार नष्ट भएर झरी, हिलो र चीसो जमिनमा दिन रात बिताउन बाध्य भइरहेको देखिनेछ ।
- विद्यालयका कक्षाकोठा, प्रहरी चौकी, स्वास्थ्य केन्द्रहरूजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरू माथि दबाबको सिर्जना, सामुदायिक तथा संस्थागत स्थानहरूमा अस्थायी आवासको उपयोग गर्दा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी व्यवहारमा चुनौती र समस्या देखा पर्नेछन् ।
- विस्थापित भएका मानिस खाद्यान्नको चर्को समस्यामा पर्नेछन् ।

५.३.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपद्‌बाट प्रभावित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने आवास, लताकपडा लगायत अन्य अत्यावश्यक सामग्रीहरु उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गर्नु,
- विपद्‌का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसका निमित्त स्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापितलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम बनाउनु,
- घरायसी आवश्यकताका भाँडाकुँडा तथा व्यक्तिगत सम्मान र मर्यादासहित दैनिक जीवनयापनका लागि आवश्यक सामग्रीहरूमा विस्थापितको समानुपातिक पहुँच गराउनु ।

५.३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद् भएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीहरु उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रले देहायअनुसार काम गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	क्षति तथा नोक्सानी, खाद्य सुरक्षा र व्यवस्थापनको चुनौतीको अनुमान सहितको विश्लेषण गर्न अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठक आयोजना गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु	विपद्‌को संकेत पाउनासाथ
२.	राहत शिविरहरूको स्थापनाका लागि आवश्यक क्षेत्रको द्रुत लेखाजोखा गर्ने र पहिचान गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
३.	मानवीय सहयोग वितरणको प्रकृया र मापदण्ड निर्धारण गरी स्वयंसेवक परिचालन गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	विपद् पश्चात तत्काल
४.	विस्थापितहरुको सङ्ख्या र जानकारी लिने । पहिचान भएकालाई अस्थायी आवासमा बसोबास गराउने तथा पूर्वनिर्धारित स्थानमा नअटेका विस्थापितलाई त्रिपालको व्यवस्था गरी तत्काल बसाउने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरु सुरक्षा निकाय	उद्धार कार्य संगसंगै
५.	स्थानीय तहमा भएका सबै प्रकारका संयन्त्रहरुको परिचालन गर्ने ।स्थानीय तहमा कमाण्ड पोष्ट तयार गरी कामलाई व्यवस्थित गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय क्षेत्रका सदस्यहरु	उद्धार कार्य संगसंगै
६.	विषयगत क्षेत्रलाई परिस्थिति विश्लेषणको लागि प्रभावित क्षेत्रमा पठाउने र स्थानीय तहबाट आएका जानकारीका आधारमा थप स्रोत साधनहरु जुटाउने	क्षेत्र प्रमुख	विषयगत क्षेत्रहरु	उद्धार कार्य संगसंगै

७.	द्रुत लेखाजोखा (IRA)गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह नेरेसो	दोस्रो दिन
८.	प्राप्त सूचनाको बिश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
९.	विपद् प्रभावको आधारमा अस्थायी आवासको लागि त्रिपाल, खाना तथा खाना पकाउने भाँडावर्तन, घरायसी सामग्री लगायत न्यूनतम सहयोगको व्यवस्था गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	दोस्रो दिन
१०.	द्रूत लेखाजोखा टोलीले संकलन गरेको विवरण विश्लेषण गरी आपत्कालीन राहतको आवश्यकता विश्लेषण सहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने र राहतको व्यवस्थापन गर्ने र अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	तेस्रो दिन देखि
११.	अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरण कार्यको निरन्तरता गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु	तेस्रो दिन देखि
१२.	विपद्को अवस्था हेरेर अस्थायी आवासको व्यवस्थापन तथा गैरखाद्य सामग्री सेट वितरणको निरन्तरता र अनुगमन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१३.	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री सँग सँगै स्थायी आवास तथा खाद्यान्नको बैकल्पिक व्यवस्थापनतर्फ जोड दिने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१४.	अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्र तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुको समिक्षा बैठक र अवस्थाको अद्यावधिक ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु	अवस्था सामान्य नभएसम्म
१५.	सम्पूर्ण कार्यको अनुभव र सिकाइका आधारमा प्रतिवेदन तयार गर्ने र सरोकारवाला निकायमा पठाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रका सदस्यहरु सुरक्षा निकाय	अवस्था सामान्य भएपछि

५.३.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

अस्थायी आवास, गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विषयगत क्षेत्रमा संलग्न सदस्य संस्थाहरूको विवरण अद्यावधिक गर्ने । सम्भावित सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूको पहिचान गरी आवासको लागि उपलब्ध साधन र स्रोतको सूची तयार गर्ने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	बैशाख महिनामा
२.	पूर्वतयारी समन्वय बैठक आयोजना गर्ने • स्रोत र साधनको नक्साङ्कन गर्ने,	आवास, गैर खाद्य क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता

	• जिल्लाको परिस्थितिअनुसार सहयोग उपलब्ध गराइने सामग्रीहरूको मापदण्ड निर्धारण गर्ने, • प्रभावित हुन सक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीहरूको परिमाण आँकलन गर्ने । पूर्वतयारीका लागि कार्यदल गठन गर्ने ।			
३.	अस्थायी बसोवासको लागि नजिकका सुरक्षित सार्वजनिक जग्गा तथा स्थानको पहिचान गर्ने र नीजि जग्गा उपयोग गर्नुपर्ने भएमा समन्वय गरी उपयोग गर्ने सहमति लिने ।	आवास,गैरखाद्य क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
४.	आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आपूर्तिको लागि बजार र बिक्रेताका वैकल्पिक सूची बनाउने,आवश्यकताअनुसार सम्झौता गर्ने	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
५.	विस्थापित परिवारको लागि आश्रयस्थल बनाउन आवश्यक पर्ने बाँस,डोरी र खाना बनाउने भाँडावर्तन, इन्धन आदि समयमै उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	जेष्ठको पहिलो साता
६.	आवास तथा गैरखाद्य सामग्री वितरणको पूरा सूची राख्ने र नियमित रूपमा प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तह र अन्य सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने ।	आवास, गैरखाद्य क्षेत्र	जि.वि.व्य.स. स्थानीय तह	नियमितरुपमा मासिक
७.	गैरखाद्य सामग्रीको भण्डारको लागि जिल्लामा एक भण्डार गृह तयार गर्ने ।	जि.वि.व्य.स.	प्रदेश सरकार स्थानीय तह	आगामी बर्ष
८.	अनुगमन टोलीको व्यवस्था एवं अनुगमन सूची तयार गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	जेष्ठ महिनामा
९.	प्रतिकार्य टोलीमा जानेहरुको दुर्घटना विमा गर्ने	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
१०.	संभावित विपद् व्यवस्थापनको अभ्यास गर्ने गराउने	जि.वि.व्य.स.	स्थानीय तह	विपद् पूर्व
११.	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा

५.४ खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्र (Food Security, Agriculture and Livelihood)

विषयगत क्षेत्र : खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, हावाहुरी, पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : कृषि ज्ञान केन्द्र/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जनधन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावितहरु दैनिक उपभोगका लागि खाद्यान्न संकटमा पर्न जाने सम्भावना अधिक रहन्छ । यस अवस्थामा विपद् प्रभावितलाई नियमित र प्रर्याप्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने तथा जीविकोपार्जनका बैकल्पिक स्रोतहरुको समेत पहिचान र परिचालन गरी दिगो रुपमा व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि खरिद तथा उत्पादन, ढुवानी, भण्डारण, वितरण लगायतका समग्र व्यवस्थापकीय कामलाई खाद्य क्षेत्रको रुपमा लिइएको छ ।

विपद्को समयमा उपलब्ध हुनु पर्ने मानवीय सहयोगको महत्वपूर्ण साधन खाद्यान्न हो । खाद्य क्षेत्रले विपद् प्रभावित तथा प्रभावित व्यक्तिलाई न्यूनतम मापदण्डअनुसारको खाद्यान्न उपलब्ध गराउन सहयोग परिचालन गर्नु पर्छ र खाद्यान्नमा सीमान्तीकृत समुदायको समान पहुँच कायम गराउनु यस क्षेत्रको दायित्व हुनेछ ।

५.४.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- विपद्बाट सङ्कटासन्न स्थानीय तहका अधिकांश गाउँ संकटमा हुनेछन् ।
- मानिसहरू हताहत भएर आफ्नो ज्यान जोगाउन भागाभाग गर्नेछन् ।
- आफ्नो परिवारका सदस्यहरू तथा बालबच्चा खोज्दै, रुँदै कराउँदै खाली हात विस्थापित हुनेछन् ।
- विपद् भएको केही समयपछि नै तत्काल उद्धारकर्मीहरू पुगेको,उद्धार कार्यमा जुटेको प्रभावित परिवारहरूलाई बाहिर ल्याई सुरक्षित ठाउँमा राख्ने काम भइरहेको अवस्था देखिनेछ ।
- सुरक्षित ठाउँमा ल्याइएको व्यक्ति/परिवारहरूको आफूले लगाएको कपडाबाहेक साथमा केही नभएको र अति भोकाएको, थाकेको, परिवारका सबै सदस्य आफ्नै शिबिरमा नभएकोले चिन्तित देखिएको अवस्था हुनसक्ने छ ।
- खाद्यान्न नष्ट हुने सम्भावना भएकोले पूरै जनसङ्ख्या खाद्यान्न अभावको चपेटामा पर्नेछ ।
- विशेषगरी बालबालिका, वृद्ध र बिरामी तथा गर्भवती महिलामा खाद्य अल्पताको समस्यामा पर्नेछन् ।
- जीविकोपार्जनका वैकल्पिक उपायको अभाव हुनेछ ।

५.४.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

खाद्य क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य विपदबाट विस्थापित मानिसलाई जीवनयापनको लागि आवश्यक पर्ने खाद्यसामग्री उपलब्ध गराएर उनीहरूको जीवन रक्षा गर्नु हुनेछ । यस क्षेत्रका अन्य उद्देश्य निम्नअनुसार रहेका छन् ।

- विपद्मा परेर खाद्यान्नको समस्यामा परेका समुदाय तथा व्यक्तिलाई खाद्यान्न सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा खाद्यान्नमा सबैको समानुपातिक पहुँच कायम गराउनु,
- सुत्केरीआमाको दूध खाने बच्चा, कुपोषणमा परेका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती महिलाजस्ता संवेदनशील अवस्थामा रहेका समुदायलाई पोषणयुक्त खाद्यान्न उपलब्ध गराउने सुनिश्चितता गर्नु ।

५.४.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

कुनै पनि विपद् आएको समयमा तथा त्यसपछि लगत्तै विस्थापित तथा प्रभावित मानिसलाई विनाभेदभाव खाद्यान्न उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको कार्यधिकार हो । यसको लागि खाद्य क्षेत्रलेदेहायअनुसार काम गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	खाद्य क्षेत्रको आपत्कालीन बैठकको आयोजना गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	नियमित
२.	विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा विस्थापित मानिसको जानकारी सङ्कलन गर्ने र खाद्यान्नको आवश्यकता पहिचान गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	विपद् आएको थाहा पाउनासाथ

			खाद्य क्षेत्रका सदस्य तथा सहयोगी	
३.	प्रभावित क्षेत्रको अनुगमन तथा निरीक्षण र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा गर्ने ।	तोकिएको सदस्य	कृषि ज्ञान केन्द्र सुरक्षा निकाय रेडक्रस	२४ घण्टाभित्र
४.	आपत्कालीन समयको लागि तयारी खाना वितरण गर्ने।	खाद्य क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्य स्थानीय तह	२४ घण्टा देखि १० दिनसम्म
५.	समन्वय क्षेत्रसँग सम्पर्क गरी बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा–MIRA) को प्रतिवेदन तयार गर्ने	मिरा विषयगत क्षेत्र	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	३ देखि ७ दिन भित्र
६.	विस्थापितलाई रासनकार्ड वितरण गर्ने	खाद्य क्षेत्र	जिविव्यस, स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय	७ दिन भित्र
७.	भण्डारण गरिएको खाद्यान्नको अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नेर गुणस्तर भएको सुनिश्चितता गर्ने ।	जिविव्यस	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
८.	मापदण्डअनुरूप खाद्यसामग्री वितरणको व्यवस्था मिलाउने	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित
९.	नपुग हुने खाद्यसामग्री खरिद तथा व्यवस्थापन र भण्डारण गर्ने	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस	५ दिन भित्र
१०.	वितरण केन्द्रको पहिचान र निर्धारण गर्ने र खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमित
११.	खाद्यान्नमा सबै विस्थापित समुदायको सहज पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय	नियमित
१२.	सुत्केरी तथा बच्चालाई दूध खुवाउने महिला, कुपोषणमा परेका बालबालिका, बिरामी, जेष्ठ नागरिकहरुलाई पोषणयुक्त खाना वितरण गर्ने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा
१३.	नागरिक समाजका विभिन्न क्षेत्रबाट वितरण हुने खाद्यान्नको अभिलेख राख्ने र नपुग वा खाद्यान्न प्राप्त गर्न नसकेका समुदायको पहिचान गरी खाद्यान्न उपलब्ध गराउने ।	खाद्य क्षेत्र	स्थानीय तह जिविव्यस सुरक्षा निकाय	नियमितरुपमा
१४.	खाद्यान्न वितरणसम्बन्धी कार्य, समस्या र समाधानबारे जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा अन्य सरोकारवालालाई जानकारी गराउने	खाद्य क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१५.	खाद्यान्न वितरण प्रक्रियालाई सहज र सरल बनाउन नियमित अनुगमन गर्ने र विवाद हुनबाट जोगिने ।	खाद्य क्षेत्र	क्षेत्रका सदस्य वन्दोवस्ती क्षेत्र	नियमितरुपमा
१६.	खाद्य क्षेत्रको नियमित बैठक तथा प्रतिवेदन तयारी गरी सबै सरोकारवालालाई उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सबै सदस्य	हरेक हप्ता

५.४.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

खाद्य सुरक्षा, कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउने कार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी बैठकको आयोजना गर्ने र गत वर्षको कार्ययोजनाको पुनरावलोकन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	वैशाख पहिलो साताभित्र
२.	खाद्यान्न वितरण कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य	
३.	बहुक्षेत्र द्रूत लेखाजोखाको लागि व्यक्ति तोक्ने र तालिममा सहभागी गराउने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, जि.वि.व्य.स.,	
४.	तयारी खाद्यान्नको भण्डारण तथा आपत्कालीन आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	खाद्य क्षेत्र	सुरक्षा निकाय,स्थानीय तह,उवासंघ	वैशाख २५ गतेसम्म
५.	तयारी खाद्यान्नको बजार उपलब्धता पहिचान गर्ने।	खाद्य क्षेत्रतोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, उ.वा.संघ, जि.वि.व्य.स.,विश्व खाद्य कार्यक्रम	वैशाख २७ गतेसम्म
६.	खाद्यान्नको गुणस्तर नियन्त्रण तथा सुनिश्चितताको लागि गुणस्तर तथा नापतौल विभाग सँग वा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी परीक्षण गर्ने वा गराउने।	क्षेत्र प्रमुख	गुणस्तर नियन्त्रण कार्यालय, ने.रे.सो.,स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार
७.	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसँग समन्वय गरी ६ महिनादेखि ५ वर्षमुनिका बालबालिका, बूढाबूढी, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलालाई पोषणयुक्त खाद्यान्नको आवश्यक परिणाम मौज्दात राख्ने।	क्षेत्र प्रमुख, तोकिएको सदस्य	स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र,जि.वि.व्य.स., गैसस	आवश्यकता अनुसार
८.	खाद्यान्न कार्यक्रममा जनचेतना अभिवृद्धिका लागि प्रचारमूलक तथा ज्ञानबर्द्धक सामग्रीको बन्दोवस्त गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	कृषि ज्ञान केन्द्र, भेटेरिनरी अस्पताल,विश्व खाद्य कार्यक्रम, सञ्चारकर्मी	वैशाख मसान्तसम्म
९.	तयारी खाद्यान्नका सहयोगी संस्थाहरू तथा निकायहरूसँग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्रको बैठक	निजी क्षेत्रका संस्थाहरु	वैशाख मसान्तसम्म
१०.	प्रतिवेदन तयारीका लागि सदस्य तोक्ने।	क्षेत्र प्रमुख	–	

५.५ स्वास्थ्य तथा पोषण (Health and Nutrition)

बिषयगत क्षेत्र :स्वास्थ्य तथा पोषण

मुख्य विपद्को किसिम :बाढी, भूकम्प, खडेरी, आगलागी, पहिरो तथा महामारीजन्य रोगहरु

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) :जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जनधन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणको अवस्था बिग्रने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई संबोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित समुदायमा स्वास्थ्य तथा पोषणसँग सम्बन्धित विषयहरुको व्यवस्था स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले गर्नेछ ।

विपद्को समयमा प्रभावित तथा विस्थापित मानिसमा स्वास्थ्य सम्बन्धी धेरै प्रकारका समस्या उत्पन्न हुने सम्भावना रहन्छ । त्यसैगरी विपद्मा परेका कतिपय मानिसलाई प्राथमिक उपचारको आवश्यकता पर्छ । त्यसैकारण यस कार्ययोजनाले विपद् प्रभावित समुदायको स्वास्थ्य रक्षाका लागि काम गर्छ ।

५.५.१ विपद् पछिको सम्भावित परिदृश्य

- खाने पानीका मुहान प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने प्रबल सम्भावना रहनेछ,
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरुले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरुको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ,
- स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू क्षतिग्रस्त हुन सक्ने वा विपद् प्रभावितको पहुँचभन्दा बाहिर हुने, औषधि-उपचारका उपकरणहरू तथा औषधिको हानी नोक्सानी हुनेछ ।
- चोटपटक, घाइतेहरू, हैजा, औलो, आउँ रगत(dysentry) दादुरा एवं महामारीजन्य रोग, गम्भीर स्वास प्रश्वाससम्बन्धी सङ्क्रमण, ज्वरो, आँखा अथवा छालाका सङ्क्रामक रोगहरूमा वृद्धि हुनेछ ।
- खाद्य सामग्रीको तीव्र अभाव तथा प्रदूषित वातावरणको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, हैजा तथा झाडापखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य एवं, सामाजिक सेवाहरूमा घट्दो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त खुवाउने कार्यक्रम (supplemertary feeding)मा अवरोध देखा पर्नेछ ।
- बाढीबाट विस्थापित विशेषगरी गर्भवती र सुत्केरी महिला, अशक्त तथा जेष्ठ नागरिक र बिरामीको अवस्था दयनीय हुने सम्भावना हुनेछ ।
- लामखुट्टेजस्ता कीटबाट फैलिने औलो, कालाजार, डेङ्गु आदिको सङ्क्रमण बढ्ने र सर्पदंश हुने सम्भावना रहन्छ
- बाढीमा परेर वा विभिन्न कारणले घाइते हुनेको सङ्ख्यामा वृद्धि भएको हुनेछ ।

५.५.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

आपत्कालीन अवस्था उत्पन्न भएको समयमा विशेषगरी अत्यधिक जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य तथा पोषण सम्बन्धी आवश्यकता पूरा गर्ने प्रत्याभूति गर्नु, पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महमारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य रहनेछ । यस क्षेत्रका पुरक उद्देश्य देहायअनुसार हुनेछन्।

- झाडापखाला, हैजा तथा औलो र पानीजन्य एवं कीटजन्य रोगहरूको रोकथाम तथा उपचार सुनिश्चित गर्नु,
- रोग फैलिएमा प्रभावकारी रूपमा नियन्त्रण गर्नु,
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा प्रभावित तथा विस्थापितको पहुँच सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालन, मानवस्रोत परिचालनजस्ता उपाय अपनाउनु,

- कुपोषणबाट प्रभावित विस्थापित महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र विरामीलाई पुरक खानाको व्यवस्था गरी उनीहरूको स्वस्थ जीवनको प्रत्याभूति गर्नु ।

५.५.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को अवस्थामा जनस्वास्थ्यको रक्षाका लागि स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायका कार्यहरु गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	आपत्कालीन बैठक आयोजना गरी • विपद्को अवस्थाको मूल्याङ्कन गर्ने • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, • जानकारी संकलनको लागि RRT को बैठक संचालन,	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्थानीय तह स्था.वि.व्य.स. स्वास्थ्य कार्यालय क्षेत्रगत सदस्यहरु	विपद् हुनासाथ
२.	विशिष्ट सेवा दिनु पर्ने जनसङ्ख्याको पहिचान गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
३.	घाइतेको उपचारका लागि तत्काल प्राथमिक उपचार कार्यदल खटाउने र थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
४.	स्वास्थ्य टोलीलाई यथासिघ्र परिचालन गरी बिशेषगरी गर्भवती, सुत्केरी, पूर्ण स्तनपान गराई रहेका महिलाहरु साथै नियमितरुपमा औषधी सेवन (प्रेसर, सुगर, टिबी आदी) गर्ने ब्यक्तिहरको विवरण संकलन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्था.वि.व्य.स. स्वास्थ्य कार्यालय क्षेत्रगत सदस्यहरु	विपद् भएकै दिन
५.	स्वास्थ्य सेवा प्रदान, सूचना प्रवाह र समन्वय गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
६.	Triage (रातो, पहेंलो, हरियो) को वर्गीकरण गरी उपचार तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् भएकै दिन देखि
७.	५ बर्ष मुनिका बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको पोषण स्थितिको लेखाजोखा तथा परामर्श गर्ने । ५ बर्ष मुनिका बालबालिकाको पोषण अवस्थालाई मध्यनजर गरेर सूक्ष्म पोषक तत्व वितरण गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन देखि
८.	जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि वास्तविक क्षतिको जानकारी प्राप्त भएपछि (Rapid Response Team-RRT)को बैठक बस्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
९.	भौतिक तथा मानवीय क्षतिको तथ्यगत विवरण, अघिल्लो दिनमा गरिएका कार्यको समिक्षा ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन

१०.	स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित विभिन्न अन्तर समूहसँग विपद् व्यवस्थापनमा छलफल गर्ने । मानवीय तथा भौतिक स्रोत साधनको नक्सांकन गर्ने र आवश्यक व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
११.	स्वयम् सेवकहरुको पहिचान गरि महामारी फैलाउन सक्ने सम्भावित स्रोत पहिचान गरि छुट्याउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१२.	किटनासक औषधी आवश्यकता हेरी छिट्काउने । सम्भावित जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न उचित स्थानको पहिचान गरी विस्थापनको व्यवस्था गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१३.	अपुग भएको औषधी तथा अन्य व्यवस्थापकीय सामग्रीको व्यवस्था गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिन
१४.	स्वास्थ्य शिविर संञ्चालन गर्ने र निशुल्क औषधीको ब्यवस्था मिलाउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	DEOC स्वास्थ्य कार्यालय	दोस्रो दिनपछि
१५.	आवश्यकताअनुसार बाह्य अनुसन्धान टोली खटाउने महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा स्थानीय स्वास्थ्यकर्मीको कार्य निर्धारण र अभिमुखीकरण गर्ने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	शिविर स्थापना भएपछि
१६.	विपद्बाट प्रभावितलाई मनोसामाजिक परामर्श तथा मनोरञ्जनका गतिविधिमा संलग्न गराउने	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियिमितरुपमा
१७.	मध्यम तथा कडा शिघ्र कुपोषित बच्चालाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रेषण गरी विशेष प्रकारले उपचार गराउने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियिमितरुपमा
१८.	स्वास्थ्यसम्बन्धी प्रतिकार्य क्रियाकलापको सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियिमितरुपमा
१९.	स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी घुम्ती टोली मार्फत जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियिमितरुपमा
२०.	खोप, ओपिडि, पोषण लगायत अन्य स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरुलाई सुचारु एवम् निरन्तरता दिने ।	स्वास्थ्य, पोषण क्षेत्र	स्वास्थ्य कार्यालय	नियिमितरुपमा

५.५.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने र आपत्कालीन स्वास्थ्य कार्यदल गठन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ महिनामा
२.	बहुक्षेत्र प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा (मीरा–MIRA) को लागि क्षेत्रको सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रको बैठक	बैशाखमा
३.	जिल्लाका सरकारी, सामुदायिक तथा निजी स्वास्थ्य सेवा प्रदायक र उनीहरूसँग भएको स्रोतको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य गैसस	बैशाखमा

४.	जिल्ला स्थित सरोकारवाला वा सहयोगी निकाय वा संस्थाको सूची र सहयोगको खाका तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य गैसस ने.रे.सो.	बैशाख जेष्ठमा
५.	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औषधीहरु ३० दिनको लागि पुग्नेगरी भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जि.स्वा.का. जि.वि.व्य.स. ने.रे.सो.	बैशाख जेष्ठमा
६.	स्थानीय तहका प्रत्येक वडामा तीन थानका दरले प्राथमिक उपचार बाकस (First Aid Kits)व्यवस्था गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जि.वि.व्य.स. ने.रे.सो.	बैशाख जेष्ठमा
७.	हरेक सङ्कटासन्न स्थानीय तहमा कम्तीमा पनि ९ जनालाई पोषणसम्बन्धी अनुशिक्षण तालिम उपलब्ध गराउने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह जि.वि.व्य.स. ने.रे.सो.	बैशाख जेष्ठमा
८.	बच्चालाई दूध खुवाउने आमा, सुत्केरी र गर्भवती महिला, कुपोषित बालबालिका र जेष्ठ नागरिकको लागि एक महिनालाई पुग्ने पोषणयुक्त खाना भण्डारण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
९.	आवश्यक सबै सामान खरिद गरेर वा माथिल्लो निकायबाट निकासा लिएर भण्डारणको लागि बन्दोवस्ती क्षेत्रलाई आग्रह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	बैशाख जेष्ठमा
१०.	स्वास्थ्य शिबिर सञ्चालनका लागि स्वास्थ्यकर्मीको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
११.	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि सूचना प्रचारप्रसार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा
१२.	एम्बुलेन्सको सहज परिचालनको बन्दोवस्त मिलाउने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	बैशाख जेष्ठमा

५.५.५ महामारी

बिषयगत क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्र

मुख्य विपद्को किसिम : महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तह

व्यक्ति, समुदाय, क्रियाशील मानवीय निकाय तथा स्थानीय एवं सबै तहका जिम्मेवार पदाधिकारीहरूले प्रभावित मानिसका अधिकारहरूको रक्षा गर्दै यस महामारीबाट नागरिकहरुको जीवनरक्षा गर्नका लागि सर्वोत्कृष्ट किसिमबाट कसरी प्रतिकार्य गर्न सकिन्छ भन्ने विषयमा यो विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ ।

५.५.६ हालको विश्वव्यापी परिदृश्य

- संसारमा स्वास्थ्य विज्ञान तथा प्रविधिमा अब्बल मानिएका विकसित मुलुकहरु पनि संकटमा परिरहेका बेला नेपाल पनि विभिन्न किसिमका महामारीहरुबाट संकटमा परिरहेको अवस्था छ ।
- विश्व स्वास्थ्य संगठन र विज्ञहरुका अनुसार विश्वमा महामारी आईरहने सम्भावना निरन्तर भई नै रहन्छ ।
- विभिन्न महामारीबाट बच्न सबै तहमा योजनावद्ध रुपमा पूर्वतयारी र प्रतिकार्य गर्न जरुरी भएको छ ।
- यसबाट सुरक्षित रहन केन्द्रदेखि स्थानीय तहसम्म व्यवस्थित पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक छ ।

५.५.७ आपत्कालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

स्वास्थ्य तथा महामारी नियन्त्रण क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा निम्नअनुसार कार्य गर्नेछ

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	प्रभावित मानिसको अभिलेख राख्ने ।	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरु	नियमितरुपमा
२.	यदि आवश्यक भए यातायात व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय तह	क्षेत्रका सदस्यहरु	नियमितरुपमा
३.	नियमित रुपमा सरसफाईमा ध्यान दिने । सुरक्षात्मक कुराहरुलाई संस्कारको रुपमा विकास गर्दै दिर्घकालमा समेत हुनसक्ने भाईरल प्रकोपबाट जोगिन सक्ने वातावरण बनाउने ।	स्थानीय तह जिस्वाका	प्रदेश सरकार क्षेत्रका सदस्यहरु सरोकारवालाहरु गैससहरु	नियमितरुपमा

५.५.८ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

स्वास्थ्य तथा महामारी नियन्त्रण विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	माहामारी नियन्त्रण तथा व्यवस्थापनका लागि जिल्ला स्तरीय समिति गठन गर्ने ।	जिविव्यस	जिस्वाका	तत्काल
२.	स्वास्थ्य, सुरक्षा, व्यवस्थापन, जनचेतना अभिबृद्धि, स्वयंसेवक परिचालन आदी क्षेत्रलाई नेतृत्व गर्ने निकाय प्रमुखहरुको कार्यमुलक टिम	जिविव्यस	जिस्वाका	तत्काल
३.	जनचेतना अभिबृद्धि गर्दै जाने ।	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरु	
४.	स्वास्थ्यकर्मीहरुका लागि आवश्यक मात्रामा औषधि एवं आवश्यक पुर्वधारको व्यवस्था गर्ने ।	जिस्वाका स्थानीय तह	प्रदेश सरकार जिविव्यस	
५.	बजार, बैक, पसल, होटल आदी क्षेत्रमा जाँदा आउँदा अपनाउनु पर्ने नियमहरुको परिपालना गर्ने/गराउने ।	जिविव्यस	जिस्वाका व्यापार संघहरु	
६.	स्वयंसेवक तयारी र अभिमुखीकरण ।	स्थानीय तह	सरोकारवालाहरु	

५.६ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन (Water, Sanitation and Hygiene -WASH)

विषयगत क्षेत्र : खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, खडेरी, महामारी

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : संघीय खानेपानी तथा ढल व्यवस्थापन आयोजना/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जनधन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा खानेपानी, सरसफाईको संरचना भङ्ग भई खानेपानीको अभाव हुने, सरसफाईको अवस्था खराब हुन गई महामारी रोग निम्तिन सक्ने सम्भावना अधिक रहन्छ । सम्भावित यस परिस्थितिलाई संबोधन गर्न यस्तो अवस्थामा विपद् प्रभावित व्यक्तिहरुलाई समुदाय र आश्रयस्थलमा खानेपानी र सरसफाईको व्यवस्था गर्ने खानेपानी तथा सरसफाई स्वच्छता व्यवस्थापन क्षेत्रको कार्य पर्दछ ।

५.६.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- खानेपानीका मुहान प्रदूषित भएका हुनेछन्,
- चर्पीहरू क्षतिग्रस्त हुनेछन र फोहोर सर्वत्र फैलिएको अवस्था हुनेछ,
- पिउने पानीका मुहान र स्रोतहरू र संरचनात्मक क्षतिका कारण प्रदूषित हुनेछन्,
- सरसफाइको अभावले पानीजन्य सरुवा रोग फैलिएर महामारीजन्य प्रकोप बढेर थप विपद् उत्पन्न हुने सम्भावना प्रबल रहनेछ ।
- विस्थापित परिवारका सदस्यहरुले पानीको आभावका कारण अत्यावश्यक स्वच्छताका लागि कमजोर व्यवहारले गर्दा सरुवारोगहरुको वृद्धिको सम्भावना रहन्छ ।

५.६.२ क्षेत्रगत उद्देश्यः

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित समुदायलाई पानी तथा कीटपतङ्गका माध्यमबाट लाग्ने तथा महमारीजन्य रोगबाट बचाउनु यस क्षेत्रको प्रमुख उद्देश्य हुनेछ ।

५.६.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रको लागि देहायअनुसार कार्ययोजना तय गरिएको छः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	वास क्षेत्र एजेन्सी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकमा सहभागी हुने र कार्यक्षेत्रमा सक्रिय हुने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२.	क्षेत्रगत सदस्य पहिचान गरी कार्य विवरण तयार गर्ने र पहिलो बैठक बस्ने ।बैठकका विषयहरूः • सहयोगी संस्थाको क्षमता पहिचान, • कार्य तथा जिम्मेवारी विभाजन गर्ने, • सामग्री आपूर्तिकर्ताको सूची तयार गर्ने, • विद्यमान स्रोत र मागको विश्लेषण गर्ने, • स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धन समिति परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	
३.	वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने • क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
४.	क्षेत्रका प्रत्येक सदस्यले आ–आफनो निकायको माथिल्लो तहमा आवश्यकताको जानकारी गराउने ।	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह गैससहरु	
५.	स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका साधनहरूको निमार्ण तथा मर्मत कार्य गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	

६.	सरसफाइका सामग्री वितरण गर्ने ➢ फिनेल १ बोतल/चर्पी ➢ स्यानीटाइजर ➢ ब्रस १ थान/चर्पी साबुन र तौलिया १ सेट ➢ बाल्टी ५ लि. १ थान र १ मग/परिवार	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो गैससहरु स्थानीय क्लव	
७.	क्षेत्रका सदस्यबीच मीरा (MIRA) को बारे अभिमुखीकरण गरी सोअनुरूप कार्य सम्पादन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र क्षेत्रका सदस्यहरूबीच कार्य समन्वय गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस गैससहरु	
८.	मीराको प्रतिवेदनको विश्लेषण र माग र आपूर्तिबीचको अवस्था विश्लेषण गरी कार्य गर्ने		स्थानीय तह जिविव्यस	
९.	खानेपानी शुद्धीकरणका समान वितरण (बाल्टीन २ वटा १० र १५ लि., मग १, पियुष पहिलो १ हप्ता र बाँकी दिनका लागि वाटरगार्ड वा पियुष १ प्रति परिवार)	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस गैसस नेपाल प्रहरी	
१०.	अनुगमन सूचक पहिचान गरी अनुगमन संयन्त्र परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
११.	सरसफाइ प्रवर्द्धन कार्य गर्ने गराउने • फोहरमैला व्यवस्थापन/फोहरपानी व्यवस्थापन • शिबिर क्षेत्रको सरसफाइ र निर्मलीकरण • स्थानीय भाषामा जनचेतनामूलक क्रियाकलाप • सरसफाइ समिति गठन र अभिमुखीकरण • माइकिङ् • सडक नाटक • सूचना केन्द्र स्थापना गर्ने • जानकारीमूलक, शिक्षाप्रद प्रचार सामग्री तयार गरी वितरण गर्ने • स्वयंसेवक परिचालन • सञ्चार क्षेत्रको परिचालन • बाल/युवा क्लबको परिचालन	क्षेत्र प्रमुख र सदस्यहरु	स्थानीय तह जिविव्यस नेपाल प्रहरी गैसस स्थानीय क्लव	
१२.	समुदायबाट र अन्य क्षेत्रबाट पृष्ठपोषण सङ्कलन र पुनरावलोकन गरी सुधारका क्षेत्र पहिचान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१३.	शिबिर रहेको क्षेत्रको पूर्ण सरसफाइ र सरसफाइ सम्बन्धी संरचनाको सुरक्षित विस्थापन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१४.	शिबिर रहेका विद्यालयका शौचालयको मर्मतसम्भार गरी पूर्ववत अवस्थामा सञ्चालन गर्न सकिने बनाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१५.	स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी पानीजन्य सरुवा रोगको प्रकृति पहिचान गर्ने र त्यसअनुसार स्वास्थ्य प्रवर्द्धन र सचेतना अभिवृद्धि गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	
१६.	अन्तिम मूल्याङ्कन गर्ने, अभिलेख तयार गर्ने र वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस	

५.६.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

विपद्को सामना गर्न आपत्कालीन समयमा मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रबर्द्धन क्षेत्रले देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	क्षेत्रको बैठक आयोजना गरी सदस्यबीच कार्यविभाजन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका, स्वास्थ्य क्षेत्र	चैत्रको दोस्रो हप्ता
२.	वास (Wash) क्षेत्रमा काम गर्ने निकाय तथा संस्थाको पहिचान गरी सदस्य निकाय वा संस्था र तिनका प्रतिनिधिको पुनरावलोकन गर्ने • क्षेत्रमा रहन इच्छुक संस्थाहरूको विवरण सङ्कलन गरी सूचीकरण गर्ने, • मस्यौदा कार्यविवरण तयार गर्ने, यस क्षेत्रमा काम गर्ने गैसस नीजिक्षेत्रसंग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस रेडक्रस गैससहरु	चैत्रको दोस्रो हप्ता
३.	समुदाय स्थानान्तरण भएको स्थान वा शिबिर तथा प्रभावित स्थानीय तहमा स्वच्छता प्रवर्द्धनसँग सम्बन्धित खानेपानी, शौचालयजस्ता संरचना तथा सरसफाइको अवस्थाको अध्ययन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह क्षेत्रमा रहेका कार्यालयहरु	आवश्यकता अनुसार
४.	विभिन्न संस्थाहरूसँग भएको सरसफाइ सामग्रीहरूको मौज्दात विवरण सङ्कलन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह जिविव्यस नेरेसो	आवश्यकता अनुसार
५.	मीराको तालिममा सहभागी हुन सदस्य तोक्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	आवश्यकतानुसार
६.	पानी शुद्धीकरण र हाइजीन कीट, साबुन पानीले हात धुने सम्बन्धमा सरसफाइको लागि घरदैलो अभियान सञ्चालन गर्न महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्त भित्र
७.	जनचेतना अभिवृद्धिका लागि विभिन्न सङ्घ संस्थासँग भएका सूचना तथा सञ्चारका सामग्री सङ्कलन गरेर अभिलेख राखी वा आफैंले तयार गरी प्रकाशन गरी वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिजस्वाका स्थानीय तह	रेडियोबाट जेष्ठ देखि भाद्रसम्म
८.	खानेपानी तथा सरसफाइ संरचनाहरूको (चर्पी, हात धुने ठाउँ, स्नान घर आदि) र तालिमका नमूनाहरू तयार गरी लागत निकाल्ने र प्राविधिकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म
९.	अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय स्तरका वास क्षेत्रबाट तयार भएका अनुगमन सूचकहरू, फारमहरू स्थानीय स्तरमा सुहाउने बनाई सदस्यहरूबीच अभिमुखीकरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
१०.	खानेपानी, सरससफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी तालिम प्राप्त व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
११.	आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिजस्वाका स्थानीय तह	जेष्ठ मसान्तसम्म

१२.	जिल्ला तथा गाउँमा स्थापित नाट्य समूहहरूलाई आपत्कालीन स्वास्थ्य प्रवर्द्धनसम्बन्धी प्रशिक्षण दिने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका स्थानीय तह	चैत्र मसान्तसम्म
१३.	विद्यालयमा स्थापित बालसमूहहरूबीच सरसफाइसम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिस्वाका विद्यालय	चैत्र मसान्तसम्म

५.७ आपत्कालीन संरक्षण (Emergency Protection)

विषयगत क्षेत्र	:	आपत्कालीन संरक्षण
मुख्य विपद्को किसिम	:	बाढी, आगलागी, पहिरो, भूकम्प, खडेरी, महामारी
क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	:	जिल्ला समन्वय समिति/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जनधन र संरचनामा व्यापक क्षति पुग्न गई जनजीवन अस्तव्यस्त हुने भएकाले विपद् प्रभावित समुदायमा सुत्केरी, महिला, वृद्धवृद्धा, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु दलित लगायतका प्राथमिकतापूर्ण वर्गहरुमाथि यौन, शारीरिक लगायतका विभिन्न शोषणहरु हुनसक्ने भएकोले संरक्षणको खाँचो रहन्छ । यस्ता वर्गहरुलाई विपद्को समयमा संरक्षण दिने व्यवस्थापकीय कार्य नै संरक्षण हो।

साथै आपत्कालीन अवस्थामा आधारभुत आवश्यकताका सुविधाहरु निर्माण गर्दा सबैको सरल पहुच र चापलाई आधार मानेर तयार गरिनु पर्ने छ । अपागंता भएका ब्यक्तिहरुको आवश्यकताको संबोधन, शिविर तथा क्याम्पको वातावरण महिला, अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक र बाल मैत्री हुनु पर्ने आदि कुराहरु समेत यस क्षेत्रमा पर्दछ । सांकेतिक भाषामा सूचना प्रशारणमा समेत ध्यान दिनुपर्नेछ

५.७.१ विपद् पछिको अनुमानित परिदृश्य

- विपद्को समयमा धेरै भन्दा धेरै मानिस प्रभावित हुने अवस्था देखिन्छ ।
- विद्यालय क्षतिग्रस्त हुनाले विद्यार्थी नियमित शिक्षा अर्जन गर्ने अवसरबाट बञ्चित हुने सम्भावना सँगै उनीहरूमा असुरक्षाको भावना जाग्नेछ । साथै शैक्षिक सामग्रीहरु समेत नष्ट हुनेछन् ।
- विपदमा परी मानिस घाइते हुने र मृत्यु हुने हुँदा उनीहरूमा मानसिक पीडा बढ्नेछ ।
- बालबालिका, बृद्धवृद्धा, रोगी, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सुत्केरी, गर्भवती महिला र बालबालिका आपसमा भेट नहुँदा असुरक्षाको भावना जागनेछ ।
- किशोरीहरू, महिला तथा बालिकाहरुमा यौनजन्य दुर्व्यवहार र हिँसाका घटनाहरु बढ्ने सम्भावना हुनेछ ।
- विद्यालय छाड्ने बालबालिकाको संख्या बढ्ने र बालमजदुरी वृद्धि हुने सम्भावन बढ्छ ।
- चोरी, हिंसाजन्य गतिविधिका साथै मानव बेचबिखनजस्ता घटना बढ्न सक्छन् ।
- जोखिमपूर्ण अवस्थाको सामना गरिरहेका महिला, बालबालिका, अपाङ्गता, जेठ नागरिकको सङ्ख्या धेरै हुनेछ ।
- संरक्षण गर्नुपर्ने जनसङ्ख्याको ३५% घाइते हुन सक्ने, विस्थापित, हराउन, अलपत्र र भेदभावमा पर्न सक्नेछन्।
- सञ्चार सम्पर्क विच्छेद भएका हुनेछन् ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका सहायक सामग्रीहरु समेत नष्ट भएका हुनेछन् ।

५.७.२ क्षेत्रगत उद्देश्य

महिला तथा बालबालिकालगायत जोखिममा परेका समूहलाई हिंसा, मानसिक तनाव, शोषण, दुर्व्यवहार, भेदभावबाट मुक्त राखी सुरक्षाको प्रत्याभूति दिनु यस क्षेत्रको उद्देश्य रहेको छ ।

५.७.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा प्रभावितहरूको संरक्षणका लागि यस क्षेत्रले अन्य क्षेत्रसँग समन्वय गरी देहायअनुसार कार्य गर्नेछः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	सुरक्षा तथा संरक्षण समूहको समन्वय बैठक गर्ने । सुरक्षा र संरक्षणका लागि भूमिका निर्धारण गरी जिम्मेवारी तोक्ने।	संरक्षण क्षेत्र	स्थानीय तह, महिला बालबालिका तथा सामजिक शाखा, सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
२.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, खोज तथा उद्धार समितिसँग समन्वय गरी संरक्षणमा आवश्यक पर्ने व्यक्तिको सूची तयार गर्ने	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
३.	लेखाजोखा, जनसङ्ख्याको सर्भेक्षण, अभिमुखीकरण, स्वयंसेवक परिचालन, सूचना विश्लेषण आदि गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
४.	हराएका र विछोडिएका परिवारको खोजी गरी पारिवारिक पुनर्मिलन गराउने ।	संरक्षण क्षेत्र	सुरक्षा निकाय युवा क्लव	विपद् पश्चात तत्काल
५.	मानसिक रूपमा कमजोर देखिएका प्रभावितलाई मनोसामाजिक सहयोग दिने ।	संरक्षण क्षेत्र	मनोविमर्शकर्ता युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
६.	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि सुरक्षित स्थानको प्रबन्ध तथा उनीहरूको स्याहार तथा सरसफाइ र पोषणको व्यवस्थापन	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
७.	• घाइते बालबालिका तथा विशेष आवश्यकता भएका समूहका लागि स्वास्थ्य सहयोग गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने, • उपचार शिबिर स्थापनाको लागि समन्वय गर्ने, • ३ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थान तयार गर्ने,	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य क्षेत्र सुरक्षा निकाय युवा क्लव	उद्धार कार्य सकिएपछि
८.	• भेदभाव, दुर्व्यवहार, हिंसा र शोषणका घटना अनुगमन पहिचान, अभिलेखीकरण गरी निगरानी समूह गठन गर्ने, • समस्यामा परेकालाई कानुनी सहयोग वा परामर्श सेवा दिने, • प्रभावित व्यक्तिहरूलाई अधिकार र कर्तव्यबारे सचेतना दिने, • सहयोगी निकाय तथा सुरक्षाकर्मीलाई आचार संहिताबारे सचेतना गराउने, • गर्भवती र सुत्केरीको लागि विशेष कपडा वितरण गर्ने,	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस	उद्धार कार्य सकिएपछि
९.	मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस	उद्धारको समयमा
१०.	विपद्को अवस्थामा गर्भवती/सुत्केरी महिला, बालबालिकाको सम्भावित जोखिमको बारेमा योजना बनाउने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	उद्धारको समयमा

			रेडक्रस	
११.	तत्काल उपलब्ध गरिएको मानवीय सेवाहरुमा महिला, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय रेडक्रस गैससहरु	उद्धारको समयमा
१२.	• अपाङ्गता तथा जेष्ठ नागरिकलाई आवश्यक पर्ने सामग्रीहरु वितरण गर्ने जस्तै ह्वील चेयर, बैशाखी, सेतो छडी, चस्मा, इयर फोन, लौरो छाता, डिग्नीटी किट, ट्राइसाइकल, वाकर, प्रयोसिस, अथोसिस, एल्वो आदि वितरण गर्ने • जोखिममा रहेका महिला बालबाबालबालिका, अपाङ्ग र जेष्ठ नागरिकलाई सेफ हाउसमा राख्ने • घाइतेहरुको उपचारको लागि समन्वय गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय युवा क्लव रेडक्रस गैससहरु अपाङ्गताका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था	आवश्यकतानुसार
१३.	औषधी उपचार रोगको संक्रमण फैलिन नदिन स्वास्थ्य कार्यालय संग सहकार्य गर्ने	संरक्षण क्षेत्र	स्वास्थ्य संस्था रेडक्रस	विपद्को समयमा
१४.	प्रभावित क्षेत्रको सुरक्षाका लागि वडासंग समन्वय गरी सुरक्षा समिति गठन गर्ने र परिचालन गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१५.	प्रभावित क्षेत्रमा हिंसा लुटपाटका घटना हुन नदिन आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था मिलाउने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकाय वडा समिति	आवश्यकतानुसार
१६.	प्रतिवेदन तयार गरी अन्य क्षेत्रसँग सिकाइ आदानप्रदान गर्ने ।	संरक्षण क्षेत्र	जिविव्यस सुरक्षा निकायरेडक्रस	नियमितरुपमा

५.७.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

यस क्षेत्रले आपत्कालीन मानवीय सहयोगका सन्दर्भमा उपलब्ध गराउने संरक्षणसम्बन्धी कार्यका लागि देहायको तयारी गर्नेछ

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	समन्वय बैठक गरी सदस्यहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	जेष्ठ महिनामा
२.	लेखाजोखा तथा जिम्मेवारी बाँडफाँड र संरक्षणसम्बन्धी आधाररेखा तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सुरक्षा निकाय	जेष्ठ महिनामा
३.	मनोसामाजिक कार्यकर्ताहरूको रेकर्ड तथा सूचनाहरू अद्यावधिक गर्ने र मनोसामाजिक सेवाको लागि कार्यदल तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
४.	गर्भवती तथा सुत्केरी आमा र बालबालिकाको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्वास्थ्य क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	गैससहरु स्वयंसेविका	जेष्ठ महिनामा
५.	सञ्चालित कार्यक्रममा बाल संरक्षणको विषय समावेश गर्न समन्वय गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	बालक्लव सञ्जाल	जेष्ठ महिनामा
६.	स्थानीय भाषामा आचारसंहिता मुद्रण गर्ने र क्षेत्रका सदस्यलाई जानकारी दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा
७.	सरोकारवाला एवं सुरक्षाकर्मीहरूलाई आचार संहिता सहित संरक्षणसम्बन्धी अभिमुखीकरण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु	जेष्ठ महिनामा

			सुरक्षा निकाय	
८.	मनोसामाजिक सेवा संयन्त्र स्थापनामा समन्वय, पुनःस्थापना केन्द्र, कानुनी उपचार सेवा, स्वास्थ्य उपचार सेवाबारे आवश्यक पूर्वतयारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा
९.	प्रतिकार्यमा संलग्न हुने जन प्रतिनिधि, स्वयंसेवक तथा कर्मचारीलाई विपद् र आपत्कालीन मानवीय सहयोगबारे पूर्व जानकारी दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस गैससहरु सुरक्षा निकाय	बैशाख महिनामा

५.८ आपत्कालिन शिक्षा (Educationin Emergency)

बिषयगत क्षेत्र : आपत्कालीन शिक्षा

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, आगलागी, भूकम्प, महामारी, चट्याङ्ग

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाइ/स्थानीय तह

शिक्षा मानिसको मौलिक अधिकार हो । द्वन्द्व र विपदबाट प्रभावित बालबालिका तथा युवाहरूका लागि त शिक्षा अझ विशेष महत्वपूर्ण छ । आपत्कालीन अवस्थामा समग्र शिक्षाका गतिविधि खलबलिन गई शिक्षाले गर्ने रूपान्तरणमा बाधा उत्पन्न हुन्छ । आपतकालमा उपलब्ध गराइने शिक्षामा सबै उमेरका मानिसहरूका लागि सिकाइ अवसरहरू समेटिएको हुन्छ । यसको क्षेत्रभित्र प्रारम्भिक बाल विकास, प्राथमिक, माध्यमिक अनौपचारिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, उच्च र प्रौढ शिक्षा आदि पर्छन् । आपतकालीन अवस्थामा दिइने गुणस्तरीय शिक्षाले शारीरिक, मनोवैज्ञानिक र बौद्धिक संरक्षण प्रदान गदर्छ ।

बिशेषगरी विपदको समयमा शिक्षा क्षेत्रको आवश्यकता पहिचान र सम्बन्धित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन लगायत तयारी अवस्था, जोखिम न्यूनीकरण र प्रतिकार्य योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा सुधार गर्न यो क्षेत्रले निम्न गतिबिधिहरु संचालन गर्ने छ ।

५.८.१ विपद् पछिको परिदृश्य (Post DisasterScenerio)

- धेरै विद्यार्थी विस्थापित तथा प्रभावित हुने छन्,
- प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थीहरूमा मानसिक तनाव हुने, मनोसामाजिक समस्या हुनसक्ने देखिन्छ,
- विद्यार्थी विद्यालय शिक्षाको अवसरबाट बञ्चित हुने, पाठ्यपुस्तक र स्टेशनरी आदि नष्ट हुने भएकाले शिक्षा आर्जनको माध्यम अबरुद्ध हुनेछ,
- विद्यालय नष्ट हुने र शिक्षक र विद्यार्थीको मृत्यु हुन सक्ने सम्भावना रहनेछ ।

५.८.२ आपतकालीन शिक्षाको क्षेत्रगत उद्देश्य

विपद् प्रभावित तथा विस्थापित विद्यार्थी र अस्थायी आवासको रूपमा उपयोग भएका विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको नियमित अध्ययन वा पठनपाठन गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति गर्दै आपतकालीन समयको लागि शिक्षा प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु तथा आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनु यस क्षेत्रको उद्देश्य हुनेछ ।

५.८.३ आपतकालीन प्रतिकार्य योजना

विपद्को समयमा आपतकालीन शिक्षा क्षेत्रले देहायअनुसार आपत्कालीन कार्य गर्ने निर्धारण गरिएको छः

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि

१.	विषयगत क्षेत्रको बैठक गरी प्रभावित स्थानीय तहका शैक्षिक क्षेत्रको लेखाजोखा र जिम्मेवारी पुनरावलोकन गर्ने।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै
२.	शिक्षासम्बन्धी द्रुत लेखा जोखा (Initial Rapid Assessment) गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै
३.	तथ्याङ्क सङ्कलन, समायोजन विश्लेषण र प्रतिवेदन तयारी र आदान–प्रदान गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै
४.	शिक्षा क्षेत्रको बैठकबाट क्रियाकलाप नं. ३ को प्रतिवेदनमाथि छलफल गर्ने र निष्कर्ष निकाल्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	तीनदिन भित्र
५.	शैक्षिक गतिविधि सञ्चालन गर्न सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह	तीनदिन पछि
६.	मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह मनोविमर्शकर्ता	आवश्यकतानुसार
७.	आवश्यकता अनुसार अस्थायी विद्यालय (Temporary Learning Center)निर्माण गर्ने।	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	बाढी रोकिएको तीनदिन पछि
८.	बाढी प्रभावित विद्यालयहरूलाई विद्यालय कीटको (school kit) व्यवस्थापन गर्ने	शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु गैससहरु युनिसेफ	विद्यालय खुलेपछि
९.	• शिक्षक तालिम • विद्यार्थीहरूलाई पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने • शैक्षिक सामग्री र विद्यालय पोषाक वितरण गर्ने • फर्निचरको प्रबन्ध गर्ने • विद्यालय शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने • खेलकुद सामग्रीको व्यवस्था गर्ने • खानेपानी र लैङ्गिक तथा अपाङ्गता मैत्री शौचालयको व्यवस्था	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु प्रदेश सरकार संघीय सरकार शिक्षा तालिम केन्द्र	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार
१०.	• प्रभावित भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क सङ्कलन • आश्रित विद्यालयलाई सहयोग गर्ने • विद्यार्थीलाई स्टेशनरी र पोषाकको वितरण गर्ने • पाठ्यपुस्तक वितरण गर्ने • सबै विद्यार्थीको लागि विशेष कक्षाको व्यवस्था • विद्यालयलाई फर्निचर को व्यवस्थापन र थप आवश्यक शिक्षकको परिचालन	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	विपद् पश्चात आवश्यकतानुसार

५.८.४ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

आपतकालीन शिक्षा क्षेत्रले आपतकालीन प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	• शिक्षा क्षेत्रको बैठक गरी शैक्षिक क्षेत्रको विश्लेषण गर्ने । • आपत्कालीन शैक्षिक कार्यदल गठन गर्ने ।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	बैशाख महिनामा

२.	जोखिमपूर्ण क्षेत्रका विद्यालय, मदरसा, इसिडी तथा विद्यार्थी र शिक्षकको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण गर्ने ।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
३.	अस्थायी विद्यालयको लागि त्रिपालको र कक्षा सञ्चालनको लागि आवश्यक पर्ने चकटीको प्राप्तिस्थानको सूचीकरण गर्ने	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	जिविव्यस उवासंघ	जेष्ठ महिनामा
४.	प्रभावित विद्यार्थीको लागि आवश्यक पर्ने शैक्षिक सामग्रीको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
५.	आपत्कालीन समयमा शिक्षाका विषयमा शिक्षकहरुलाई तालिम दिने,	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह शिविसइ	बैशाख महिनामा
६.	अस्थायी प्रशिक्षण केन्द्र (Temporary Learning Center)बनाउन आवश्यक सामग्रीहरुको पूर्वतयारी गर्ने ।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
७.	समयसमयमा विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा कृत्रिम घटना अभ्यास (Mock Drill Simulation) सञ्चालन गर्ने ।	सुरक्षा निकाय	स्थानीय तह विद्यालयहरु	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक
८.	विद्यालय र इसीडीको अवस्थाको अनुगमन गरी आपत्कालीन अवस्थामा गर्ने कार्य निर्धारण गर्ने ।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु	जेष्ठ महिनामा
९.	पूर्वतयारी सम्बन्धमा विद्यालय स्तरीय अभिमुखीकरण कार्यक्रम गरी विद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई सचेत गराइ तयारी अवस्थामा राख्ने	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	जेष्ठ महिनामा
१०.	सबै विद्यालय तथा शिक्षण संस्थाहरुमा बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना निर्माण गर्न निर्देशन गर्ने ।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह विद्यालयहरु शिविसइ	नियमितरुपमा
११.	संघीय र प्रदेश सरकारको निर्देशन अनुसार पूर्वतयारीका कार्यहरु गर्ने।	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्र	स्थानीय तह शिविसइ	नियमितरुपमा

५.९ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्र (Early Recovery)

बिषयगत क्षेत्र : भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

मुख्य विपद्को किसिम : बाढी, भूकम्प, आगलागी,पहिरो

क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead) : पूर्वाधार विकास कार्यालय/स्थानीय तह

विपद्को अवस्थामा जनधनको क्षतिका अलावा व्यक्तिगत वा सामुदायिक तथा सार्वजनिक संरचनाहरु बिग्रने, भत्कने, टुट्ने साथै वन्दोवस्तीका सामग्रीहरु अपुग भै प्रभावित समुदायमा तत्काल खोज तथा उद्दार र राहत कार्यक्रम संचालन गर्नको लागि समेत विभिन्न खालका अवरोधहरु सिर्जना हुनसक्ने भएकोले तत्काल त्यस्ता कार्यहरुमा नियमितता प्रदान गर्नको लागि यो विषयगत क्षेत्रले कार्य गर्दछ ।

५.९.१ आपतकालीन समयमा गरिने प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप

शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रले आपत्कालीन समयमा निम्नअनुसार कार्य गर्नेछ

क्रसं	प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	घटनाको विस्तृत बिवरणको जानकारी लिने दिने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि तत्कालै
२.	सम्पर्क व्यक्तिहरुलाई सूचना सङ्कलनका लागि निर्देशन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	विपद् पछि तत्कालै

			सबै सदस्यहरु	
३.	DDMC को बैठकमा सहभागी भई आवश्यक सूचनाहरुको आदान प्रदान गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस	विपद् पछि तत्कालै
४.	तत्काल अत्यावश्यक सेवाहरु अवरुध भए सुचारु गर्न सम्बन्धित आफु मातहतका निकायहरुलाई परिचालन गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सम्बन्धित कार्यालय	विपद् पछि तत्कालै
५.	प्राविधिक टोलीलाई स्थलगत अध्ययनका लागि प्रभावित स्थानमा परिचालन ।	क्षेत्र प्रमुख	प्राविधिक विज्ञ	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
६.	स्रोत साधनको आंकलन गर्ने (आवश्यकता, लेखाजोखा र खाडल पहिचान गर्ने) र समन्वय, स्रोत पहिचान र शिघ्र पुनर्लाभको कार्य योजना वनाउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
७.	सहज पहुँचका लागि अस्थायी रुपमा पुल, सडक तथा वाटो निर्माण गर्ने, डेव्रिस सफा गर्ने । प्रकोपजन्य फोहोरको उचित प्रबन्ध मिलाउने वा नष्ट गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
८.	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालय जस्ता आधारभूत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा उपलब्ध गराउने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह स्वास्थ्य कार्यालय	विपद् पछि दोस्रो दिन देखि
९.	विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात प्रभावितहरुको तथ्याङ्क विश्लेषण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१०.	बिषयगत बैठक र घटनाको विवरण संकलन गर्ने कार्य निरन्तर गर्ने (कार्य क्षेत्र पहिचान गरि कार्य गर्ने)	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
११.	मौजुदा अवस्थामा अस्पताल, विद्यालय, स्वास्थ्यसेवा प्रदायकका साथै सडक, पुल र अन्य संरचनाको क्षतिको लेखाजोखा प्रारम्भ गर्ने । आवासको लागी सहुलियत वा निशुल्क काठहरु उपलव्ध गराउने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु स्वास्थ्य कार्यालय शिविसई	पहिलो हप्ता
१२.	सार्वजनिक सेवाहरु सुचारु गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१३.	अस्थायी शिविरको स्थापना गर्ने र विस्थापितलाई व्यवस्थित बनाउन सुरक्षित र खुला ठाउँमा लैजाने प्रबन्ध मिलाउने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१४.	क्षति भएका पूर्वाधारहरुको विस्तृत विवरण तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१५.	शिघ्र पुनर्लाभको लागि आवश्यक अध्ययन, लेखाजोखा तथा विश्लेषण गरी बसोबास र जीविकोपार्जन जस्ता प्रमुख क्षेत्रको विकासका कार्यलाई अघि बढाउने वातावरण तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो हप्ता
१६.	पूर्वाधारहरु शिघ्र पुनर्लाभ तथा पुनः निर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	पहिलो महिना
१७.	उपलव्ध वजेटको आधारमा पूर्वाधारहरु निमार्ण प्रक्रियालाई प्रारम्भ गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि

१८.	विपद् पश्चात भत्किएका अस्पताल,विद्यालय, सडक, खानेपानी, बिजुली, टेलिफोन लगायतका सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था लगायतका अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु सरोकारवालाहरु	दोस्रो महिना देखि
१९.	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि बिषयगत आकस्मिक योजना समय सापेक्ष परिमार्जन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
२०.	विपद् जोखिम न्यूनीकरणको कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आर्थिक स्रोत व्यवस्थापन गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि
२१.	दिगो विकासमा पुनःनिर्माणका क्रियाकलाहरुलाइ लिंक गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह	दोस्रो महिना देखि
२२.	सबै प्रमुख परियोजनाहरूमा वातावरणीय प्रभाव लेखाजोखा (Initial Environmental and Impact Assessment) तथा विपद्प्रभावको लेखाजोखा (Disaster Impact Assessment) गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	दोस्रो महिना देखि

५.९.२ प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी

शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रले प्रतिकार्यका लागि देहायअनुसार पूर्वतयारी गर्नु पर्नेछः

क्रसं	पूर्वतयारी कार्य	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय तथा संस्था	समयावधि
१.	विपद्का विभिन्न सवालहरुमा साझेदार संस्था तथा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
२.	क्षतिको तथ्याङ्क तथा लेखाजोखा गर्नकालागि तथ्यांक संकलन, सूचना व्यवस्थापनका लागि क्लष्टरका सदस्यलाई तालिम दिने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
३.	संकटासन्न भौतिक संरचनाको पहिचान र यसका लागि आवश्यक स्रोत साधनको नक्सांकन गरी पूर्वतयारी गर्ने।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
४.	स्थानीय तहका स्रोत साधनको पहुँच तथा स्थानीय तहमा गठन भएका विपद् व्यवस्थापनका समितिहरु तथा कार्य दलहरुको परिचालन र उनीहरुको क्षमता अभिबृद्धि गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
५.	सार्वजनिक सेवा प्रदायक संस्था तथा स्थानहरुमा पर्न सक्ने प्रभावहरुको अनुमान गरि समयमै सुचारु गर्नका लागि रणनीतिक पूर्वतयारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	जिविव्यस सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
६.	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपाहरुमा विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोष खडा गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
७.	प्रत्येक वडा, गाउँपालिका र नपामा स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
८.	विस्तृत सर्वेक्षणका लागि जिम्मेवारी सहित टोली गठन गरी उनिहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने र संकलित तथ्यांकहरुको रिपोर्टिङ संयन्त्र विकास गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
९.	घर क्षति भएकाहरुको लागि उपलव्ध राहतको मापदण्डवारे स्पष्ट हुने र सबैलाई जानकारी गराउने र विपद् पुर्व नै सामुदायिक वनहरुसंग अग्रिम समझदारी गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा

१०.	संभावित विपदबाट विस्थापित हुन सक्ने परिवार आंकलन गरी अस्थाई आश्रयस्थलको पहिचान गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
११.	पूर्वाधारको विस्तृत विवरण तयार गर्न जिल्ला प्राविधिक कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिकहरुको सम्पर्क सूची तयार गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१२.	विस्तृत प्राविधिक इस्टिमेटका लागि विज्ञटोली गठन र जिम्मेवारी दिने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
१३.	भवन आचार संहिताको प्रभावकारी कार्यान्वयन र उत्थानशीलता (Resilience) को मापदण्डको निर्धारण निर्माण गरी सबै सरोकारवालालाई लागू गर्नका लागि जिल्ला प्रशासन कार्यालय र जिससले आवश्यक कार्य गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिसस	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१४.	EIA/DIA कार्य समावेश गर्न आवश्यक संस्थागत संयन्त्रको विकास गर्ने र वातावरणीय तथा प्राकृतिक स्रोतको व्यवस्थापनमा विपद् सम्बन्धी विषयमाथि पनि अनिवार्य रूपमा ध्यान दिने कुरा समावेश गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा
१५.	आवश्यक नीति, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूको विकास गरिएको गर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह सबै सदस्यहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमित
१६.	आर्थिक साधनहरू (साना लगानी, लघु ऋण, बीमा आदि) को प्रयोग गर्नका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा निजी क्षेत्रको संलग्नतालाई अभिवृद्धिगर्ने ।	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह बित्तिय संस्थाहरु	जेष्ठ महिनाभित्र र नियमितरुपमा

खण्ड-६

आवश्यकताको लेखाजोखा

६.१. विषयगत स्रोत साधनको आँकलन

यस खण्डमा विपद प्रतिकार्यका समयमा आवश्यक स्रोत साधनको उपलब्धताको विवरण उल्लेख गरिएको छ ।

६.१.१ समन्वय तथा सूचना क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान श्रोत तथा क्षमताको विवरणः

सि नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	भौतिक सामग्री
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	३ जना	कम्प्युटर, टेलिफोन, फ्याक्स, ईन्टरनेट, मोबाईल
२.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१८ जना	रेडियो सेट, कम्प्युटर, टेलिफोन, फ्याक्स, मोवाईल, ईन्टरनेट
३.	नेपाली सेना	११ जना	रेडियो सेट, कम्प्युटर, टेलिफोन, फ्याक्स, मोवाईल, ईन्टरनेट
४.	स.प्र.वल, नेपाल नं १८ गुल्म हे.क्वा. दोलखा	९ जना	रेडियो सेट, कम्प्युटर, टेलिफोन, फ्याक्स, मोवाईल, ईन्टरनेट
५.	नेपाल पत्रकार महासंघ		जनचेतना मुलक सूचना सम्प्रेषण गर्ने, कार्यक्रम तयार गर्ने, प्रभावित स्थल हरुको फिल्ड रिपोटीङ्गगर्ने र समाचार प्रसारण गर्ने
६.	दुर संचार कार्यालय		लेन्डलाइन टेलिफोन सेवा GSM Post paid and prepaid service CDMA Scay mobile service ADSL internet service wimax इन्टरनेट सेवा
७.	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	१ जना	

६.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रसँग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

सि.नं.	साझेदार संस्था	मानवीय श्रोत	भौतिक सामाग्री	थप आवश्यक सामग्रीहरु
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय		जिल्ला स्तरका अन्य कार्यालयको सवारी साधन प्रयोग गर्न सकिने,	पोर्टेवल ल्याडर २ थान, चेन स १ थान, फायर पिटर १२ थान, सर्च लाइट ५ थान, फायर ब्लाङ्केट, फायर ग्लोप्स, प्यारासुट डोरी ८० मिटर
२	जिल्ला समन्वय समिति		अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	
३	स.प्र.वल, नेपाल नं.१८ गुल्म हे.क्वा. दोलखा	माईनस से.मु.	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	
४	नेपाली सेना	१ से.मु.	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१५/१०/५	अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	
६	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी		अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ	

६.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रसंग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको सूचीः

क्रसं	साझेदार संस्था	स्रोत तथा क्षमता आँकलन	
		मानवीय स्रोत	भौतिक सामग्री
१	स्वास्थ्य कार्यालय	• जिल्ला तहमाः • पालिका तहमाः DRRT team	गाडी पिकअप थान १, मोटरसाईकल ४, स्ट्रेचरहरु ५, सूची अनुसारको औषधी तथा उपकरण (२७ किसिमका) इमर्जेन्सी किट, सुत्केरी सामग्री १००, एटीटी ड्रग्स् र भ्याक्सिनहरु
२	आयुर्वेद औषधालय	२ जना प्राविधिक (कविराज)	पोषणको लागि अत्यवश्यक औषधी (झाडा पखाला, ज्वरो, निमोनिया, प्रत्यक्ष जनस्वास्थ्यसंग सम्बन्धीत औषधीः सताव्लेक्स् चुर्न, अस्वगन्धा, झोल क्याल्सीयम तथा अन्य)
३	भेटनरी अस्पताल तथा पशु सेवा विज्ञ केन्द्र	पशुसेवा सम्बन्धी तालिम प्राप्त २ जना जनशक्ति	गाडी मोटरसाईकल
४	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिम प्राप्त ५ जना जनशक्ति	मोटरसाईकल ०० थान, स्ट्रेचर ०० थान,First Aid Kit ०० थान
५	स.प्र.वल, नेपाल नं १८ गुल्म हे.क्वा. दोलखा	विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त जनशक्तिका साथै आवश्यक अन्य जनशक्ति तथा तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी	यातायातका साधनहरु लगायत विपद् व्यवस्थापन सामाग्रीहरु
६	नेपाली सेना	उद्धारको लागि जनशक्ति प्रदान गरिनुका साथै तालिम प्राप्त स्वास्थ्यकर्मी	यातायातका साधनहरु तथा अन्य उपकरणहरु
७	उद्योग बाणिज्य संघ	५ जना उद्धारको लागि जनशक्ति	पोषणयुक्त खानेकुरा, औषधी संकलन
८	जिल्ला अस्पताल	मेडिकल अधिकृत -१, हेल्थ असिसेन्ट - १ जना सि.अ.हे.व. - १ जना, अ.हे.व. - १ जना अ.न.मी - १, ल्याब टेक्निसियन - १ जना ल्याव असिस्टेन्ट - १ जना	Disital excary Oxygen Monitor USG (portable)

६.१.४ अस्थायी आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रसंग रहेको विद्यमान स्रोत तथा क्षमताको विवरणः

क्र.सं.	संस्था	मानवीय स्रोत	सामग्रीको नाम	परिमाण	अनुमानित लागत	उपलब्ध हुने समयावधी	कै.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	खोज तथा उद्धार कर्ता	विपद् उद्धारका सामाग्रीहरु सहित राहात सामाग्री	आवश्यकता अनुसार		विपद् पश्चात	
		DDRT (जिल्ला विपद् प्रतिकार्य टोली)	मेडिकल टिम सहितको राहत सामाग्रीहरु			विपद् पश्चात	
		FA (प्राथमिक उपचार तालिम प्राप्त)	दक्ष जनशक्तिको साथै औषधी जन्य सामाग्रीहरु			विपद् पश्चात	
		IRA तालिम प्राप्त व्यक्ति	गैरखाद्य सामाग्रीहरु			विपद् पश्चात	
			मोटरसाईकल			विपद् पश्चात	
			आश्रय स्थल तथा उपशाखाको भवनहरु			विपद् पश्चात	
२	गै.स.स. माहासंघ	जनशक्ति	मोटरसाईकल			विपद् पश्चात	
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	दक्ष जनशक्ति	ट्रक गाडि	१ थान १ थान		विपद् पश्चात	
४	सशस्त्र प्रहरी वल, नेपाल नं. १८ गुल्म हे.क्वा. दोलखा	दक्ष जनशक्ति (विपद् सम्बन्धी तालिम प्राप्त)	टाटा ट्रक-१ बलेरो-१	१ थान १ थान		विपद् पश्चात	
			DRS (Disaster Relief Supply) सामाग्रीहरु	२ कन्टेनर		विपद् पश्चात	
५	नेपाली सेना	दक्ष जनशक्ति	टाटा ट्रक-२	२ थान		विपद् पश्चात	
			लाईट भेईकल-२	२ थान		विपद् पश्चात	
६	डिभिजन वन कार्यालय	जनशक्ति	काठ दाउरा			विपद् पश्चात	
			गाडी			विपद् पश्चात	
			मोटर साईकल			विपद् पश्चात	
७	उद्योग बाणिज्य संघ	जनशक्ति	मोटरसाईकल			विपद् पश्चात	

गैर खाद्य सामाग्री (एक परिवारका लागि नेपाल सरकार द्वारा स्वकृित नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको मापदण्ड अनुसार) तपशिल मा उल्लेखित सामाग्रीहरु एक परिवारका लागि आवश्यकता पर्दछ ।

गैर खाद्य सामाग्री	सुचक

• गैरखाद्य सामाग्री (एक परिवारका लागि नेरेसोको मापदण्ड अनुसार नेपाल सरकार द्धारा स्वीकृत	• तारपोलिन १ थान • कम्बल २ थान • साडी १ थान • पुरुष घोती १ थान • सुटिङ्ग कपडा ३.५ मीटर • सादा कपडा २ मीटर • प्रिन्ट कपडा ७ मीटर • टेरीकटन कपडा ४ मीटर • भाडा सेट १ थान • २० लिटर पानी जाने बाल्टिन १ थान

नोटः यदि परिवारको सदस्य सङ्ख्या ५ जना भन्दा बढी छ भने थप १ थान त्रिपाल दिनुपर्ने हुन्छ ।

६.२ आर्थिक श्रोत र उपलब्ध हुने विधि र संयन्त्र

विपद्को समयमा विपद व्यवस्थापन समितिको बैठकको निर्णयानुसार आकस्मिक उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्य सञ्चालन हुनेछ । सम्बन्धित क्षेत्रका सदस्यहरुले यस योजना उल्लेख भए बमोजिमका कार्यहरु स्वचालित रुपले सम्पादन गर्नेछन्। आवश्यक परे थप श्रोत साधनको व्यवस्थाका लागि प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायमा समन्वय गरिनेछ ।

६.३ अन्य निकायहरुसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) ले विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनका लागि एक विशिष्टीकृत निकायको रूपमा **"राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण"**को व्यवस्था गर्नुका साथै संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको कार्य एवं जिम्मेवारीलाई स्पष्ट गरेको छ । उक्त ऐनले व्यवस्था गरे बमोजिम विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय परिषद्, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यकारी समिति, राष्ट्रिय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन प्राधिकरण, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन परिषद्, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरुसंग आवश्यकतानुसार समन्वय र सहकार्य गरिनेछ । यसका साथै उक्त ऐनले राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको समेत व्यवस्था गरेको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) बमोजिम विपद् व्यवस्थापनको संस्थागत संरचना तल चित्रमा प्रस्तुत गरिएको छ । यसका आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमाको संस्थागत समन्वय र सहकार्य ढाँचा निम्न बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संसोधन, २०७५) बमोजिमको संस्थागत संरचना

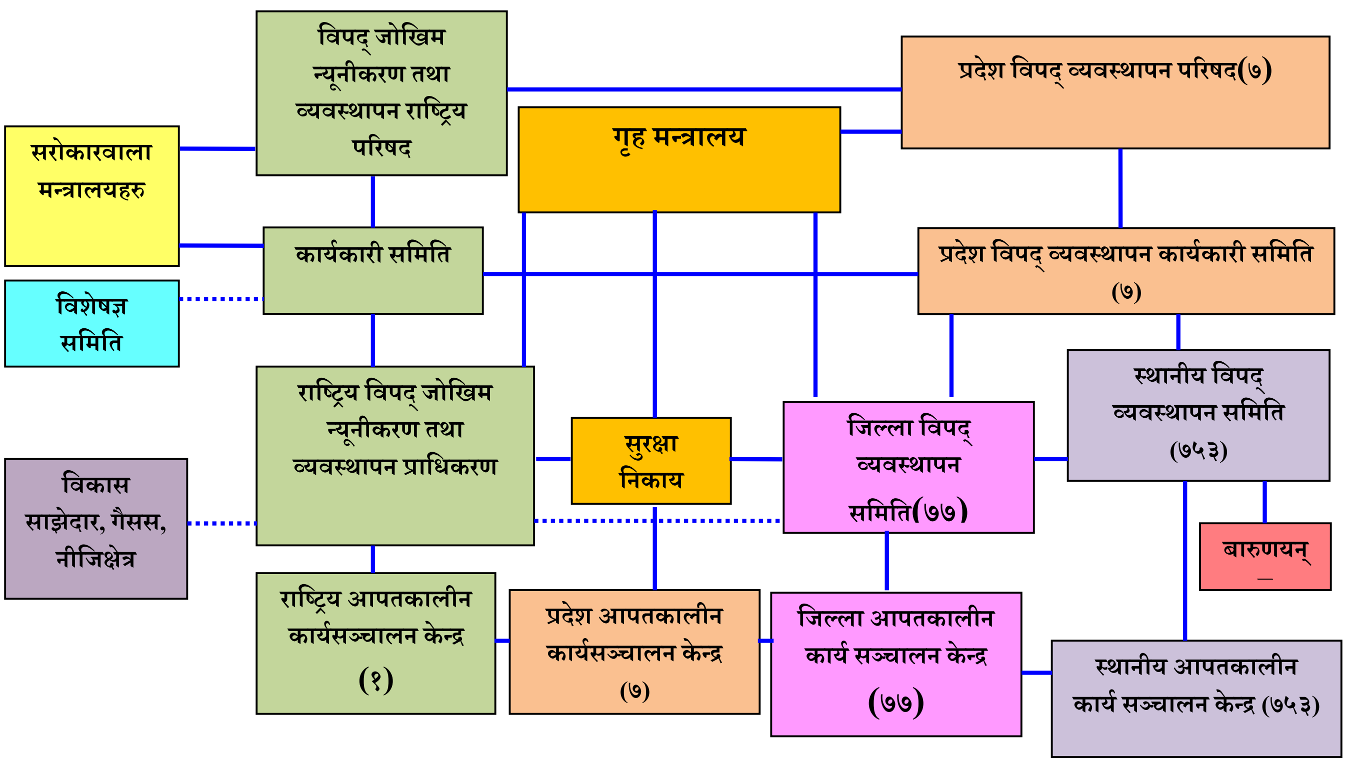

खण्ड-७

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना

७.१. लक्ष्य र सूचकहरू

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका कार्यहरूको कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्न लक्ष्य र सूचकहरू परिभाषित गरी अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई योजना तयार गर्नुपर्दछ । प्रकोप आउनु पूर्व र विपद् पश्चात् (जस्तैः मनसुन पूर्व र मनसुन पश्चात्) गोष्ठीहरूको आयोजना गरी विपद् पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन गर्न सकिनेछ यस बाहेक, प्रत्येक विषयगत क्षेत्रले पूर्वतयारी अवस्था र प्रतिकार्यको मूल्यांकनको लागि आ-आफ्नो योजना बनाउनु पर्छ । प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment),बहुविषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Multi-sector Initial Rapid Assessment),विषयगतक्षेत्र विशिष्टिकृत लेखाजोखा (Cluster Specific Assessment),क्षति तथा आवश्यकता विश्लेषण जस्ता साझा मूल्याङ्कनका विधिमा समेत सहमति निर्माण गर्नुपर्दछ । स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले उपलब्ध तथ्याङ्क विवरणका आधारमा वा प्राथमिक तथ्याङ्क बिश्लेषणका बिधिद्धारा विषयगत कार्यालयहरुसंग समन्वय गरी लक्ष्य र सुचक निर्धारण गर्न सक्ने छ ।

७.२ जिल्ला तहमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणको बर्तमान अवस्था र आधार रेखाको बिश्लेषण

सिनं	सूचक	सूचना प्रदायक	आब २०७५	आब २०७६	आब २०७७	आधार रेखा ७५+७६+७७=जम्मा /३	लक्ष्य २०७८	लक्ष्य २०७९	लक्ष्य २०८०
१	प्रदेश/जिल्ला/गा.पा./न.पा. स्तरमा विपदबाट हुने मृत्यु दर उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने								
१.१	विपद्बाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या (सडक दुर्घटना बाहेक)	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	११	५	२०	१२	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने		
१.२	सडक दुर्घटनाबाट मृत्यु हुनेको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१७	२०	१२	१७	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने		
२	जिल्ला स्तरमा विपदबाट प्रभावित व्यक्तिहरूको संख्या उल्लेख्य मात्रामा कम गर्ने								
२.१	विपद्बाट प्रत्यक्ष प्रभावित हुने परिवारहरूको वार्षिक औसत संख्या	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	१०४	१७६	२१६	१६५	बर्षेनी १० प्रतिशत कम गर्ने		
३	स्थानीय तहहरू र सरोकारवालाहरू बीच अन्तर तथा परस्पर समन्वय र साझेदारी अभिबृद्धि गर्न संयन्त्र विकास गर्ने								
४	बहुप्रकोप पूर्वसूचना प्रणाली र विपद् जोखिम सूचना तथा आंकलनको उपलब्धता र पहुँचमा उल्लेख्य बृद्धि गर्ने								
५	विपद् जोखिमयुक्त क्षेत्रहरूमा पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्यविधि लागु भएका स्थानीय तहहरूको संख्या	स्थानीय तह	सबै स्थानीय तहमा लागु भएको छ ।						

६	स्थानीय स्तरमा उपयोगी विपद् जोखिमसम्बन्धी सूचना तथा जानकारी एवं आंकलन जनसमुदायलाई उपलब्ध गराउन सक्ने स्थानीय तहहरूको संख्या	स्थानीय तह (सञ्चार मोवाइल सूचना संयन्त्रको कभरेज)	९	९	९	९

नोटः सम्बन्धित बिषयगत कार्यालयको बैठक तथा अभिमुमखीकरण आयोजना गरी हालको आधाररेखाको तुलनामा आगामी आर्थिक बर्षहरुका लागि न्यूनीकरण लक्ष्य निर्धारण गर्न सकिने छ ।

७.३ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

यस खण्डमा समयमा जिल्लामा आईपरेका विपद् तथा प्रकोप प्रभावहरुमा प्रतिकार्य संचालन गर्ने क्रममा आवद्ध बिषयगत संघ संस्था वा समिति सदस्यहरुले हासिल गरेको सिकाई, पृष्ठ पोषण लाई निम्न ढाचामा राख्न सकिन्छ । प्रत्येक वर्षको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना छलफल चरणमा अघिल्लो वर्ष वा हालसालैको अनुभवबाट सिकेको विषयहरुलाई यहाँ उल्लेख गरिन्छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको समग्र प्रभावकारिता र कमजोरी पहिचान तथा सिकेका कुराहरू मूल्याङ्कन गर्न एक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन समिति समेत गठन गर्न सकिनेछ । यस समितिले सम्बन्धित तहको विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रत्यक्ष समन्वय गर्नेछ र उक्त समितिलाई प्रतिवेदन तयार गर्नेछ । आवश्यकता अनुसार, गाउँपालिका तथा नगरपालिका र सामुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिका प्रतिनिधिहरू, स्थानीय समुदायका सदस्यहरू पनि अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिमा समावेश गरिनेछन्। अनुगमन र मूल्याङ्कन समितिका सदस्यहरूले विपद्को अवधि र विपद् पश्चात् धेरै पटक फिल्ड भ्रमण गर्नेछन् । आपत्कालीन प्रतिकार्य र विपद् प्रभावितहरुलाई राहत वितरण, प्रभावकारी तयारी तथा प्रतिकार्यका लागि कमजोरी र सुधार पहिचान गर्नेछन् । अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा सिकाईको नमूना फाराम यसप्रकार रहेको छ ।

अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई नमूना फाराम

सि.नं.	प्राथमिकता प्राप्त पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य	मूख्य जिम्मेवार निकाय	कार्यान्वयनको अवस्था	कमी कमजोरी	सुझाव
१.					
२.					
३.					
४.					

साथै यस चरणमा प्रकोपको प्रभाव देखिनु अघि नै लक्षित क्षेत्रहरुमा सम्बन्धित सरोकारवालाहरु पुगेर कृत्रिम घटना अभ्यास गरी राय सल्लाह र अनुभव आदान प्रदान गर्दै पूर्वतयारीलाई थप सघन र बलियो बनाउन सकिन्छ ।

अनुसूचीहरुः

अनुसूचीः १

दोलखा जिल्ला स्थित कार्यालय प्रमुखहरुको विवरणः

सि.नं	कार्यालय	नामथर	पद	सम्पर्क		इमेल
				कार्यालय	मोबाइल	
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	हरि प्रसाद घिमरे	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	४२११०४	९८५४०१७७७७	dolakhadao@gmail.com
२.	दोलखा जिल्ला अदालत	राम प्रसाद न्यौपाने	जिल्ला न्यायधिश	४२११०२	९८५४०४९१०२	
३.	गरुड दलगण	लोक सागर कटुवाल	प्र.से.(गणपति)	४२१००२	९८५५०१५०५२	bn-garuddal@nepalarmy.mil.np
४.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	मनोज कुमार लामा	प्रहरी नायव उपरिक्षक	४२१३३३	९८५४०१५५५५	dpocharikot@gmail.com
५.	सशस्त्र प्रहरी वल, नेपाल नं. १८ गुल्म हे.क्वा. दोलखा	संजय अधिकारी	सशस्त्र प्रहरी नायव उपरिक्षक	४२१५९३	९८५१२७२५३६	dolakhano18coy@gmail.com
६.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	धिरज बानियाँ	प्रमुख अनुसन्धान अधिकृत	४२११०६	९८५११६०३४३	dolakhanid@gmail.com
७.	जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालय	राधिका सुवाल	जिल्ला न्यायधिवक्ता	४२११०३	९८५४०४५१०३	dgaodolakha@gmail.com
८.	कारागार कार्यालय	गुन बहादुर भुजेल	कारागार प्रशासक	४२१२१९	९८५४०७०७७७	dolakha.it@dopm.gov.np
९.	इलाका प्रशासन कार्यालय	भरत कुमार दास	प्रमुख	४१००२४	९८५४०४५३८७	aaosingati24@gmail.com
१०.	सीमा प्रशासन कार्यालय	नवराज ओली	कार्यालय प्रमुख		९८५१२४२१५४	simalamabagar@gmail.com
११.	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय	दिपक महर्जन	प्रमुख कोष नियन्त्रक	४२११४०	९८५४०४५७४०	dolakha.dtco@fcgo.gov.np
१२.	जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय	राम प्रसाद पोखरेल	जिल्ला समन्वय अधिकारी	४२११४२	९८५४०५५२२२	ict.ddcdolakha@gmail.com
१३.	मालपोत कार्यालय		प्रमुख मालपोत अधिकृत	४२१११९	९८५४०४९११९	dolakha@dolma.gov.np
१४.	सडक डिभिजन कार्यालय	नारायण दत्त भण्डारी	डिभिजन प्रमुख	४२११२०	९८५४०४५१६३	drocharikot@gmail.com

१५.	जलश्रोत तथा सिंचाइ विकास डिभिजन	दिवाकर प्रसाद	प्रमुख	४२११७५	९८५४०४५१३३	irrigationdolakha@gmail.com
१६.	डिभिजन वन कार्यालय	अनिल रेग्मी	डिभिजनल वन अधिकृत	४२११३५	९८५४०४६१३५	dolakhadfo2020@gmail.com
१७.	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ	भरत बहादुर भट्टराई	इकाइ प्रमुख	४२११०५	९८५४०४५२०५	edcudolakha054@gmail.com
१८.	उद्योग तथा वाणिज्य कार्यालय		कार्यालय प्रमुख	४२११२६	९८५४०४५१२६	csidbdolakha@gmail.com
१९.	जिल्ला हुलाक कार्यालय	गौतम जि.सी.	नि.कार्यालय प्रमुख	४२११८०	९८५४०४५१८०	dolakhapostoffice45500@gmail.com
२०.	जिल्ला निर्वाचन कार्यालय	दिल कृष्ण श्रेष्ठ	नि.जिल्ला निर्वाचन अधिकृत	४२१४४३	९८५१२४६४४३	deo.dolakha3@gmail.com
२१.	नापी कार्यालय	सृजना कटुवाल	नापी अधिकृत	४२११२३	९८५४०४५१२४	dolakha@dos.gov.np
२२.	पशु सेवा कार्यालय	डा.टेकराज पौडेल	कार्यालय प्रमुख	४२१११५	९८५४०४५११५	dlsodolakha@gmail.com
२३.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	दिलेन्द्र बुढामगर	कार्यालय प्रमुख	४२११८८	९८५४०३८६९०	dhodolakha@yahoo.com
२४.	पशुपति चौलागाइ स्मृती अस्पताल	डा.अच्युत पौडेल	मेडिकल अधिकृत	४२११२५	९८४१८६४०२६	charikothospital@gmail.com
२५.	आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सालय	विमल कुमार श्रेष्ठ	कार्यालय प्रमुख	४२१३०६	९८५४०४४४११	p3mosd.dahcdolakha@gmail.com
२६.	वागवानी स्रोत केन्द्र	थिरलाल गैहे	केन्द्र प्रमुख	४२११३०	९८५४०४८११७	pmamp.piu.dolakha@gmail.com
२७.	वागवानी केन्द्र बोच	लोकेन्द्र सिंह	केन्द्र प्रमुख		९८५४०४५४१२	boanch.gov@gmail.com
२८.	नेपाल विद्युत प्राधिकरण		केन्द्र प्रमुख	४२१७७३	९८५४०४५७७३	dolakha@nea.org.np
२९.	नेपाल टेलिकम	सुर्यमान कोजु	कार्यालय प्रमुख	४२११११	९८५१०६४३३३	krd.charikot@ntc.net.np
३०.	राष्ट्रिय वाणिज्य बैङ्क	उपेन्द्र परियार	शाखा प्रबन्धक	४२१३०२	९८५४०२१३०२	charikot@rbb.com.np
३१.	नेपाल बैङ्क लि.	अनमिका रिजाल	शाखा प्रबन्धक	४२११५५	९८५४०४५७५५	nblcharikot@nbl.com.np
३२.	कृषि विकास बैङ्क लि.	उमेश प्रसाद सुवेदी	शाखा प्रबन्धक	४२११६६	९८५१३१७३६६	charikot.branch@adbl.gov.np
३३.	जिरी नगरपालिका	मित्र ब. जिरेल	नगर प्रमुख		९८६००८७३८८	
३४.	जिरी प्राविधिक शिक्षालय		प्राचार्य	४०००६३	९८५४०४५०६३	jiritechnicalschool@gmail.com
३५.	जिरी अस्पताल	डा. रन्जित झा	मे.सु.	४००१११	९८५४०४५११३	jiridistricthospital@gmail.com

३६.	गाइ आनुवांशिक श्रोत केन्द्र जिरी	जिवेन्द्र कुमार झा	केन्द्र प्रमुख	४०००६६	९८५४०४६००१	cgrcjiri@gmail.com
३७.	पहाडिबाली कृषि अनुसन्धान केन्द्र	बन्धुराज वराल	संयोजक	६९००३७	९८५११२९७८५	hcrpkabre@gmail.com
३८.	गौरीशंकर संरक्षण क्षेत्र संम्पर्क कार्यालय	प्रकाश शाह	संरक्षण अधिकृत	-	९८५१२४५२६९	abhinayapathak17@gmail.com
३९.	भू तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	मंगल बहादुर जाग्री	जलाधार व्य.अधिकृत	-	९८५४०४५१०५	
४०.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन ४ सम्पर्क का.	विजय कुमार यादव	सव-इन्जिनियर		९८५१०८२२८९	
४१.	सघन शहरी सम्पर्क का.	अनुप पण्डित	इन्जिनियर		९८४१८८७७१०	

अनुसूचीः २

जिल्ला समन्वय समितिका पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

क्रसं	नामथर	पद	ठेगाना	मोवाइल नम्बर
१.	बर्जुराम घतानी	प्रमुख	कालिञ्चोक गाउँपालिका	९८६०७८६०३६
२.	दोर्जी शेर्पा	उपप्रमुख	जिरी नगरपालिका	९८४१०८०६५७
३.	अनिल कुमार तामाङ्ग	सदस्य	बैतेश्वर गाउँपालिका	९८४४००३०१९
४.	कृष्ण बहादुर श्रेष्ठ	सदस्य	शैलुङ्ग गाउँपालिका	९७४५६०६२७४
५.	सन फिन्जु शेर्पा	सदस्य	जिरी नगरपालिका	९८६६३१८९७६
६.	मेनुका चौलागाई	सदस्य	भिमेश्वर नगरपालिका	९८६४११२७००
७.	चन्द्रकला ठकुरी	सदस्य	मेलुङ्ग गाउँपालिका	९८५११०५८९४
८.	टशी शेर्पा	सदस्य	विगु गाउँपालिका	९८५१०११६९२
९.	कल्पना थामी	सदस्य	कालिञ्चोक गाउँपालिका	९८५११९८१८३

अनुसूचीः ३

दोलखा जिल्लाका निर्वाचित स्थानीय पदाधिकारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

सि.नं.	स्थानीय तह	वडा	पद	राजनीतिकदल/स्वतन्त्र	उम्मेदवारको नाम	सम्पर्कनम्बर
१	भिमेश्वर नगरपालिका		प्रमुख	नेपाली काँग्रेस	ईश्वर नारायण मान्नधर	9843588352
२	भिमेश्वर नगरपालिका		उपप्रमुख	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कमला बस्नेत	9851249271
३	भिमेश्वर नगरपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	माधव थामी	9844238060
४	भिमेश्वर नगरपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	निशा थामी	9849482031
५	भिमेश्वर नगरपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	गंगा बहादुर थामी	9863323193
६	भिमेश्वर नगरपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बालकृष्ण राय क्षेत्री	9851169114
७	भिमेश्वर नगरपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	विष्णु माया खाती	9861175570
८	भिमेश्वर नगरपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	स्टालिन श्रेष्ठ	9864004329
९	भिमेश्वर नगरपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मुना श्रेष्ठ	9844195185
१०	भिमेश्वर नगरपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	देबेन्द्रथामी	9844308002
११	भिमेश्वर नगरपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	राजेश श्रेष्ठ	9865486246
१२	भिमेश्वर नगरपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सबिना बि.क.	9745655652
१३	भिमेश्वर नगरपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	हरीशरण शिवाकोटी	9844304545
१४	भिमेश्वर नगरपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सन्तोषी श्रेष्ठ	9861138069
१५	भिमेश्वर नगरपालिका	3	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	खाम्सुङ्ग लामा	9802507616
१६	भिमेश्वर नगरपालिका	3	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	राम बहादुर बस्नेत	9840588160

१७	भिमेश्वर नगरपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सरीताबि.क.	9840915855
१८	भिमेश्वर नगरपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	तारा नाथ चौलागाई	9844465200
१९	भिमेश्वर नगरपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	मेनुका चौलागाई	9864112700
२०	भिमेश्वर नगरपालिका	4	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कृष्ण कुमार श्रेष्ठ	9851204025
२१	भिमेश्वर नगरपालिका	4	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कुमार खत्री	9845191327
२२	भिमेश्वर नगरपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कविता मिजार	9861132433
२३	भिमेश्वर नगरपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बासु श्रेष्ठ	9851000981
२४	भिमेश्वर नगरपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	एक मायाँ भुजेल	9844000407
२५	भिमेश्वर नगरपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बाल कृष्ण कुँवर	9864000183
२६	भिमेश्वर नगरपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कुमार कार्की	9860032597
२७	भिमेश्वर नगरपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मिना विश्वकर्मा	9844428703
२८	भिमेश्वर नगरपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	नविन कुमार लामा	9851153774
२९	भिमेश्वर नगरपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	शुसिला खड्का (थापा)	9840463106
३०	भिमेश्वर नगरपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	दिपक कुमार न्यौपाने	9844465182
३१	भिमेश्वर नगरपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	भरत प्रसाद खतिवडा	9764026924
३२	भिमेश्वर नगरपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	श्रुति भण्डारी	9741892217
३३	भिमेश्वर नगरपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बिनोद तामाङ्ग	9840400997
३४	भिमेश्वर नगरपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	खेम कुमारी श्रेष्ठ	9844211711
३५	भिमेश्वर नगरपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	चित्र बहादुर थापा	9844061756

३६	भिमेश्वर नगरपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रघुनाथ कार्की	9744034190
३७	भिमेश्वर नगरपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कविता मुग्राती	9845093370
३८	भिमेश्वर नगरपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	काजी बुढाथोकी	9844185614
३९	भिमेश्वर नगरपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	पासाङ्ग तामाङ्ग	9808541221
४०	भिमेश्वर नगरपालिका	8	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	जिवन तामाङ्ग	9841510041
४१	भिमेश्वर नगरपालिका	8	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	नम थापा	9851136210
४२	भिमेश्वर नगरपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रुकु नेपाली	9844196561
४३	भिमेश्वर नगरपालिका	9	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	हिमालश्रे छ	9862406088
४४	भिमेश्वर नगरपालिका	9	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	किरण वली	9847801445
४५	भिमेश्वर नगरपालिका	9	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	गईन्द्र बहादुर श्रेष्ठ	9844303639
४६	भिमेश्वर नगरपालिका	9	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	श्यामबहादुर तामाङ्ग	9851151450
४७	जिरी नगरपालिका		प्रमुख	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मित्र बहादुर जिरेल	9860087388
४८	जिरी नगरपालिका		उपप्रमुख	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कृष्ण माया बुढाथोकी खड्का	9840115122
४९	जिरी नगरपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	आङ्ग पासाङ्ग शेर्पा	9849307771
५०	जिरी नगरपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	ङिमुली शेर्पा	9861435909
५१	जिरी नगरपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	ढाल बहादुर बुढाथोकी	9848753497
५२	जिरी नगरपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सनफिन्जु शेर्पा	9866317976
५३	जिरी नगरपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	आईतमाया बि.क.	9745169761
५४	जिरी नगरपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	ङिमपाल्दे शेर्पा	9814814632

५५	जिरी नगरपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	शान्ती कार्की	9860144873
५६	जिरी नगरपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	आङ्ङिमा शेर्पा	9816800101
५७	जिरी नगरपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	पूर्ण बहादुर खत्री	9840120364
५८	जिरी नगरपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	निर्मला बि.क.	9828064263
५९	जिरी नगरपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	खेटराज घिमिरे	9844144612
६०	जिरी नगरपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	पासिमा शेर्पा	9863880165
६१	जिरी नगरपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	प्रदिप खड्का	9844513637
६२	जिरी नगरपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	फुर्वा सेर्पा	9860747246
६३	जिरी नगरपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	मिना नेपाली	9869253734
६४	जिरी नगरपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पदेमान जिरेल	9861705717
६५	जिरी नगरपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रसमिला राई जिरेल	9860719856
६६	जिरी नगरपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पूर्णमाया जिरेल कार्की	9841444667
६७	जिरी नगरपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	यूवराज उपाध्याय	9849946306
६८	जिरी नगरपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	निरमाया बि.क.	9842401637
६९	जिरी नगरपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	नर बहादुर जिरेल	9849089187
७०	जिरी नगरपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रोम कुमारी समाल जिरेल	9807133087
७१	जिरी नगरपालिका	5	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	टहल बहादुर जिरेल	9819606847
७२	जिरी नगरपालिका	5	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रमेश खड्का	9815887986
७३	जिरी नगरपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रिता दर्जी	9819637452

७४	जिरी नगरपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	मरिज बहादुर खड्का	9860580832
७५	जिरी नगरपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	कल्पना जिरेल	9849386457
७६	जिरी नगरपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	दावा शेर्पा	984000523
७७	जिरी नगरपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	रबिन्द्र कुमार जिरेल	9861206111
७८	जिरी नगरपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	सुर्यमाया बि.क.	9840165171
७९	जिरी नगरपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	शान्त नेपाली	9844289308
८०	जिरी नगरपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सपना तामाङ्ग	9817859052
८१	जिरी नगरपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दिपक जिरेल	9847549873
८२	जिरी नगरपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	फुर्वा रेन्जी शेर्पा	9860747246
८३	जिरी नगरपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	जानकी दर्जी	9843019469
८४	जिरी नगरपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कृष्ण कुमार खत्री	9844466534
८५	जिरी नगरपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सुसा जिरेल	9813861424
८६	जिरी नगरपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	चन्द्र बहादुर श्रेष्ठ	9800869077
८७	जिरी नगरपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दोर्जी शेर्पा	9807815194
८८	जिरी नगरपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	देवी खाती	9818122309
८९	जिरी नगरपालिका	9	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	ज्ञानु पाखिन	9819899092
९०	जिरी नगरपालिका	9	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सुन्तली सुनुवार	9851248681
९१	जिरी नगरपालिका	9	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	भुपेन्द्र राज सनुवार	9844465680
९२	जिरी नगरपालिका	9	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	जम्के बहादुर श्रेष्ठ	9862424770

९३	जिरी नगरपालिका	9	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	देबी माया नेपाली	9851806684
९४	कालिन्चोक गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	अर्जुन प्रसाद शिवाकोटी	9851001708
९५	कालिन्चोक गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कुल बहादुर बुढाथोकी	9851059238
९६	कालिन्चोक गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पदम बहादुर थामी	9844001658
९७	कालिन्चोक गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	मैना तामाङ्ग	9851131402
९८	कालिन्चोक गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	लाल बहादुर थामी	9746274963
९९	कालिन्चोक गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	श्याङ तेम्वा तामाङ्ग	9860077992
१००	कालिन्चोक गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	गोदारी कामी	9861246749
१०१	कालिन्चोक गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	हेम बहादुर पाण्डे	9844146718
१०२	कालिन्चोक गाउपालिका	2	महिला सदस्य	नेपालकम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	तारामाया थामी	9864101124
१०३	कालिन्चोक गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	भिम बहादुर खत्री	9849830701
१०४	कालिन्चोक गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	हरी बहादुर बुढाथोकी	9860361101
१०५	कालिन्चोक गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सिम कुमारी नेपाली	9843971024
१०६	कालिन्चोक गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दल बहादुर तामाङ्ग	9849718707
१०७	कालिन्चोक गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सुनिता कार्की थापा	9749428613
१०८	कालिन्चोक गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	देबी बहादुर खत्री	9861004436
१०९	कालिन्चोक गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	पृथी प्रसाद शिवाकोटी	9851145113
११०	कालिन्चोक गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोपिनि दर्जी	9813882148
१११	कालिन्चोक गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	दिपक खुलाल	9841690498

११२	कालिन्चोक गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	दुर्गा न्यौपाने	9865465393
११३	कालिन्चोक गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	छत्र बहादुर कार्की	9841838221
११४	कालिन्चोक गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	नविन कुमार श्रेष्ठ	9849132320
११५	कालिन्चोक गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रिता विश्वकर्मा	9849786233
११६	कालिन्चोक गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सहदेब खड्का	9844467535
११७	कालिन्चोक गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	इस्मिता थामी	9844185853
११८	कालिन्चोक गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दिनेश थामी	9841182057
११९	कालिन्चोक गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	ज्ञान बहादुर थापा	9844237730
१२०	कालिन्चोक गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	बडला कामी	9746474525
१२१	कालिन्चोक गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	भरत पाण्डे	9844274033
१२२	कालिन्चोक गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कल्पना थामी	9844307735
१२३	कालिन्चोक गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रुद्र बहादुर ठकुरी	9844268473
१२४	कालिन्चोक गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	राजकुमार अधिकारी	9844500311
१२५	कालिन्चोक गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	जित कुमारी कामि (गजमेयर)	9840555781
१२६	कालिन्चोक गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	राम बहादुर पाण्डे	9844467535
१२७	कालिन्चोक गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	स्वास्थानी कार्की खड्का	9861338998
१२८	कालिन्चोक गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	नैन बहादुर शिवाकोटी	9869666466
१२९	कालिन्चोक गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	बिजय आचार्य	9844007504
१३०	कालिन्चोक गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	आरती सार्की	9844308202

१३१	कालिन्चोक गाउपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	सुर्य बहादुर आचार्य	9844427622
१३२	कालिन्चोक गाउपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बिनिता सिवाकोटी	9843489939
१३३	कालिन्चोक गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	दिवस आचार्य	9854039888
१३४	कालिन्चोक गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रामकृष्ण त्रिपाठी	9840588066
१३५	कालिन्चोक गाउपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	देबी बसेल	9844304486
१३६	कालिन्चोक गाउपालिका	9	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	राम प्रसाद मैनाली	9860621615
१३७	कालिन्चोक गाउपालिका	9	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	नेत्र कुमारी सेढाई	9808659906
१३८	कालिन्चोक गाउपालिका	9	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बुद्धिमान थामी	9844662399
१३९	कालिन्चोक गाउपालिका	9	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बुद्धिमान थामी	9817677336
१४०	कालिन्चोक गाउपालिका	9	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कमला कामी खाती	9869645050
१४१	गौरीशंकर गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	विश्वास कार्की	9851148809
१४२	गौरीशंकर गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	श्यामसुन्दर तामाङ्ग	9851219280
१४३	गौरीशंकर गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	प्रकाश बहादुर खड्का	9861827580
१४४	गौरीशंकर गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	राम कुमारी जिरेल	9844399385
१४५	गौरीशंकर गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	राम बहादुर बस्नेत	9844070441
१४६	गौरीशंकर गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	विरध्वज खड्का	9844469368
१४७	गौरीशंकर गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	गंगा चर्मकार सार्की	9843221205
१४८	गौरीशंकर गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	रोहित बुढाथोकी	9851266199
१४९	गौरीशंकर गाउपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	देबी घतानी	9843612754

१५०	गौरीशंकर गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कर्ण बहादुर कार्की	9860926116
१५१	गौरीशंकर गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	गणेश बहादुर खड्का	9843081486
१५२	गौरीशंकर गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	संगीता नेपाली	9861055726
१५३	गौरीशंकर गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	युगबहादुर बस्नेत	9844312166
१५४	गौरीशंकर गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	बिनु बस्नेत	9867057606
१५५	गौरीशंकर गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	ऐते तामाङ्ग	9844238738
१५६	गौरीशंकर गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कृष्ण बहादुर बस्नेत	9860576182
१५७	गौरीशंकर गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	रुथ दर्जी	9742469502
१५८	गौरीशंकर गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	शिवहरी खत्री	9849239448
१५९	गौरीशंकर गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	डोमा शेर्पा	9862703433
१६०	गौरीशंकर गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	उर्केनशेर्पा	9844398373
१६१	गौरीशंकर गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	यवराज उप्रेती	9844466790
१६२	गौरीशंकर गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	चम्फा नेपाली दर्जी	9866491909
१६३	गौरीशंकर गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सुन्दर खड्का	9840611727
१६४	गौरीशंकर गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पशुपतिसु नुवार	9869309479
१६५	गौरीशंकर गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	प्रेम बहादुर तामाङ्ग	9851195950
१६६	गौरीशंकर गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सन्जमान तामाङ्ग	9746473096
१६७	गौरीशंकर गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	टहलमाया वि.क.	9842447846
१६८	गौरीशंकर गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	निमासाङगे शेर्पा	9860744475

१६९	गौरीशंकर गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सोन्डोमाशेर्पिनी	9842395499
१७०	गौरीशंकर गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बेनी बहादुर तामाङ्ग	9846685995
१७१	गौरीशंकर गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	जानिमा शेर्पा	9741896624
१७२	गौरीशंकर गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मान कुमारी सेन्चिउरी	9862703273
१७३	गौरीशंकर गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सोनाम शेर्पा	9840611963
१७४	गौरीशंकर गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	मिङ्लमु शेर्पा	9866400062
१७५	गौरीशंकर गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	मिन कुमार श्रेष्ठ	9864112026
१७६	गौरीशंकर गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	ज्ञान बहादुर गुरुङ्ग	9841178131
१७७	गौरीशंकर गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सुमित्रा रसाईली	9845767205
१७८	गौरीशंकर गाउपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दावारिन्जी शेर्पा	9844067322
१७९	गौरीशंकर गाउपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	पुतली जोशी	9846660052
१८०	गौरीशंकर गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कुमार तामाङ्ग	9861053296
१८१	गौरीशंकर गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	दुर्गे श्रेष्ठ	9846665201
१८२	गौरीशंकर गाउपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	वममाया विश्वकर्मा	9844175366
१८३	गौरीशंकर गाउपालिका	9	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	डिमगेली शेर्पा	9843623793
१८४	गौरीशंकर गाउपालिका	9	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	दालमु शेर्पा	9840644506
१८५	गौरीशंकर गाउपालिका	9	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	छीरी शेर्पा	9864001736
१८६	गौरीशंकर गाउपालिका	9	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	जंगबहादुर तामाङ्ग	9844500696
१८७	गौरीशंकर गाउपालिका	9	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	विष्णुमाया विश्वकर्मा	9861783150

१८८	बिगु गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	संजिव ओली	9851040295
१८९	बिगु गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	देबिका थामी	9844395653
१९०	बिगु गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	मेम बहादुर तामाङ्ग	9844465149
१९१	बिगु गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सरिता क्षेत्री शेर्पा	9843813470
१९२	बिगु गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	वाईसल तामाङ्ग	9843926574
१९३	बिगु गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	साङरेन्जेन तामाङ्ग	9845344754
१९४	बिगु गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	धन कुमारी बि.क.	9843006580
१९५	बिगु गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दिपक ठकुरी	9844306572
१९६	बिगु गाउपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	टलमाई तामाङ्ग	9846685990
१९७	बिगु गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	गोपि लाल तामाङ्ग	9863276066
१९८	बिगु गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	नरबहादुर ठकुरी	9841994489
१९९	बिगु गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	स्वास्थानी कामी	9843159261
२००	बिगु गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	स्वतन्त्र	ढाल बहादुर तामाङ्ग	9860386087
२०१	बिगु गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	लालि माया तामाङ्ग	9845505420
२०२	बिगु गाउपालिका	3	सदस्य	स्वतन्त्र	बिर बहादुर श्रेष्ठ	9845767008
२०३	बिगु गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	गोपाल खत्री	9864001358
२०४	बिगु गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	वालकुमारीविश्वकर्मा	9844300611
२०५	बिगु गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	रामचन्द्र खड्का	9863637498
२०६	बिगु गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	गोमा के.सी.	9844196396

२०७	बिगु गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	राज कुमार मल्ल	9849409201
२०८	बिगु गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बिष्णु कुमार ठकुरी	9844399338
२०९	बिगु गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	धनमाया सार्की	9844427360
२१०	बिगु गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	काले शेर्पा	9844238430
२११	बिगु गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	देवकुमारी भुजेल कामी	9842401152
२१२	बिगु गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	ताराबहादुर श्रेष्ठ	9840113710
२१३	बिगु गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	लालबहादुर कामी	9844407737
२१४	बिगु गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मैयाने पाली	9860410065
२१५	बिगु गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	टहल बहादुर थामी	9854004590
२१६	बिगु गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	ज्योती माया थामी	9844289942
२१७	बिगु गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	ढल बहादुर थामी	9844186339
२१८	बिगु गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	धनकुमार थामी	9864286325
२१९	बिगु गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सुन्तली विश्वकर्मा	9864286138
२२०	बिगु गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	दल बहादुर श्रेष्ठ	9849180321
२२१	बिगु गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	डाछुटी शेर्पा	9849636734
२२२	बिगु गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	टाँसि शेर्पा	9840920582
२२३	बिगु गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	धन बहादुर मगर	9843313227
२२४	बिगु गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सरिता बि.क.	9741457978
२२५	बिगु गाउपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	हिरा थामी	9866419510

२२६	बिगु गाउपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	देबी थामी	9843096601
२२७	बिगु गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	भरत कुमार श्रेष्ठ	9843095699
२२८	बिगु गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सुमनसिंह तामाङ्ग	9869020820
२२९	बिगु गाउपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सानिकामी विश्वकर्मा	9864112213
२३०	बैतेश्वर गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	छवि लामा	9851091562
२३१	बैतेश्वर गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	कल्पना उप्रेती	9849656022
२३२	बैतेश्वर गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	भिम बहादुर तामाङ्ग	9864000441
२३३	बैतेश्वर गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बिपना गिरी	9844065174
२३४	बैतेश्वर गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	अनिल कुमार तामाङ्ग	9844003019
२३५	बैतेश्वर गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	श्याम बहादुर तामाङ्ग	9844067873
२३६	बैतेश्वर गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	ठुलीकान्छि विश्वकर्मा	9849566760
२३७	बैतेश्वर गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	श्याम कुमार तामाङ्ग घिसिङ्ग	9844328293
२३८	बैतेश्वर गाउपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सरस्वती दाहाल थापा	9861469908
२३९	बैतेश्वर गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	निलनाथ घिमिरे	9844065778
२४०	बैतेश्वर गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	पदम बहादुर तामाङ्ग	9851246983
२४१	बैतेश्वर गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	गिता नेपाली	9844667084
२४२	बैतेश्वर गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	कमलअधिकारी	9841957033
२४३	बैतेश्वर गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	तिर्था लामा	9844465329
२४४	बैतेश्वर गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	पवनप्र साद दाहाल	9841800663

२४५	बैतेश्वर गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सम्बर बहादुर तामाङ्ग	9844427650
२४६	बैतेश्वर गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कमला सार्की	9866400949
२४७	बैतेश्वर गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कुमार चौलागाई	9849135988
२४८	बैतेश्वर गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कमल कुमारी कार्की	9869199436
२४९	बैतेश्वर गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	ऋषिकेश उप्रेती	9851077647
२५०	बैतेश्वर गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	शिवप्रसाद दाहाल	9841316028
२५१	बैतेश्वर गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	शान्ता तोलाङ्गी नेपाली	9861189868
२५२	बैतेश्वर गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	भुवन घिमिरे	9851207120
२५३	बैतेश्वर गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कलावती चौलागाई दाहाल	9816805185
२५४	बैतेश्वर गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	भरत दाहाल	9849146491
२५५	बैतेश्वर गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	श्याम बहादुर सार्की	9808036908
२५६	बैतेश्वर गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	गिता सार्की	9817862281
२५७	बैतेश्वर गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	अशोक तामाङ्ग	9841788431
२५८	बैतेश्वर गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	शर्मिला थामी	98045972286
२५९	बैतेश्वर गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	अर्जुन बहादुर अधिकारी	9840034174
२६०	बैतेश्वर गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	देबेन्द्र सुबेदी	9869498305
२६१	बैतेश्वर गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	संगिता दर्नाल	9861052461
२६२	बैतेश्वर गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	मिनकुमार शिवाकोटी	9851178569
२६३	बैतेश्वर गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रमिला रिमाल	9867626229

२६४	बैतेश्वर गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कृष्ण बहादुर श्रेष्ठ	9844001693
२६५	बैतेश्वर गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	शंकर बहादुर तामाङ्ग	9869415375
२६६	बैतेश्वर गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रिता सार्की	9861534196
२६७	बैतेश्वर गाउपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	शान्त बहादुर जिरेल	9854045983
२६८	बैतेश्वर गाउपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	तारादेबी खड्का बस्नेत	9849338844
२६९	बैतेश्वर गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पहलबहादुर थापा	9843104481
२७०	बैतेश्वर गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	भक्तनारायण श्रेष्ठ	9844398423
२७१	बैतेश्वर गाउपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बाल कुमारी दमाई	9849379312
२७२	मेलुङ्ग गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	हिरा कुमार थोकर	9851013306
२७३	मेलुङ्ग गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	गायत्री आचार्य	9844002277
२७४	मेलुङ्ग गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	ईश्वर कोईराला	9849445784
२७५	मेलुङ्ग गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	विन्दा पाण्डे	9840681891
२७६	मेलुङ्ग गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कमल बहादुर बुढाथोकी	9841169258
२७७	मेलुङ्ग गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	डिल्ली बहादुर बुढाथोकी	9861356019
२७८	मेलुङ्ग गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पार्वती वि.क.	9844000456
२७९	मेलुङ्ग गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	रामकृष्ण भण्डारी	9851123322
२८०	मेलुङ्ग गाउपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रुपा खड्का	9741160672
२८१	मेलुङ्ग गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	राज कुमार अछामी	9844309870
२८२	मेलुङ्ग गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	श्री कुमार लामा	9843172245

२८३	मेलुङ्ग गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सोविता दर्नाल	9809664375
२८४	मेलुङ्ग गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बसन्त लामा	9861131059
२८५	मेलुङ्ग गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	राममाया लामा	9803132514
२८६	मेलुङ्ग गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कमललकान्द्री	9842401614
२८७	मेलुङ्ग गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	राजु कार्की	9846042377
२८८	मेलुङ्ग गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	निर्मला विश्वकर्मा घतानी	9844003620
२८९	मेलुङ्ग गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सोम बहादुर वोम्जम	9851190878
२९०	मेलुङ्ग गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	शान्ता दहाल कार्की	9861879057
२९१	मेलुङ्ग गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	आङदोर्जे तामाङ्ग	9813762175
२९२	मेलुङ्ग गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रामेश्वर अधिकारी	9843646903
२९३	मेलुङ्ग गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	जुनु वि.क.	9860936819
२९४	मेलुङ्ग गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	ललित बहादुर थापामगर	9841830314
२९५	मेलुङ्ग गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	प्रमोदा खड्का	9844145673
२९६	मेलुङ्ग गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सख लाल तामाङ्ग	9860097692
२९७	मेलुङ्ग गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	शेर बहादुर मगर	9866663169
२९८	मेलुङ्ग गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	पवित्र बि.क.	9843677828
२९९	मेलुङ्ग गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	कुसुम लामा	9851151411
३००	मेलुङ्ग गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	चन्द्रकला ठकुरी	9851105894
३०१	मेलुङ्ग गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	राजेन्द्र श्रेष्ठ	9840943662

३०२	मेलुङ्ग गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रुपमान तामाङ्ग	9749884729
३०३	मेलुङ्ग गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पुर्ण कुमरी दमाई	9810148909
३०४	मेलुङ्ग गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	नवराज खड्का	9851108153
३०५	मेलुङ्ग गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	संगिता थामी	9742859014
३०६	मेलुङ्ग गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कासि विक्रम कार्की	9849081299
३०७	मेलुङ्ग गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	श्री बहादुर योगी	9846599818
३०८	मेलुङ्ग गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	विमला नेपाली	9865468777
३०९	तामाकोशी गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एकिकृत समाजबादी)	प्रोण प्रताप के.सी.	9844061665
३१०	तामाकोशी गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	सृजना सुबेदी	9843827530
३११	तामाकोशी गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बसन्त बहादुर थापाक्षेत्री	9854045119
३१२	तामाकोशी गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	दुर्गा कार्की	9840644869
३१३	तामाकोशी गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	केशब बहादुरबस्नेत	9866422946
३१४	तामाकोशी गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सुन्दर के.सी.	9861722756
३१५	तामाकोशी गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	अम्विका सार्की	9745972039
३१६	तामाकोशी गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	स्वतन्त्र	ईश्वरराज कार्की	9849777663
३१७	तामाकोशी गाउपालिका	2	महिला सदस्य	स्वतन्त्र	ईन्दिरा कार्की	9844231299
३१८	तामाकोशी गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	नर बहादुर कार्की	९८४२३१८१६७
३१९	तामाकोशी गाउपालिका	2	सदस्य	स्वतन्त्र	कृपध्वज कार्की	९८४४००२८९२
३२०	तामाकोशी गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	स्वतन्त्र	संगिता बिश्वकर्मा	९८६३२३६२५४

३२१	तामाकोशी गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	राम प्रसाद काफ्ले	९८५११४९०८३
३२२	तामाकोशी गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	देवी पोखरेल	9861054919
३२३	तामाकोशी गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	प्रचन्डदिपकार्की	9851145196
३२४	तामाकोशी गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	लिला मान मोक्तान	9807815192
३२५	तामाकोशी गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	विमला मिजार	9742465698
३२६	तामाकोशी गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	नारायण खड्का	9851124462
३२७	तामाकोशी गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	रिता पोखरेल	9844185333
३२८	तामाकोशी गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	खड्क बिक्रमखड्का	9860460914
३२९	तामाकोशी गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	यज्ञ बहादुर श्रेष्ठ	9843533710
३३०	तामाकोशी गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	गिता खाती	9741892362
३३१	तामाकोशी गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	शम्भु प्रसादफुँयाल	9851204854
३३२	तामाकोशी गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	खड्गमाया रोक्का	9864027162
३३३	तामाकोशी गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	मिन बहादुर खड्का	9741289586
३३४	तामाकोशी गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	राजकुमार के.सी.	9844210903
३३५	तामाकोशी गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कल्पना सार्की	9844228212
३३६	तामाकोशी गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	कृष्ण प्रसादफुँयाल	9848939898
३३७	तामाकोशी गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	अम्बिका खड्का	9860386235
३३८	तामाकोशी गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	कल्याण आपागाई	9851050436
३३९	तामाकोशी गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	नेत्र बहादुर के.सी.	9844236418

३४०	तामाकोशी गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सुनिता विश्वकर्मा	9807693488
३४१	तामाकोशी गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	खुश बहादुर सुनुवार	9860910157
३४२	तामाकोशी गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कोपिला सुनुवार	9860360697
३४३	तामाकोशी गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	गोल्जे शेर्पा	9816888110
३४४	तामाकोशी गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	नारायण सुनुवार	९८१८९९६०२६
३४५	तामाकोशी गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कल्पना वि.क.रिजाल	9849545215
३४६	शैलुङ्ग गाउपालिका		अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	रिमलबाबु श्रेष्ठ	9851190461
३४७	शैलुङ्ग गाउपालिका		उपाध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पार्वती कार्की	9844060468
३४८	शैलुङ्ग गाउपालिका	1	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	बिर बहादुर घतानी	9851225104
३४९	शैलुङ्ग गाउपालिका	1	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	तारादेबी थापामगर	9863908270
३५०	शैलुङ्ग गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कृष्ण योञ्जन	9803158916
३५१	शैलुङ्ग गाउपालिका	1	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मिलन मगर	9868356081
३५२	शैलुङ्ग गाउपालिका	1	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	बिमला घतानी	9818610524
३५३	शैलुङ्ग गाउपालिका	2	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	तिर्थबहादुर श्रेष्ठ	9840219971
३५४	शैलुङ्ग गाउपालिका	2	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मैतिमाया मगर	9848753056
३५५	शैलुङ्ग गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बुद्ध लामा	9862592695
३५६	शैलुङ्ग गाउपालिका	2	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सुकमान तामाङ्ग	9818310605
३५७	शैलुङ्ग गाउपालिका	2	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	लालकुमारी बि.क.	9746289903
३५८	शैलुङ्ग गाउपालिका	3	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	बिरबहादुर तामाङ्ग	9841761871

३५९	शैलुङ्ग गाउपालिका	3	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सरस्वती खड्का श्रेष्ठ	9400808068
३६०	शैलुङ्ग गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	तारा बहादुर श्रेष्ठ	9841658094
३६१	शैलुङ्ग गाउपालिका	3	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	सिद्धि बहादुर श्रेष्ठ	9851117244
३६२	शैलुङ्ग गाउपालिका	3	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	औतिमाला विश्वकर्मा	9817665445
३६३	शैलुङ्ग गाउपालिका	4	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	झम्क बहादुर कार्की	9840814643
३६४	शैलुङ्ग गाउपालिका	4	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	बन्दना पाखिन	9847910655
३६५	शैलुङ्ग गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	प्रेमबहादुर श्रेष्ठ	9841008754
३६६	शैलुङ्ग गाउपालिका	4	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	रामप्रसाद सुबेदी	9860386100
३६७	शैलुङ्ग गाउपालिका	4	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मछिन्द्रा नेपाली खत्री	9861044235
३६८	शैलुङ्ग गाउपालिका	5	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	दिलकुमार तामाङ्ग	9842398242
३६९	शैलुङ्ग गाउपालिका	5	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	चम्सुरी कार्की	9844014064
३७०	शैलुङ्ग गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	जित बहादुर तामाङ्ग	9808009519
३७१	शैलुङ्ग गाउपालिका	5	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	नवराज कार्की	9851016648
३७२	शैलुङ्ग गाउपालिका	5	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कृष्ण कुमारी कामी	9862251000
३७३	शैलुङ्ग गाउपालिका	6	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	दिपक बस्नेत	9849186545
३७४	शैलुङ्ग गाउपालिका	6	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	देबी खड्का	9844428488
३७५	शैलुङ्ग गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	गणेश बहादुर खड्का	9860236465
३७६	शैलुङ्ग गाउपालिका	6	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	साईला तामाङ्ग	9813004480
३७७	शैलुङ्ग गाउपालिका	6	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (माओवादी केन्द्र)	गिता दर्जी	9860916697

३७८	शैलुङ्ग गाउपालिका	7	वडा अध्यक्ष	नेपाली काँग्रेस	सुजन खड्का	9840133590
३७९	शैलुङ्ग गाउपालिका	7	महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	सन्तोषी गुरुङ्ग	9860712359
३८०	शैलुङ्ग गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	पदम कुमारी बुढाथोकी	9844469725
३८१	शैलुङ्ग गाउपालिका	7	सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	मान बहादुर बस्नेत	9849325807
३८२	शैलुङ्ग गाउपालिका	7	दलित महिला सदस्य	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	कमला विश्वकर्मा	9801012496
३८३	शैलुङ्ग गाउपालिका	8	वडा अध्यक्ष	नेपाल कम्युनिष्टपार्टी (एमाले)	धन बहादुर तामाङ्ग	9851248501
३८४	शैलुङ्ग गाउपालिका	8	महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	क्षेत्र कुमारी कार्की	9843827560
३८५	शैलुङ्ग गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	कृष्ण बहादुर श्रेष्ठ	9744045294
३८६	शैलुङ्ग गाउपालिका	8	सदस्य	नेपाली काँग्रेस	तारा बहादुर थपलिया	9849331953
३८७	शैलुङ्ग गाउपालिका	8	दलित महिला सदस्य	नेपाली काँग्रेस	सुन्तली विश्वकर्मा	9818928127

अनुसूचीः ४

दोलखा जिल्लाको नेपाल प्रहरी ईकाइ इन्चार्जहरुको विवरण

युनिट ईन्चार्जको नामावली दोलखा					
सि.नं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको			कार्यालयको CUG नम्बर
		दर्जा	नामथर	दरबन्दी	
1	जि.प्र.का.दोलखा	प्र.ना.उ.	ज्ञान कुमार महत्तो	जि.प्र.का.दोलखा	9854015555
2	ई.प्र.का.जिरी दोलखा	प्र.नि.	घनेन्द्र हाङ खजुम	ई.प्र.का.जिरी दोलखा	9854090041
3	ई.प्र.का.सिंगटी दोलखा	प्र.नि.	महेन्द्र दर्नाल	ई.प्र.का.सिंगटी दोलखा	9854090040
4	ई.प्र.का.गौरीशंकर दोलखा	प्र.ना.नि.	रामहरी रिजाल	इ.प्र.का.लामाबगर दोलखा	9851249607
5	ई.प्र.का.मैनापोखरी दोलखा	प्र.व.ना.नि.	चन्द्र वहादुर श्रेष्ठ	जि.प्र.का.उदयपुर संचार	9866400389
6	ई.प्र.का.मागापौवा दोलखा	प्र.ना.नि.	प्रकाश कुमार पौडेल	जि.प्र.का.दोलखा संचार	9866400382
7	ई.प्र.का.भिमेश्वर दोलखा	प्र.ना.नि.	विश्वनाथ प्रसाद यादव	स.प्र.से.नवलपरासी	9866400381
8	का.सु.गार्ड चरिकोट दोलखा	प्र.ना.नि.	बालकृष्ण शिवाकोटी	पर्यटक प्रहरी स्वयम्भु काठमाण्डौं	9854045182
9	ई.प्र.का.लामाबर दोलखा	प्र.ब.ना.नि.	यसु हरी अधिकारी	इ.प्र.का.गौरीशंकर दोलखा	9866400395
10	प्र.चौ.रोल्वालिङ दोलखा	प्र.स.नि.	राम शरण पहरी	इ.प्र.का.जिरी, दोलखा	9866400394
11	प्र.चौ.विगु दोलखा	प्र.स.नि.	क्षेत्र बहादुर भण्डारी	प्र.चौ.विगु दोलखा	9866400393
12	प्र.चौ.छौडे (घोडे) दोलखा	प्र.स.नि.	बच्चा महतो कोइरी	इ.प्र.का.पिपरिया बजार रौतहट	9866400392
13	प्र.चौ.किरातीछाप दोलखा	प्र.स.नि.	राम नारायण यादव	प्र.चौ.लक्ष्मीपुर सप्तरी	9866400384
14	प्र.चौ.किर्नेटार दोलखा	प्र.स.नि.	दिपक कुमार भुजेल	जि.प्र.का.दोलखा अ.नि.तथा अनुसन्धान शाखा	9854090181
15	प्र.चौ.मेलुङ दोलखा	प्र.स.नि.	टेक बहादुर तामाङ्ग	नेपाल प्रहरी अपराध अनुसन्धान कार्यालय नुवाकोट	9866400385
16	प्र.चौ.सातदोबाटो दोलखा	प्र.स.नि.	नेत्र प्रसाद धिमिरे	प्र.चौ.छौडे(घोडे) दोलखा	9866400383
17	प्र.चौ.खरिढुंगा दोलखा	प्र.स.नि.	प्रेम गिरी	प्र.चौ.सातदोबाटो दोलखा	9866400387
18	प्र.चौ.भैंसे दोलखा	प्र.स.नि.	कुवेर राउत	इ.प्र.का.गौरीशंकर दोलखा	9866400386
19	प्र.चौ.गैरिमुदी दोलखा	प्र.स.नि.	दिलमान तामाङ	प्र.चौ.भैसे दोलखा	9866400391
20	प्र.चौ.भेड्पु दोलखा	प्र.स.नि.	लिला वहादुर भुजेल	इ.प्र.का.बनेपा काभ्रे म.तथा बा.बा.से.के.	9840814118
21	प्र.चौ.सुनखानी दोलखा	प्र.स.नि.	धन बहादुर कार्की	ई.प्र.का.मागापौवा दोलखा	9748287572
22	अ.प्र.पो. बोच दोलखा	प्र.ह.	राज ईश्वर साह	का.सु.गार्ड चरिकोट दोलखा	9866400388
23	अ.प्र.पो लिंकन दोलखा	प्र.स.नि.	राज कुमार दनुवार	प्र.चौ.टोपरडाँडा आलमपुर दोलखा	9866400390
24	अ.प्र.पो.कुरी दोलखा	प्र.व.ह.	शम्शेर माझी	बागमती प्रदेश प्र.ता.के.दुधौली सिन्धुली	9840814480
25	अ.प्र.पो.उर्नेनी दोलखा	प्र.ह.	गजेन्द्र गौतम	जि.प्र.का.महोत्तरी तालिम शाखा	9861896036

26	अ.प्र.पोष्ट पोवटी दोलखा	प्र.स.नि.	शिवहरी अधिकारी	घुम्ती पर्यटक प्रहरी कार्यालय रानिपोखरी	9854090165
27	प्र.जि.अ.नि.गार्ड दोलखा	प्र.ह.	हरि राम थापा	प्र.चौ.दुधिअवा रौतहट	9845892058
28	जिल्ला अदालत दोलखा	प्र.ह.	केशव तामाङ्ग	जि.प्र.का.दोलखा अ.नि.तथा अ.शाखा	9860024029
29	प्राथमिक स्वास्थय केन्द्र	प्र.स.ह.	मन्दिल राई	ई.प्र.का.बिराटचोक मोरङ	9864111516
30	जिल्ला प्रशासन DEOC	प्र.स.ह.	सन्तोष पहरी	जि.प्र.का.दोलखा Deoc	9844316805
31	च्छोरोल्पा अस्पताल चरिकोट	प्र.ज.	महेश घिमिरे	प्रहरी चौकी हात्तीसुढे छतिवन मकवानपुर	9861592366

मिति:- २०८२।०२।२० गते।

अनुसूचीः ५

दोलखा जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरीका बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरणः

क्रसं.	युनिटको नाम	प्रमुखको नामथर	सम्पर्क नम्बर
१.	स.प्र.बल,नेपाल नं. १८ गुल्म हे.क्वा., दोलखा	सप्रनाउ शम्भु विक्रम शाह	९८५१२७२५३६
२.	स.प्र.बल,नेपाल बि.ओ.पि., लामाबगर	सप्रनि दिल बहादुर महरा	९८५१२७२६१०

अनुसूचीः ६

दोलखा जिल्ला स्थित नेपाली सेनाको बिभिन्न स्थानमा रहेका युनिटका प्रमुखहरुको विवरणः

सि.नं.	सुरक्षा पोष्टको नाम	पोष्टपतिको नामथर	सम्पर्क नम्बर	कार्यालयको नम्बर
१	सुरक्षा वेश लामाबगर	उ.से. संजिव श्रेष्ठ	९८६१५६७०४५	
२	सुरक्षा वेश कोप्लाङ्ग	सहायक-सेनानी दिपेन्द्र रावल	९८४५१३८८८६	
३	सुरक्षा गुल्म जिरी	उप-सेनानी प्रकाश खड्का	९८६०२४८१२१	०४९-४१४०३०
४	सुरक्षा गुल्म खिम्ती	सह-सेनानी ईश्वर काफ्ले	९८५११८६४२५	०४८-४१००५०
५	सुरक्षा वेश गोंगर	जमदार खड्क कुमार श्रेष्ठ	९८६३८३६९२९	०४९-४१३०२२
६	सुरक्षा वेश फुल्पिङ्ग	सह-सेनानी कुमार खत्री	९८५११९६०२८	

अनुसूचीः ७

जिल्लाका स्थानीय तहमा कार्यरत प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको नाम सम्पर्क विवरणः

क्रसं	स्थानीय तह	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	सम्पर्क नम्बर	ईमेल ठेगाना
१.	भिमेश्वर नगरपालिका	विसकसेन ढकाल	९८५१२४९२०६	
२.	शैलुङ गाउँपालिका	संजिव न्यौपाने	९८५१२४९२०२	
३.	मेलुङ गाउँपालिका	संजय शिवाकोटी	९८५१२४९२०१	
४.	तामाकोशी गाउँपालिका	बद्री प्रसाद शर्मा वाग्ले	९८५१२४९२०४	

५.	बैतेश्वर गाउँपालिका	ऋषिराम ज्ञवाली	९८५१२४९२०१	
६.	जिरी नगरपालिका	राम प्रसाद आचार्य	९८५४०४५४८८	
७.	गौरीशंकर गाउँपालिका	पवन कुमार प्याकुरेल	०९५४०४५०५३	
८.	कालिञ्चोक गाउँपालिका	नवराज ओली	९८५१२४९२०९	
९.	विगु गाउँपालिका	कृष्णहरी पौडेल	९८५१२४९२०६	

अनुसूचीः ८

स्थानीय तहहमा कार्यारत संयोजक र सह-संयोजकहरुको विवरण

सि.नं.	स्थानिय तह	पद	नामथर	सम्पर्क नं.	ई-मेल
१	भिमेश्वर न.पा.	संयोजक	श्याम ब. खड्का	९८५४०४५१४६	info@bhimeshwormun.gov.np
		सह-संयोजक	हरिहर न्यौपाने	९८५१२४९०७६	
२	जिरी न.पा.	संयोजक	केशव दाहाल	९८५११५३३४८	jirimunicipalityjiri@gmail.com
		सह-संयोजक	पृथ जिरेल	९८४९१४६७८५	
३	गौरीशंक गा.पा.	संयोजक	बसन्त रेग्मी	९८५१००६००९	bsdolakha@gmail.com
		सह-संयोजक	-		
४	विगु गा.पा.	संयोजक	रत्न ब. थामी	९८४४१८६२६८	bigumun@gmail.com
		सह-संयोजक	गोमा आले	९८४१७६०९१०	
५	कालिञ्चोक गा.पा.	संयोजक	धिरेन्द्र चौधरी	९८४९०७०९१८	kalinchwokrmdolakha@gmail.com info!kalinchwokmun.gov.np
		सह-संयोजक	-		
६	शैलुङ्ग गा.पा.	संयोजक	विष्णु कार्की	९८५४०४५६१५ ९८४४१५४६१५	Ito.shailungmun@gmail.com
		सह-संयोजक	-		
७	मेलुङ्ग गा.पा.	संयोजक	हरिराम चापागाँई	९८६०४९३३०९	melungrmc@gmail.com
		सह-संयोजक	मदनदाश श्रेष्ठ	०९४९९६५४९९	
८	तामाकोशी गा.पा.	संयोजक	अरुण कुमार मिश्र	९८४४२७९२३	Ito.tamakoshimun@gmail.com
		सह-संयोजक	-		
९	बैतेश्वर गा.पा.	संयोजक	बाबुलाल लामा	९८६४००१२७१	Baiteshworrm0127@gmail.com
		सह-संयोजक	रुपेश चापागाँई	९८५४०४५७४१	

अनुसूचीः ९

निजी अस्पतालहरुको नाम र सम्पर्क नम्बर

क्रसं	संस्था	ठेगाना	प्रमुखको नाम	फोन नम्बर	बेड संख्या	कोभिड बेड
१	चरीकोट अस्पताल	चरिकोट	डा ज्ञानेश्वर श्रेष्ठ		५०	३०
२	जिरी अस्पताल	जिरी	डा रंजित झा		१५	४
३	सिंगटी अस्पताल	कालिञ्चोक	डा ऋषिकेश चौधरी		१५	१५
४	विगु अस्पताल	विगु	डा टिविन कु. शिवाकोटी		५	०
५	बैतेश्वर अस्पताल	बैतेश्वर	डा विजु बैद्य	९८०८८९२०४४	१५	१०
६	सुरी प्रा स्वा केन्द्र	गौरीशंकर	डा सुवास कार्की	९८४३०९६२६५	५	०
७	तामाकोशी अस्पताल	मालु	डा रोविस कार्की	९८४०००५६३७	१०	९
८	च्छो रोल्पा अस्पताल	चरिकोट	डा सन्तोष यादव	९८२०३१०३८	५५	०
९	दोलखा सामुदायिक अस्पताल	चरिकोट	डा अमोध वस्नेत	९८४९०६४५२५	२५	०
१०	धुलिखेल अस्पताल	दोलखा	डा रोशन कुमार महतो	९८४३०६६१४८	५५	०
११	धुलीखेल अस्पताल	किर्नेटार	डा श्रवण राउत	९८५१२२८५५९	५	५

अनुसूची १०

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा र उपशाखाहरुको सम्पर्क विवरणः

सिनं	शाखा उपशाखाको नाम	कार्य क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्ति	पद	फोन नं.
१	ने रे सो जिल्ला शाखा	जिल्ला भर	ईश्वरी प्रसाद दाहाल	सभापति	९८५१२४२४०८
२	ने रे सो दोलखा उपशाखा	दोलखा	विना श्रेष्ठ	सभापति	९८४४३४७०७७
३	ने रे सो चरिकोट उपशाखा	चरिकोट	बालकृष्ण बस्नेत	सभापति	९८६४२३४००९
४	ने रे सो पिपलबोँट उपशाखा	पिपलबोट	राजन श्रेष्ट	सभापति	९८५४०४५३५५
५	ने रे सो सुस्पाक्षमावती	सुस्पाक्षमावती	राधाकृष्ण शिवाकोटी	सभापति	९८६९६३७८२१
६	ने रे सो मकैवारी उपशाखा	मकैवारी	दुर्गा बहादुर पाण्डे	सभापति	९८६०३६८२१८
७	ने रे सो सुन्द्रावती उपशाखा	सुन्द्रावती	संकर कुमार वली	सभापति	९८४०५०८५५९
८	ने रे सो सुनखानी उपशाखा	सुनखानी	दिल बहादुर खुलाल	सभापति	९८४४३०७३३५
९	ने रे सो लापीलाङ उपशाखा	लापीलाङ	चित्र बहादुर खड्का	सभापति	९८६०३९८९५०
१०	ने रे सो लामेडाँडा उपशाखा	लामेडाँडा	खड्क ध्वज खत्री	सभापति	९८६११६१७१५
११	ने रे सो सुरी उपशाखा	सुरी	श्री ध्वज गरुङ	सभापति	९८४०२९७६३८
१२	ने रे सो बानरे उपशाखा	बाबरे	रामजि लामिछाने	सभापति	९८४३३४६२७१
१३	ने रे सो जिरी उपशाखा	जिरी	नर बहादुर जिरेल	सभापति	९८४९०८९१८७
१४	ने रे सो काब्रे उपशाखा	काब्रे	राजन दाहाल	सभापति	९८५४०४५३११
१५	ने रे सो नाम्दु उपशाखा	नाम्दु	कुमार तामाङ	सभापति	९८६४११०११५
१६	ने रे सो गैरीमुदी उपशाखा	गैरीमुदी	दिपक कु. तामाङ	सभापति	९८४४७५४६९८
१७	ने रे सो शहरे उपशाखा	शहरे	नरहरी सुवेदी	सभापति	९८५११४४६१५
१८	ने रे सो जफे उपशाखा	जफे	शिवहरी पोखरेल	सभापति	९८६०६४३४२९
१९	ने रे सो च्यामा उपशाखा	च्यामा	मेघराज के.सी.	सभापति	९८६१८२७७७१
२०	ने रे सो पवटी उपशाखा	पवटी	शिव कुमार भुजेल	सभापति	९८४१०१९७५९
२१	ने रे सो भागा देउराली	मागा देउराली	विनोद कुमार श्रेष्ठ	सभापति	९८१५८३६२५५
२२	ने रे सो डाँडाखर्क उपशाखा	डाँडाखर्क	चेत बहादुर बि.क.	सभापति	९८४३३८७२९८
२३	ने रे सो मेलुङ उपशाखा	मेलुङ	कृष्णबहादुर योगी	सभापति	९७४९५०७६७२
२४	ने रे सो घ्याङ उपशाखा	घ्याङ	मकर लामा	सभापति	९७४१०५५८२३
२५	ने रे सो भेड्पु उपशाखा	भेड्पु	दान बहादुर श्रेष्ठ	सभापति	९८६४२३३७१०

अनुसूचीः ११

जिल्लामा सक्रिय सञ्चार कर्मीहरुको सम्पर्क नम्वर

अनलाईन खबरहरुको विवरण

सि.नं.	संचार माध्यमहरुको नाम(अनलाईन खवर)	प्रमुखको नाम	रहेको स्थान	सम्पर्क नं. कार्यालयको	ईमेल ठेगाना
१	दिक्षित दैनिक खवर	सिर्जन घिमिरे	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८४९०४२४५२	Shrijan.ghimire22@gmail.com dexaindaily@gmail.com http://www.dexaindaily.com
२	दर्पण संचार	प्रभु जिरेल	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१३००५०	prabhujirel@gmail.com http://www.darpansanchar.com
३	रेडियो भिमेश्वर	गोकर्ण भण्डारी	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१००५९६८	journalistbhandarigokarna@gmail.com radiobhimeshwar@gmail.com
४	रातो गुँरास	दिप शंकर चौलागाई	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१०७८३८४	journalistdeep@gmail.com http://www.ratogurash.com
५	राम्रो पोष्ट	कैलाश तामाङ	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८६४११२५०५	sic.kailash@gmail.com http://www.ramropost.com
६	ई- दैनिक खवर	शेर बहादुर भुजेल	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८४४०६१०३८	sher.bhujel17@gmail.com http://www.e-dainikkhabar
७	ई -दोलखा	लक्ष्मण खड्का	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८४४०६७१५५	jlaxman@gmail.com http://www.e-dolakha.com
८	आवाज खवर	शम्भु गौतम	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५११७२५४१	sgautam444@gmail.com http://www.aawajkhabar.com
९	चर्णावती पोष्ट	चिरञ्जिवी मास्के	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१२२२२९८	cmaskey198@gmail.com http://www.charnwatipost.com
१०	गौरिशंकर पोष्ट	श्याम खतिवडा	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५११५४२५२	Journalistbabare@gmail.com http://www.gaurishankharpost.com
११	ई . गौरिशंकर	राजेन्द्र मान्धर	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१०९३६८५, ९७४४०००८४५	rajendradolakha@gmail.com http://www.e-gaurishankhar.com
१२	शैलुङ आवाज अनलाईन	तारादेदवी बस्नेत	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८६४००३४७४	Tara22Basnet@gmail.com http://www.sailungaawajonline.com
१३	रेडियो हिमाल			०४९५९०१००	Radiohimali1@gmail.com

FM/TV हरुको विवरण

सि.नं.	संचार माध्यमहरुको (T.V/FM) हरु को नाम	प्रमुख को नाम	रहेको स्थान	सम्पर्क नं. कार्यालयको	ईमेल ठेगाना
१	हाम्रो रेडियो	लक्ष्मण खड्का सिर्जना थापा खड्का सम्पादक	भि.न.पा ३ चरिघ्याङ दोलखा	९८५१११७१५५, ०४९४२१८०२	news.hamroradio108@gmail.com jsirjanak@gmail.com basnetdurga.nanu@gmail.com
२	कालिञ्चोक एफ एम	जिवन लामा	भि.न.पा ३ चरिघ्याङ दोलखा	९८४४०६०१२३, ०४९४२१७७५	kalinchowkfm106.4mhz@gmail.com
३	शैलुङ एफ एम	बिनिता शिवाकोटी	भि.न.पा ३ चरिघ्याङ दोलखा	९८५४०४५९६३, ०४९(४२१८१२	radiosailung@gmail.com
४	रेडियो भिमेश्वर	रबिन्द्र गौतम	भि.न.पा ३ चरिघ्याङ दोलखा	९८४४०११९९, ०४९(४२१८३७	radiobhimeshwar@gmail.com
५	जिरी एफ एम	केन्द्रज्योती खड्का सिर्जना गोले	जि.न.पा ६ हाटडाँडा जिरी	९८४१४१६१८३० ४९(४१४०१४	jirifm94mhz@gmail.com srijanaj2054@gmail.com

पत्रपत्रिकाहरु बिबरण:-

सि.नं.	संचार माध्यमहरुको नाम	किसिम (दैनिक, साप्ताहिक, मासिक	प्रमुख को नाम	रहेको स्थान	सम्पर्क नं. कार्यालयको	ईमेल ठेगाना
१	दिक्षित स्थानिय दैनिक	दैनिक	सिर्जन घिमिरे	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८४९०४२४५२	Shrijan.ghimire22@gmail.com dexaindaily@gmail.com
२	कालिञ्चोक सन्देश साप्ताहिक	साप्ताहिक	नबिन खतिवडा	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१०१२१९८	ditbasnet@yahoo.com
३	शैलुङको सुर्य साप्ताहिक	साप्ताहिक	चिरञ्जिवी मास्के	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१२२२२९८	cmaskey198@gmail.com
४	नव-तरङ्ग साप्ताहिक	साप्ताहिक	शम्भु गौतम	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५११७२५४१	sgautam444@gmail.com
५	प्रदेय मासिक	मासिक	चिरञ्जिवी मास्के	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८५१२२२२९८	cmaskey198@gmail.com
६	मध्यान्न दैनिक	दैनिक	राजन बस्नेत	भि.न.पा ३ चरिकोट	९८६०१०२३९८	rajanbasnet2073@gmail.com

<u>राष्टिय स्तरका संचार माध्यममा कार्यरत पत्रकारहरुको बिबरणः-</u>

सि.नं.	नामथर	आवद्ध संस्था	ईमेल	सम्पर्क नं.
१.	राजेन्द्र मानन्धर	कान्तिपुर राष्टिय दैनिक	rajendradolakha@gmail.com	९८५१०९३६८५, ९७४४०००८४५
२.	केदार शिवाकोटी	कान्तिपुर टि.भि.	kedsus@gmail.com	९८६०९८२३२३
३.	दिल ब.के.सी.	कारोवार दैनिक	dilsagarkc@gmail.com	९८५११७९४४५
४.	बावुराम शर्मा	गोरखापत्र दैनिक	brsharma226@gmail.com	९७४४०२१६१५
५.	जिवन लामा	कालिञ्चोक दैनिक	jibanyatra@yahoo.com	९८४४०६०१२३
६.	रमेश खतिवडा	नागरिक राष्टिय दैनिक	rameshkhatiwada@gmail.com	९८५१०५४१६०
७.	दिपशंकर चौलागाई	राजधानि राष्ट्रिय दैनिक	journalistdeep@gmail.com	९८५१०७८३८४
८.	चिरिन्जीबी मास्के	नेपाल समचार पत्र	cmaskey198@gmail.com	९८५१२२२२९८
९.	मन्दिरा थापा	नेपाल टेलिभिजन	thapamandira2@gmail.com	९८४१४८८६३१
१०.	उषा तामाङ	उज्यालो रेडियो नेटवर्क	kfmusha@gmail.com	९८४४३०१६७२
११.	गोकर्ण प्र.भण्डारी	अंग्रेजी राष्टिय दैनिक, द हिमालयन टाईप्स	bhandarigokaran@gmail.com	९८५१००५९६८
१२.	रविन्द्र गौतम	AP टिलिभिजन, अन्नपुर्ण पोष्ट	rgautamcharikot@gmail.com	
१३.	शम्भु गौतम	हिमालय टाइम्स, नेपाली राष्ट्रिय दैनिक	sgautam444@gmail.com	९८५११७२५४१
१४.	श्याम खतिवडा	नयाँ पत्रिका राष्टिय दैनिक , रेडियो नेपाल	Journalistbabare@gmail.com	९८५११५४२५२
१५.	कैलाश लामा	गोर्खा पत्र राष्ट्रिय दैनिक	sic.kailash@gmail.com	
१६.	उद्धव प्रसाद पोखेरल	ईनसेक अन्लाईन	insec.dolakha@gmail.com	९७४४०००६९९
१७.	प्रभू जिरेल	रासस	prabhujirel@gmail.com	
१८.	चन्द्र खड्का	ए.वि.सी.टिलिभिजन	news.jiri@gmail.com ckhadka39@gmail.com	
१९.	नवराज शिवाकोटी	अभियान राष्टिय दैनिक	nrs2028@gmail.com	९८४४३०१७७७
२०.	सिर्जन घिमिरे	दिक्षित स्थानिय दैनिक	**Shrijan.ghimire22@gmail.com** dexaindaily@gmail.com	
२१.	निराशी थामी	बिबिसी नेपाली सेवा	Thaminiru43@gmail.com	
२२.	सुजन काफ्ले	Prime TV	Kaflesujan98512@gmail.com	

स्थानिय स्तरका प्रत्रकारहरुको बिबरणः-

सि.नं.	नाम,थर	आवद्ध संचार संस्था	ईमेल ठेगाना	फोन नं.
१	शेर ब.भुजेल	कालीञ्चोक सन्देश साप्ताहिक	sher.bhujel17@gmail.com	९८४४०६१०३८
२	डम्वर चौलागाई	आर्थिक दैनिक	dambar.c@gmail.com	९७४१०४०९४८
३	दिपक बस्नेत	कालिञ्चोक एफ.एम	ditbasnet@yahoo.com	९७४१०६०६८०
४	लक्ष्मण खड्का	हाम्रो रेडियो	jlaxmank@gmail.com news.hamroradio108@gmail.com	९८४४०६७१५५
५	सर्मिला बुढाथोकी	हिमाल खबर पत्रिका	Mesarmila@gmail.com	९८५११५५५४४
६	शरदचन्द्र सापकोटा	रेडियो शैलुङ	social.sarad@gmail.com	९८५१०३६८८७
७	तारा ब.महत	रेडियो शैलुङ	tarabahadurmahat@gmail.com	९८५१२०३६६८
८	अर्जुन अपवाद	सेतोपाटी	apawad@hotmail.com	९७४४०२२२५४
९	सुरज बस्नेत	एभिन्युज टेलिभिजन	shree5thapa@gmail.com	९८५१२४५४१८
१०	राजन बस्नेत	मध्यान्न दैनिक	rajanbasnet2073@gmail.com	९८६०१०२३९८
११	नविन कुमार खतिवडा	कालिञ्चोक सन्देश साप्ताहिक		९८५१०१२१९८
१२	गायत्रि आचार्य	कालिञ्चोक एफ्.एम्.	Gayatriacharya2011@gmail.com	९८४४००२२७७
१३	निता राउत	सौर्य दैनिक	rautnita@gmail.com	९८५१०६३४७७
१४	तारादेवी बस्नेत	शेलुङ आवाह अनलाईन	Tara22Basnet@gmail.com	
१५	सुवाश बस्नेत	आर्थिक पत्रिका	Anmolbasnet2075@gmail.com	९८६१०५२२८७

अनुसूचीः १२

जिल्लामा रहेका एम्बुलेन्स सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	स्थानीय तह	संस्थाको नाम	चालकको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	एम्बुलेन्सको बर्ग ,ख ,क) PTV(
१	शैलुंग गापा.	फस्कु स्वास्थ्य चौकी	लक्ष्मण खत्री	शैलुङ७-	९८६०५७७१०८	ख,
		रेडक्रस शाखा मागा देउराली	वीर वहादुर तामाङ	शैलुङ३-	९८४१७६१८७१	ख
२	मेलुङ गापा.	मेलुङ स्वास्थ्य चौकी	बासु गनिका	मेलुङ गा-पा. ०७	९८६४१५६७९१	ख
		मेलुङ गा ०६-पा.	अरुण केसी	मेलुङ गा-पा. ०६	९८४९६०७८३८	ख
३	भिमेश्वर न.पा	पशुपती चौलागाई स्मृती अस्पताल	राम बहादुर थापा	भिपा.न.	९८६४२३४१०३	क र ख

४		बोच स्वास्थ्य चौकी	सुवास बस्नेत	भिपा.न.	९८४०२३६७४०	ख
५		दोलखा धुलिखेल अस्पताल	कुमार थामी	भिपा.न.	९८६३५१०४७०	क
६		च्छोरोल्पा जनरल अस्पताल	नारायण सुबेदी	भिपा.न.	९८६१५६९४८६	ख
७		नागरिक समाज दोलखा	हितमान तामाङ	भिपा.न.	९८४५५०५०१०	ख
८		दोलखा सामुदायिक अस्पताल	सहदेव कार्की	भिपा.न.	९८६३३२३२३२	ख
९		नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	दिनेश	भिपा.न.	९८४११२३३२९	ख
१०	जिरी नपा.	श्यामा स्वास्थ्य चौकी	श्री पुर्ण बहादुर घिमिरे	जिरी न पा १ पुम्पा	९८५१२०७७७१	PTV
		जिरी अस्पताल	श्री गोपाल सिंह जिरेल	जिरी न पा ५ लिङकन	९८४१५७८३७०	PTV
		जिरी अस्पताल	श्री विष्णु कार्की	जिरी न पा ५ लिङकन	९८६६४५५७२०	PTV
११	बिगु गापा.	बिगु	रबिन्द्र उप्रेती	बिगु४-	९८५११२२७४१०	PTV
		बिगु ३-	लुन्खु तामांग	बिगु-३	९८६१५१७१००	PTV
		बिगु	मिन तामाङ	बिगु०१-	९८६६८८०३२१	PTV
१२	गौरिशंकर गापा.	सुरी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	चक्रे तामाङ	सुरी५-	९८४०८३६१५७	ख
		झ्याकु स्वास्थ्य चौकी	अमृत खड्का	झ्याकु४-	९८६१०५७३१५	ख
		जुगु स्वास्थ्य चौकी	देव कुमार खड्का	जुगु२-	९८६०५८८१२३	ख
१३	कालिन्चोक गापा.	सिंगटी प्राथमिक अस्पताल	कृति ब. थामी	सिंगटी	९८६०९२२६६१	ग
		बाबरे स्वाथ्य चौकी	सुनिल बुढाथोकी	बाबरे	९८६४००४४३६ ९८६२७५८३३७	ग
		सुन्द्राबती स्वास्थ्य चौकी	कुमार थामी	सुन्द्राबती	९८६३५१०४७०	ग
१४	बैतेस्वर गापा.	नाम्दु स्वाचौकी.	सोनाम तामाङ	बैतेश्वर ६	९८६७८१६३३९	ख
१५	तामाकोशी गापा.	च्यामा स्वास्थ्य चौकी	चन्द्र बहादुर फुयाल	तामाकोशी	९८४०२०६२८०	

अनुसूचीः १३

जिल्लामा रहेका बारुणयन्त्र सम्बन्धी विवरण

सिनं	स्थान	सम्पर्क नम्बर	कैफियत
१	भिमेश्वर नगरपालिका	०४९५९०१०१	९८५१२०७१०१
२	जिरी नगरपालिका	०४९४१४००२	

अनुसूचीः १४

हेलीप्याड हेभ्भी उपकरण तथा सुरक्षित स्थानको विवरण

स्थानीय तह	हेभ्भी उपकरण	हेलीप्याड	सामुदायिक भवन	खुल्ला स्थान
भिमेश्वर नपा			चरिकोट, गैरी, क्याम्पस छेउ, सिमपानी, खरिढुङ्गा (३०० जना)	टुँडिखेल, कामती, बुढा भिमसेन खेलमैदान, मितेरी मैदान, खा मैदान
शैलुङ गापा			शैलुङ गाउँपालिका नागी सामुदायिक भवन वडा नं ३ लगायत अन्य स्थानमा(क्षमता २५० जना)	सबै वडाहरुमा रहेका खुला खेलकुद मैदानहरु(क्षमता ३०००० जना)
मेलुङ गापा				
तामाकोशी गापा				
वैतेश्वर गापा		वडा नं २, ३, ४, ५,६ मा १० वटा		
जिरी गापा		जिरी ५ र जिरी १मा २ वटा	९ वटै वडाहरुमा ९ वटा	
गौरीशंकर गापा	स्काभेटर र ब्याक लोडर २ वटा		वडा नं १ देखि ९ सम्म ९ वटा	
कालिञ्चोक गापा	स्काभेटर १			
विगु गापा		सिंगटी १	माईथान लादुक ५० जना क्षमताको	खोलीखिम चौर ५०० जना क्षमताको

अनुसूची १५

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा दोलखाका पदाधिकारीहरु:

क्रसं	नामावली	पद	सम्पर्कनं	क्रसं	नामावली	पद	सम्पर्कनं
१	ईश्वरी प्रसाद दहाल	सभापति	९८५१२४२४०८	११	कल्पना के.सी. उप्रेती	महिला सदस्य	९८४०३७९३०१
२	गोकार्ण प्रसाद पोखरेल	नि.वर्तमान सभापति	९८४४३०८८८८	१२	रविचन्द्र आचार्य	सदस्य	९८६१२२१४१२
३	बाबुकाजी बस्नेत	उप सभापति	९८४४४०६५५७	१३	कुमार बस्नेत	सदस्य	९८४४००००२८
४	रिता रिमाल(सृजना)	महिला उप सभापति	९८६४०००३८२	१४	जगनाथ बस्नेत	सदस्य	९८६४११२५५४
५	भरत नारायण प्रधान	मन्त्री	९८५११६५९८७	१५	बाबुलाल लामा	सदस्य	९८६४००१२७१
६	भिम बहादुर के.सी.	कोषाध्यक्ष	९८५१०३९८९०	१६	कुमार तामाङ(औतारी)	सदस्य	९८६४११०११५
७	ताम प्रसाद आपागाई	उप मन्त्री	९८४०३७९४४६	१७	कुसुम लामा	सदस्य	९८५११५१४११
८	खड्ग ध्वज खत्री	उप कोषाध्यक्ष	९८६११६१७१५	१८	नवराज पाठक	सदस्य	९८६१४०८७०४
९	राधादेवी मास्के	महिला सदस्य	९८४९०७६३३५	१९	प्रतिनिधी	जिल्ला समन्वय समिति	
१०	छलिमाया थामी	महिला सदस्य	९८४९०७६३३५	२०	प्रतिनिधी	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	

अनुसूचीः १६

नेपाली सेनामा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरणः

(क) जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट नेपाली सेनाका युनिटमा प्राप्त भएका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरुको विवरणः

सि.नं.	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था	नपुग संख्या
१	डायनामिक रोप १०० मिटर	२	सावुत	२
२	हेलमेट	१५	सावुत	१०
३	रवर बूट	१०	सावुत	१०
४	रेस्क्यु भेष्ट	१५	सावुत	५
५	लाईफ ज्याकेट	२०	५ बेसावुत	१५
६	झ्याम्पल	१०	सावुत	५
७	नाईलन डोरी	१२ मि.	सावुत	५० मि.
८	टिनको बाल्टिन	१२	सावुत	५
९	सानो ब्याग	१०	सावुत	१०
१०	स्ट्रेचर	३	१ बेसावुत	२
११	ह्याण्ड पम्प	१	१ बेसावुत	५
१२	हेड लाईट	१८	११ बेसावुत	१५
१३	म्याट्रेस	२०	सावुत	१०
१४	पञ्जा	२०	सावुत	१०
१५	टिनको ठूलो बाक्सा	१	सावुत	२
१६	ट्युब	१२	सावुत	५
१७	पिक	१२	सावुत	५
१८	सावेल	१२	सावुत	५

(ख) स्वीस सरकारबाट नेपाली सेनालाई प्राप्त भएका विपद् प्रतिकार्यका सामाग्रीहरु.

सि.नं.	सामानको नाम	परिमाण	अवस्था	रहेको स्थान
१	पिक	३०	सावुत	गण हे.क्वा.
२	सावेल	३०	सावुत	गण हे.क्वा.
३	रवरको बाल्टिन	३०	सावुत	गण हे.क्वा.
४	गल	३०	सावुत	गण हे.क्वा.
५	घन ठुलो	१४	सावुत	गण हे.क्वा.
६	घन सानो	१२	सावुत	गण हे.क्वा.
७	काँटी ठोक्ने ह्याम्मर	५	सावुत	गण हे.क्वा.
८	हाते करौती	१०	सावुत	गण हे.क्वा.

९	हेल्मेट	२४	सावुत	गण हे.क्वा.
१०	भर्याङ्ग सानो	१	सावुत	गण हे.क्वा.
११	भर्याङ्ग ठुलो	६	सावुत	गण हे.क्वा.
१२	चस्मा	३०	सावुत	गण हे.क्वा.
१३	नाईलन डोरी	३० मि.	सावुत	गण हे.क्वा.
१४	डोरी ठुलो	६६. मि.	सावुत	गण हे.क्वा.

अनुसूची १७

सशस्त्र प्रहरी बल, नेपालमा रहेका सामग्रीहरुः

सि.नं.	सामग्रीहरुको विवरण	परिमाण	क्रसं	सामग्रीहरुको विवरण	परिमाण	कैफियत
युनिटको नाम : स.प्र.बल, नेपाल नं. १८ गुल्म.हे.क्वा. दोलखा, **जनशक्ति संख्याः १०० जना**						
१.	Reciprocating Saw	१		Water proof jacket	१५	
२.	Reciprocating Saw blade	४०		Rain coat	२	
३.	40mm rotary Hammer Drill	१		Dead body bag	२	
४.	40mm rotary Hammer Drill bite	२		Tube	१	
५.	36 '' Bolt cutter	१		Fire Extinguisher	४	
६.	Hammer large	१		Fire swatter	१३	
७.	Rock shoes	२		Fire boot	२	
८.	Gas mask	१		FF Suit/jump suit	३२	
९.	Shovel	१४		gal/Pry bar	७	
१०.	फरुवा	५		पिक	१०	
११.	Bucket	२		Rope	५	
१२.	स्ट्रेचर	४		Fire Rake (M1) With	२	
१३.	MC load with handle (Lake hole)	५		Pulaski with a handle (Axe -hoe)	७	
१४.	Charkate with handle	२		Plastic helmet (L)	३७	
१५.	First Aid bag	८		First Aid kit	२	
१६.	Tumlet army type	५		Rake- Hoe	९	
१७.	water bottle	४		torch light	७	
१८.	Boots	७		Rake	१०	
१९.	Water Pump	१		Hose reel roller	१	
२०.	डोम टेन्ट (Small)	३		डोम टेन्ट (Medium)	१	
२१.	डोम टेन्ट (Large)	१		म्याट्रेस	४	
२२.	त्रिपाल	४				
युनिटको नाम : स.प्र.बल, नेपाल वि.ओ.पि., लामाबगर, **जनशक्ति- ३० जना**						
१.	फरुवा	२		साबेल	२	

२.	पिग	२		स्टेचर	१	

उल्लेखित सामाग्रीहरुको अलावा नं. १८ गुल्म हे.क्वा. दोलखाको कार्यालय परिसरभित्र US एम्बेसीबाट प्राप्त २ वटा DRS मा निम्न सामाग्रीहरु रहेको ।

Shelter		Qty	Remark
1.	Field Grade Tent	15	
2.	Camp cot	300	
3.	Hospital Bed sheets	280	
4.	Reusable Bed Pillows	280	
5.	Travel Blanket	280	
6.	Privacy Shelter	15	
Heating		**Qty**	**Remark**
1.	Gas Heater	30	
2.	Propane Tank for Patio Heater	30	
Electricity		**Qty**	
1.	Generator	6	
2.	5 Gallon Gasoline Container	24	
3.	Portable Hanging Lights	45	
4.	Heavy Duty extension cord	30	
5.	50W Light bulbs	90	
6.	Power Strip	30	
7.	Portable flash lights	30	
Drinking Water		**Qty**	**Remark**
1.	50L Commercial RO Water Filter System	5	
2.	500L Drinking Tank W/stand and spout	3	
3.	500L Collapsible Water Bladder	3	
4.	1.5HP self-priming Water pump	3	
5.	Discharge/Suction Hose kits	3	
6.	Chlorine Water purification Tablets (50 Each(	60	
7.	1L Water Bottle	280	
Field Sanitation		**Qty**	**Remark**
1.	Personal Hygiene Kit man/women	150/300	
2.	Bath Towels	280	
3.	Solar Power Hanging Outdoor shower	15	
4.	Privacy shelter for Shower	15	
5.	Turkish Squat Toilet Pan with Piping	15	
6.	Wash Buckets with Mug	280	

7.	3000L Collapsible Water Bladder	6	
8.	Hospital Grade Cleaner Sanitizer	30	
9.	Dettol Shop Bar	300	
10.	55 Gallon Disposable Waste bags	3600	
11.	50L Waste Bin	15	
PPE		**Qty**	**Remark**
1.	PPE Visors	150	
2.	Boot/Shoe Cover	150	
3.	N95 Mask	1500	
4.	Latex Exam Gloves	1500	
5.	Surgical Mask	1500	
6.	PPE Suit	150	
Miscellaneous		**Qty**	**Remark**
1.	Shovels	12	
2.	Sledge Hammers	12	
3.	Small Screw Driver Set	3	
4.	Sand Bags	595	
5.	First Aid Kids	15	
6.	Fire Extinguisher	6	
7.	Heavy Duty water Proof Padlocks	3	
8.	2.6M Telescope ladder	3	
9.	Stainless steel plate	280	
10.	Stainless steel Bowl	280	
11.	Stainless steel Glass	280	
12.	Stainless steel Spoon	280	

अनुसूची १८

दोलखा जिल्लामा रहेका नेपाल प्रहरीका ईकाइहरुमा भएका विपद् व्यवस्थापन सामाग्री

सि.नं.	कार्यालयको नाम	सामाग्रीको नाम	मौज्दात	
			साबुत	बेसाबुत
१	जि.प्र.का.दोलखा	साबेल	१५ थान	
		पिग	१५ थान	
		स्ट्रेचर	४ थान	
		हतौडी	२ थान	
		लाईफ ज्याकेट	३० थान	
		टर्च लाईट	१० थान	२०थान
		घन	६ थान	
		गल	६ थान	३ थान
		फर्मानेन्ट टेन्ट	५ थान	
		हेल्मेट	१५ थान	
		फस्टएड बक्स	२ थान	
		डोरी	२ रोल	
		त्रिपाल	१७ थान	
		सर्जिकल पञ्जा	१० थान	४ थान
		फलामको बाल्टिन	३ थान	
		कोदालो	१३ थान	
		छिनो	१ थान	
		बन्चरो	२ थान	
		सानो हाते आरो	३ थान	
		करौती	२ थान	
		पिकेट	२ थान	१ थान
		फायर ईस्टिङगुइसर	४ थान	२ थान
		लाइफ बडी ट्युब	६ थान	

		गम बुट	१५जोर	
२	ई.प्र.का.जिरी,दोलखा	गल	२ थान	
		फलामको बल्टिन	२ थान	
		कोदालो	१ थान	
		हेल्मेट	५ थान	
		घन	२ थान	
		साबेल	७ थान	
		पिग	६ थान	
३	ई.प्र.का.सिगटी,दोलखा	गल	४ थान	
		हेल्मेट	५ थान	
		लाइफ बडी ट्युब	२ थान	
		लाईफ ज्याकेट	६ थान	
		स्टेचर	२ थान	
		स्टेचर	१ थान	
		साबेल	४ थान	
		पिग	थान	
४	ई.प्र.का.गौरिशंकर,दोलखा	गल	२ थान	
		घन	२ थान	
		त्रिपाल	३ थान	
		कोदालो	१ थान	
		हेल्मेट	५ थान	
		स्टेचर	१ थान	
		साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
५	ई.प्र.का.मागापौवा,दोलखा	गल	१ थान	
		घन	१ थान	
		त्रिपाल	३ थान	
		कोदालो	१ थान	

		हेल्मेट	१०थान	
		स्टेचर	१ थान	
		साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
६	ई.प्र.का.मैनापोखरी,दोलखा	गल	१ थान	
		घन	१ थान	
		त्रिपाल	३ थान	
		कोदालो	१ थान	
		स्टेचर	१ थान	
		साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
७	ई.प्र.का.भिमेश्वर,दोलखा	गल	१ थान	
		घन	१ थान	
		त्रिपाल	३ थान	
		कोदालो	१ थान	
		स्टेचर	१ थान	
		साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
८	ई.प्र.का.लामाबगर,दोलखा	गल	१ थान	
		घन	१ थान	
		त्रिपाल	३ थान	
		कोदालो	१ थान	
		हेल्मेट	७ थान	
		साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
९	प्र.चौ.छौडे,दोलखा	गल	१ थान	
		घन	१ थान	
		त्रिपाल	२ थान	

		कोदालो	१ थान	
		हेल्मेट	४ थान	
		साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
१०	प्र.चौ.बिगु,दोलखा	गल	१ थान	
		त्रिपाल	१ थान	
		पिग	२ थान	
		साबेल	२ थान	
११	प्र.चौ.खरीढुङगा,दोलखा	बाल्टिन	२ थान	
		साबेल	१ थान	
१२	प्र.चौ.गौरीमुदी,	गल	१ थान	
		पिग	१ थान	
		गम बुट	२ थान	
१३	प्र.चौ.भेड्पु,	साबेल	२ थान	
		पिग	२ थान	
		गल	१ थान	
		त्रिपाल	२ थान	
१४	प्र.चौ.किरातीछाप,दोलखा	पिग	२ थान	
		साबेल	२ थान	
		हेल्मेट	५ थान	
		गम्बुट	२ जोर	
१५	अ.प्र.पोष्ट.बोच,दोलखा	साबेल	३ थान	
		पिग	२ थान	
		त्रिपाल	२ थान	
		हेल्मेट	४ थान	

अनुसूचीः १९

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी अन्तरगत रहेका साधन स्रोतहरुको विवरण

संस्थागत क्षमता			मानवीय स्रोत साधन				भौतिक स्रोत साधन				
कार्य समिति	उपशाखा संख्या	जु रे स/यु रे स संख्या	IRA तालिमप्राप्त स्वयंसेवक	DDRTस्वयंसेवक	प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक	आपत्कालीन कार्यदल	त्रिपाल	कम्वल	भाँडाबर्तन सेट	कपडा	बाल्टिन
२०	२४	६०	०	१५	६	४९	४७	४०५	६८	५०	६४

अनुसूची २०

विषयगत सदस्य संस्थाको कार्यशर्तः

कुनै विषयगत क्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकारप्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयगत सदस्य संस्था भनिन्छ ।

विषयगत सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य यस प्रकार हुनेछन्:

१ विषयगत सदस्य संस्था(सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रियगैससआदि)का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना गर्न तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

२ संघीय प्रदेश जिल्ला र स्थानीय तह सरकारी निकाय स्थानीय नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायबीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

३ आफ्नो विषयगत क्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने । यस अन्तरगत विपद्को प्रकृति तथा योजना मान्यता प्राथमिकता प्राप्त आपत्कालीन कार्य तयारी आपत्कालीन कार्य संबोधन गर्न प्राथमिकताप्राप्त पूर्वतयारी कार्यका लागि विद्यमान कमी कमजोरी पहिचान विषयगत कार्ययोजना आदि पर्दछन् ।

४ आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकश्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने ।

५ विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरु सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका बारेमा जानकारी राख्दछन र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने।

६ विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने ।

७ सूचना संकलन तथा प्रचार प्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने ।

८ विषयगत क्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्यसञ्चालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने । साथै विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरुलाई सामान्य माध्यमबाट उनीहरुको स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने ।

९ मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने ।

१० पूर्व निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त आवश्यकता पूर्तिका लागि विषयगत संस्थाहरुलाई अन्तिम सेवा प्रदायकका रुपमा जिम्मेवार बनाउने ।

११ कार्यक्षेत्र र कार्यक्रमको प्राथमिकताका आधारमा विषयगत क्षेत्रका मुख्य साझेदारलाई समावेश गराउने ।

अनुसूची २१
अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसम्बन्धी क्रियाकलाप गर्न विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सिलसिलामा सम्बन्धित तहमा कार्यरत सबै निकायकावीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी आवश्यक सहजकर्ताको कार्य गरी यस कार्यमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग प्रदान गर्नु हो ।

मुख्य भूमिका यसप्रकार हुनेछः

१. सबै निकाहरुको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमामा सहयोग गर्ने ।
२. विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समान्वय गरी अन्तिम कार्यशाला गर्नु अघि वैठकहरू संचालन गर्ने ।
३. विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क संकलन प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्न र प्राविधिक तथा वित्तीय सहयोग प्रदान गर्ने ।
४. प्रभावकारी प्रतिकार्य पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका बारेमा समन्वय गर्ने ।
५. विगतका अनुभवका आधारमा सफलता चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने ।
६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रकृयामा सबै विषयगत क्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरु लगायत अन्य सरोकारवालाहरुको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
७. कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरु माझ प्रवाह गर्ने । माथिल्लो तहमा प्रतिवेदन दिने साथै तल्लो तहसम्म जानकारी गराउने आदि ।

अनुसूची २२

विपद् प्रारम्भिक द्रुत सर्वेक्षण फाराम

नेपाल सरकार

विपद् प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फाराम

फारम भर्दा ध्यानदिनु पर्ने कुराहरुः

१. एउटा वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ।
२. विपद् भएको ० देखि २४ घण्टा भित्र गाउँ तथा नगरपालिकाको कर्मचारी, नेपाल प्रहरीतथा स्थानीय रेडक्रस प्रतिनिधिको संलग्नतामा फारम भरिने छ।
३. लेखाजोखा टोलीबाट विभिन्न सुचनादाताहरुसंगको अन्तरवार्ता तथा प्रभावित क्षेत्रको अवलोकन गरी फारम भरिने छ।
४.यदि अस्पष्ट सुचनाहरु प्राप्तभएको खण्डमा लेखाजोखा टोलीबाट उपयुक्त विचारका आधारमा फारम भरिने छ।
५. आवश्यक सेवाहरुको लेखाजोखा गर्न प्रभावित संख्या अनुमान गरिने छ।
६. तल दिइएका विकल्पहरु नभएमा अन्यमा उल्लेख गरिने छ।

<table>
<tr><th colspan="5">१ स्थान र पहुँच सम्वन्धी सूचनाको जानकारी</th></tr>
<tr><td colspan="3">१.१ प्रदेशको नाम :</td><td>१.२ जिल्लाको नामः</td><td>१.३ गाउँ/नगरपालिकाको नामः</td></tr>
<tr><td colspan="3">१.४ वार्ड नम्बर</td><td>१.५ मितिः</td><td>गते /महिना/सालः</td></tr>
<tr><td colspan="4">१.६ सूचना संकलन गर्ने व्यक्तिको विवरण :</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">नाम :
१
२
३</td><td>पद /संस्था :</td><td>सम्पर्क नम्बर :</td><td>टोली नेताको नामः</td></tr>
<tr><td>१.७ अहिले जिल्ला सदरमुकामबाट प्रभावित वडासम्म आवतजावतको अवस्था</td><td colspan="2">☐ पहिलाको जस्तै सामान्य
☐ कठिन (मुस्किल छ)
☐ धेरै कठिन</td><td>१.८ प्रभावित वडा सम्म पुग्ने साधन</td><td>☐ पैदल
☐ गाडी
☐ अन्य(उल्लेख गर्ने)</td></tr>
<tr><td>१.९ अहिले जिल्ला सदरमुकामबाट प्रभावित क्षेत्र सम्मपुग्ने साधनको आधारमालाग्ने समय</td><td colspan="2">☐ १ घण्टा भन्दाकम
☐ १ देखि २ घण्टा
☐ २ देखि ४ घण्टा
☐ ४ देखि ८ घण्टा
☐ १ दिनभन्दा बढि
☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)</td><td></td><td></td></tr>
<tr><th colspan="5">२. विपद् सम्वन्धी विवरण</th></tr>
</table>

२.१ घटना घटेको मिति		२.२ घटना घटेको समय	

२.३ विपद्को प्रकार	☐बाढी ☐पहिरो ☐आगलागी ☐भूकम्प ☐महामारी ☐शीतलहर ☐खडेरी ☐अन्य (उल्लेख गर्ने)				
२.४.१ मृतक	२.४.२ बेपत्ता	२.४.३ घाइते	२.४.४ विस्थापित		
☐ छ ☐ छैन ☐थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐थाहा छैन	☐ छ ☐ छैन ☐थाहा छैन		
अनुमानित संख्याः	अनुमानित संख्याः	अनुमानित संख्याः	अनुमानित संख्याः		
२.५ प्रभावित क्षेत्रमा संचारको अवस्था कस्तो छ ? (मोबाइल, टेलिफोन)	☐ठिक छ ☐आंशिक ठिक छ ☐अवरुद्ध				
२.६ प्रभावित क्षेत्रमा विपद्को कारणले अन्य कुन कुन सेवाहरु अवरुद्ध भएका छन ? चिन्ह लगाउनुहोस ।	☐विद्युत ☐बजार/पसल ☐विमानस्थल ☐विद्यालय ☐स्वास्थ्य सेवा ☐खानेपानीको आपूर्ति ☐पुलहरु ☐अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐मुख्य सडक				
३.प्रभावितव्यक्तितथा सेवाहरु					
३.१ प्रभावित क्षेत्रकामुख्य सेवा तथा कार्यालयहरु संचालनको अवस्था कस्तो छ ?	जम्मा संख्या	संचालनमा छ	आंशिक क्षति तथा संचालन	पूर्ण क्षति	थाहा छैन
३.१.१ विद्यालय					
३.१.२ प्रहरी कार्यालय					
३.१.३ स्वास्थ्य केन्द्र					
३.१.४ वडा कार्यालय					
३.१.५ अन्य सरकारी कार्यालयहरु					
३.१.६ सामुदायिक भवनहरु					
३.१.७ रेडक्रसको कार्यालय					
३.१.८ अन्य (उल्लेख गर्ने)					
३.२ विपद्का कारणले कुन समुहका मानिसहरु बढि जोखिममा रहेका छन ?	☐गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरु (अनुमानित संख्या) ☐५ बर्ष मुनिका बालबालिकाहरु (अनुमानित संख्या) ☐अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु (अनुमानित संख्या) ☐किशोरी तथा प्रजनन उमेरका महिलाहरु (अनुमानित संख्या) ☐६० वर्षभन्दा माथिका व्यक्तिहरु (अनुमानित संख्या) (संख्या उल्लेख गर्दा द्वितिय तथ्याङ्कलाई आधार मान्न सकिने छ)				
३.३ प्रभावित क्षेत्रमा माथि उल्लेख नभएका तर जोखिममा रहेका समुहहरु छन भने उल्लेख गर्नुहोस । जस्तैः घरवार विहिन, एकल महिला तथा पुरुषहरु					

४. खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता	
४.१ पिउने पानीको श्रोतको अवस्था कस्तो छ ?(यदि क्षति भएको छैन भने ४.३ मा जाने ।)	☐ पुर्ण क्षतिग्रस्त ☐ आंसिकक्षति ☐ क्षतिभएको छैन
४.२ पिउने पानीको बैकल्पिक श्रोतको अवस्था कस्तो छ ?	☐ छ, सुरक्षित श्रोतको रुपमा प्रयोग भएको छ ☐ छ, तर सुरक्षित छैन ☐ छ, सुरक्षित/असुरक्षित थाहा छैन तर प्रयोग भएको छ ☐ बैकल्पिक श्रोतको प्रयोग भएको छैन
४.३ फोहोर मैला व्यवस्थापनको अवस्था कस्तोछ ?	☐ व्यवस्थित छ ☐ व्यवस्थित छैन
४.४ शौचालयको व्यवस्था छ ?	☐ छ ☐ छैन
५. अस्थाई आवास र अन्य अनिवार्य गैर–खाद्य सामग्रीहरु	
५.१ के विपद्का कारण आवास सम्वन्धी कुनै समस्या भएको छ ? (यदि छैन भने ६.१ मा जानुहोस)	☐ छ ☐ छैन
५.२ तत्कालको लागि कति घरपरिवारलाई अस्थाई आवासको आवश्यकता छ ?	संख्या उल्लेख गर्ने
५.३ अहिले विस्थापितहरु कहाँ बसेका छन् ?	☐ विद्यालय ☐ अन्य सार्वजनिक भवन ☐ सडक छेउमा शिविर बनाएर ☐ जंगल छेउमा शिविर बनाएर ☐ अन्य (उल्लेख गर्ने)
५.४ विस्थापितहरुका लागि कति समयका लागि अस्थायी आवास आवश्यक छ ?	☐ १ हप्ता सम्म ☐ १ देखी२ हप्ता सम्म ☐ २ हप्ता देखी१ महिना सम्म ☐ १ देखी३ महिनासम्म ☐ ३ महिनाभन्दा बढी
६. खाद्यान्न तथा बजार	
६.१ प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाले सञ्चित गरेर राखेको खाद्यान्न क्षतिको अवस्था कस्तो छ ?	☐ पूर्ण क्षति ☐ आंसिक क्षति ☐ क्षति छैन
६.२ प्रभावित क्षेत्रको बजार संचालनको अवस्था कस्तो छ?	☐ पूर्ण संचालन ☐ आंशिक संचालन ☐ संचालन छैन ☐ थाहा छैन
६.३ पशु तथा कृषिबालीको क्षतिको अबस्था कस्तो छ ?	☐ पूर्ण क्षति ☐ आंसिक क्षति ☐ क्षति छैन
६.४ कुन पशु तथा कृषिबालीको क्षति भएको छ ?	☐ पशुपालन ☐ बालीनाली ☐ माछापालन ☐ अन्य (उल्लेख गर्नुहोस)
७. स्वास्थ्य तथा पोषण	

७.१ प्रभावित क्षेत्रमा विपद् पश्चात स्वास्थ्य सम्वन्धी कुनै समस्याहरु उत्पन्न भएका छन् ? (यदि छैन भने ७.३ मा जानुहोस् ।)	☐छ ☐छैन ☐थाहा छैन
७.२ यदि छ भने कस्ता खालका समस्याहरु देखा परेका छन् ?	☐घाइते ☐सरुवा रोग ☐प्रजनन स्वास्थ्य समस्या ☐अपर्याप्त औषधि आपुर्ति ☐अपर्याप्त स्वास्थ्य जनशक्ति ☐अन्य (उल्लेख गर्ने)
७.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुले स्वास्थ्य सेवा पाईरहेका छन् ?	☐छन् ☐छैनन् ☐आंशिक, केहीलाई मात्र स्वास्थ्य सेवाको पहुँच भएको
७.४ प्रभावित क्षेत्रमा अति कुपोषण भएका ५ बर्ष मुनिका बालबालिका छन् ?	☐छन् ☐छैनन् छन् भने कतिजना छन् अनुमानित संख्या उल्लेख गर्नुहोस्
८. संरक्षण	
८.१ प्रभावित क्षेत्रमा बालबालिकाहरु हराइरहेका वा परिवारसंग छुटेका छन्?	☐छन् ☐छैनन्
८.२ प्रभावित क्षेत्रमा कुनै लैगिक हिंसा भएको बारेमा जानकारी छ ?	☐छ ☐छैन्
८.३ प्रभावित क्षेत्रका मानिसहरुमा डर तथा चासोका विषयहरु के के छन् ?	☐बत्तिको अभाव ☐गोपनियताको अभाव ☐मानव बेचविखन ☐लैङ्गिक हिंसा बढ्नु ☐अन्य (उल्लेख गर्ने)

९. विपद् पश्चात्को मौसमको अबस्था	
९.१ मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ ?	☐मौसम सामान्य छ ☐हिमपात ☐भारी वर्षा ☐हावाहुरी ☐अत्याधिक चिसो ☐अन्य (उल्लेख गर्ने) ☐अत्याधिक गर्मी

१०. उपलब्ध श्रोत साधन, समस्याको सामनागर्ने रणनीतिहरु र आवश्यक सहयोग

मुख्य सूचनादाताको सूचना र लेखाजोखा टोलीको अवलोकनका आधारमा उक्त क्षेत्रमा देखिएका थप आवश्यक सहयोग

क्षेत्र	**अतिरिक्त सहयोगको आवश्यकता**	**आवश्यक सहयोग उल्लेख गर्नुहोस**
१०.१ खोज तथा उद्धार	☐छ ☐छैन	
१०.२ आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा	☐छ ☐छैन	
१०.३ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता	☐छ ☐छैन	
१०.४ आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीहरु	☐छ ☐छैन	
१०.५ संरक्षण	☐छ ☐छैन	
१०.६ खाद्यान्न	☐छ ☐छैन	
१०.७ शिक्षा	☐छ ☐छैन	

१०.८ संचार	☐छ ☐छैन	
१०.९ प्रभावित वडामा तत्काल आवश्यक सहयोग सम्वन्धमा लेखाजोखा टोलीको बुझाई कस्तो छ ?	स्थानीय क्षेत्रमा उपलब्ध श्रोत बाट आवश्यकता पुर्ति गर्न सकिने ☐केहि मात्रामा सहयोगको आवश्यकता रहेको ☐सहयोगको अति आवश्यकता रहेको	
१०.१० तत्काल सहयोगकालागि सबैभन्दा उच्च प्राथमिकतामा के परेको छ ? प्राथमिकता निर्धारण गर्दा नम्बरमा उल्लेख गर्नुहोस ।	☐खोज तथा उद्धार	☐खाद्यान्न
	☐आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा	☐शिक्षा
	☐खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता	☐संचार
	☐आवास तथा गैर खाद्य	☐संरक्षण
	☐अन्य (उल्लेख गर्ने)	
केही थप टिप्पणी भएमा उल्लेख गर्ने:		
हस्ताक्षर		

सन्दर्भ सामग्रीहरु

- जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाअद्यावधिक २०७६,
- विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७ (अद्यावधिक २०७६),
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा कार्यालय प्रमुखहरुको कार्यशाला
- सरोकारवाला कार्यालय र संघसंस्थाहरुमा भएका तथ्याङ्क तथा अभिलेखहरु,
- स्थानीय तहका तथ्याङ्कहरु, टेलिफोन वार्ता र अन्तरकृया

समाप्त